

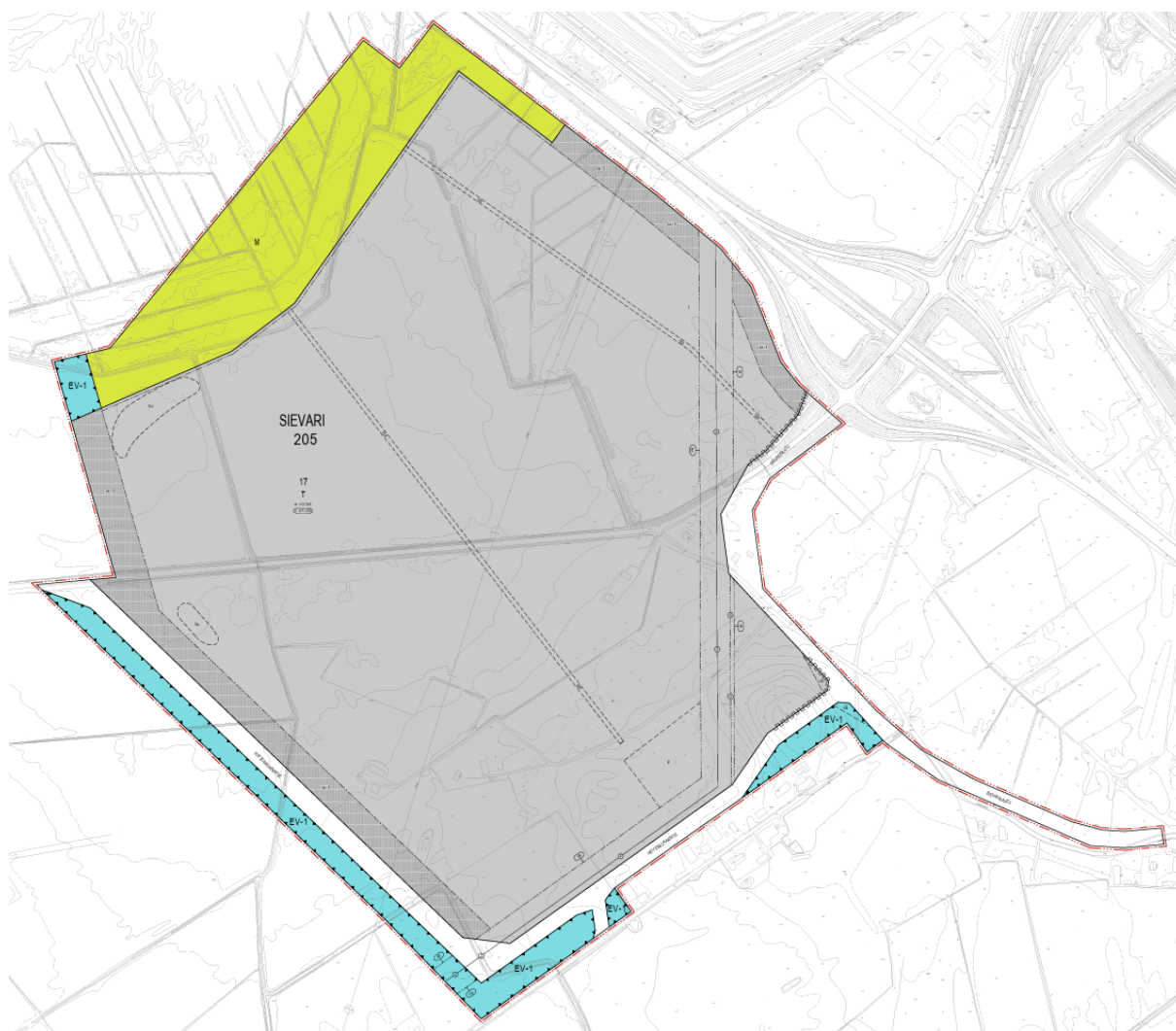
Vastaanottaja
Harjavalan kaupunki

Asiakirjatyyppi
Asemakaavan selostus

Päivämäärä
22.1.2026

DATAKESKUKSEN ASEMAKAAVA HARJAVALLAN KAUPUNKI

DATAKESKUKSEN ASEMAKAAVA HARJAVALLAN KAUPUNKI

Projekti **Datakeskuksen asemakaava**
Projekti nro **1510088146**
Vastaanottaja **Harjavallan kaupunki**
Asiakirjatyyppi **Asemakaavan selostus**
Päivämäärä **22.1.2026**
Laatija **Niko Mäkinen, Tiina Heikkilä**
Tarkastaja **Tiina Heikkilä**
Hyväksyjä **Jari Prehti**

Ramboll
Niemenkatu 73
15140 LAHTI

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

SISÄLTÖ

1.	Perus- ja tunnistetiedot	3
1.1	Tunnistetiedot	3
1.2	Kaava-alueen sijainti	3
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus	5
2.	Tiivistelmä	6
2.1	Vireille tulo sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma	6
2.2	Valmisteluvaihe	6
2.3	Ehdotusvaihe	6
2.4	Hyväksymisvaihe	6
2.5	Asemakaavan toteuttaminen	6
3.	Lähtökohdat	7
3.1	Alueen yleiskuvaus	7
3.2	Luonnonympäristö	7
3.3	Maisema ja kulttuuriympäristö	18
3.4	Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö	24
3.5	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	28
3.6	Maanomistus	30
4.	Suunnittelutilanne	31
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	31
4.2	Maakuntakaava	31
4.3	Yleiskaava	37
4.4	Asemakaava	40
4.5	Rakennusjärjestys	41
4.6	Pohjakartta	41
4.7	Alueelle laadittavat selvitykset	41
5.	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	42
5.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	42
5.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	42
5.3	Osallistuminen ja yhteistyö	42
5.4	Aloitustavaihe	42
5.5	Kaavaluonnos	45
5.6	Kaavaehdotus	46
5.7	Viranomaisyhteistyö	47
6.	Asemakaavan tavoitteet	47
6.1	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	47
6.2	Kaupungin asettamat tavoitteet	48
6.3	Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet	48
6.4	Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet	48
7.	Datakeskuksen yleiskuvaus	48
7.1	Yleiskuvaus	48
7.2	Harjavallan datakeskus	50
8.	Asemakaavan kuvaus	51
8.1	Kaavan rakenne	51
8.2	Kaavamerkinnot ja -määräykset	53
8.3	Nimistö	57
9.	Kaavan vaikutukset	57
9.1	Vaikutusten arviointi	57
9.2	Vaikutukset suhteessa ylemmän asteen kaavoihin	57
9.3	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön	58

9.4	Vaikutukset maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäännöksiin	59
9.5	Vaikutukset luonnonympäristöön	62
9.6	Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin	64
9.7	Vaikutukset maa- ja kallioperään	64
9.8	Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin	67
9.9	Vaikutukset liikenteeseen	70
9.10	Vaikutukset tekniseen huoltoon	73
9.11	Vaikutukset turvallisuuteen	73
9.12	Vaikutukset talouteen ja elinkeinoihin	73
9.13	Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja viihtyvyyteen	74
9.14	Vaikutukset ilmastoon	76
10.	Asemakaavan toteutus	77
10.1	Toteutusta ohjaavat suunnitelmat	77
10.2	Toteuttaminen ja ajoitus	77
10.3	Toteutuksen seuranta	77
11.	Lähdeluettelo	78
12.	Yhteystiedot	79

Kaavaselostukseen kuuluu kaavakartta merkintöineen ja määräyksineen (22.1.2026).

Selostuksen liiteasiakirjat

- LIITE 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- LIITE 2. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio
- LIITE 3. Rakennettavuusselvitys
- LIITE 4. Hulevesiselvitys
- LIITE 5. Viitesuunnitelma
- LIITE 6. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisen neuvottelun muistio
- LIITE 7. Maisemaselvitys ja maisemavaikutusten arviointi
- LIITE 8. Maaperän haitta-ainetutkimus
- LIITE 9. Meluselvitys
- LIITE 10. Luontoselvitys
- LIITE 11. Liikenneselvitys
- LIITE 12. Ilmastovaikutusten arviointi
- LIITE 13. Taloudellisten vaikutusten arviointi
- LIITE 14. Luonnosvaiheen vastineraportti
- LIITE 15. Ehdotusvaiheen vastineraportti
- LIITE 16. Seurantalomake

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaava koskee:

Harjavallan kaupungin Torttilan kylän 434 kiinteistöjä 2:229, 9:8 sekä 20:17.

Asemakaavalla muodostuvat:

Harjavallan kaupungin Sievarin 205 kaupunginosan kortteli 17 sekä katu-, suojaviher- ja maa- ja metsätalousalueet.

Asemakaavan yhteydessä laaditaan sitova tonttijako. Kaavahanke sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan, ja kaavoituskatsaukseen 2024 ja 2025.

Vireille tulo ja OAS

Kaupunkikehityksen lautakunta:

18.12.2024 § 75

Vireille tulosta ilmoitettu:

Kuulutus 27.12.2024

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä:

27.12.2024–20.1.2025

Kaupunkikehityksen lautakunta:

21.5.2025 § 38

Kaavaluonnosaineisto nähtävillä:

29.5.–30.6.2025

Kaupunkikehityksen lautakunta:

19.11.2025 § 73

Kaavaehdotusaineisto nähtävillä:

27.11.–29.12.2025

Kaupunginhallitus:

26.1.2026 § 12

Kaupunginvaltuusto:

9.2. 2026 § 6

Lainvoima:

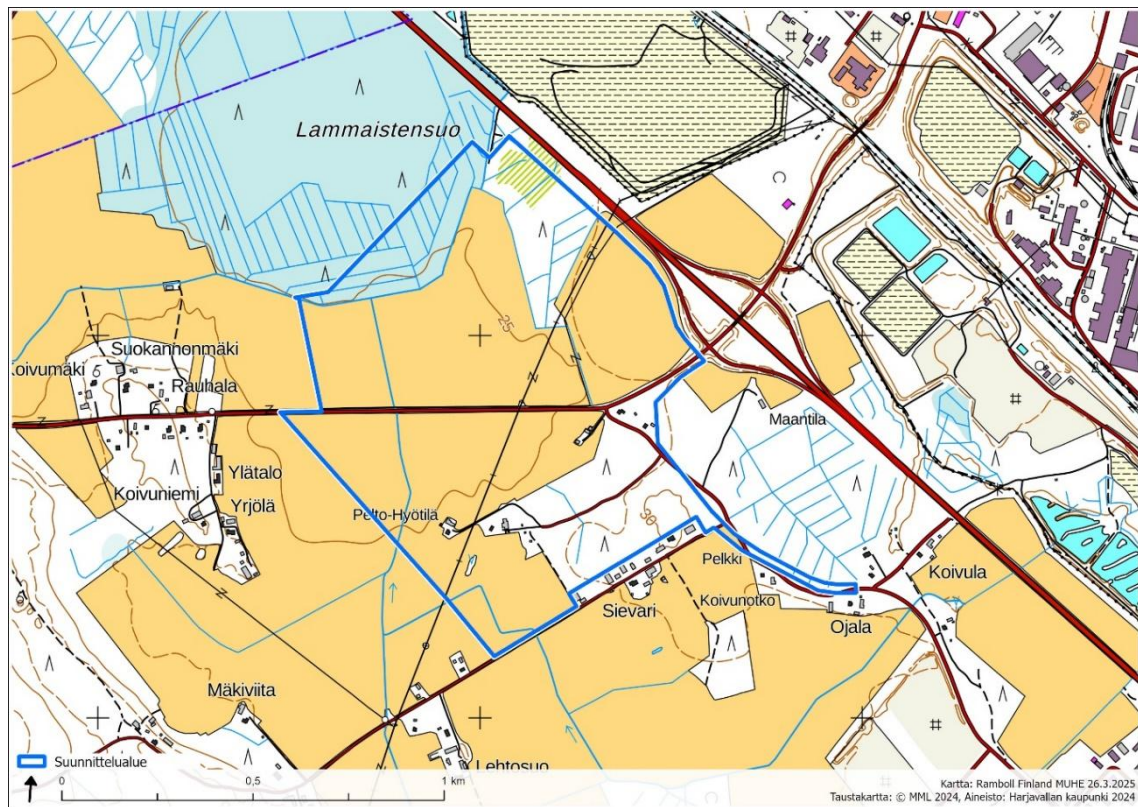
xx.xx.2026

Selostusteksti on päivitetty:

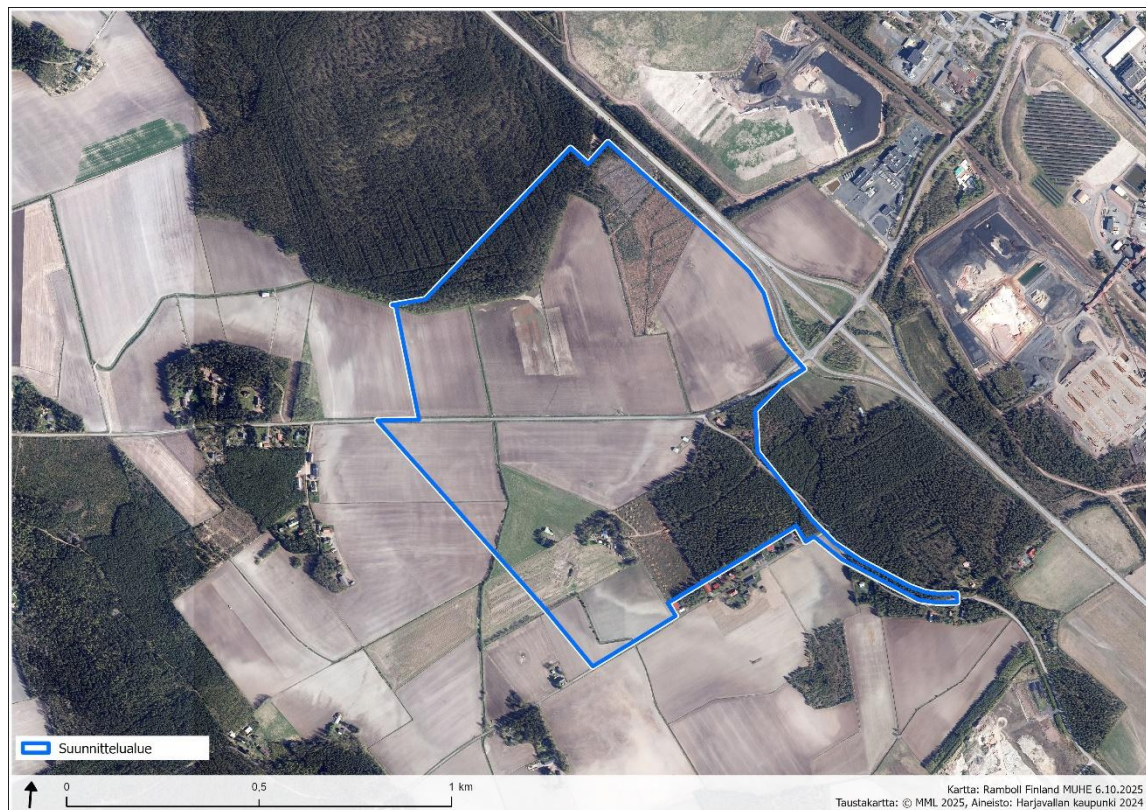
22.1.2026

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Satakunnan maakunnassa, Harjavallan kaupungissa, Torttilan kylässä ([Kuva 1-1](#)). Suunnittelualueen laajuus on noin 91 hehtaaria. Alue rajautuu pohjoisessa Lammais-
tensuohon, idässä valtatiehen 2 sekä etelässä Metsäkulmantiehen. Lännen suunnalla sijaitsee Hiit-
tenkiukaantien varressa hajaluonteista asutusta. Alue on pääosin viljeltyä peltomaata, pieneltä osin
metsää sekä rakennettuja asuinkiinteistöjä, jotka on tarkoitus purkaa ([Kuva 1-2](#)). Alueen tiestö
muodostuu Hiittenkiukaantiestä, Oikotiestä, Peltohyötiläntiestä sekä etelänpuoleisesta Metsäkul-
mantiestä.

Kuva 1-1. Suunnittelualue rajattuna peruskartalle (Maanmittauslaitos).

Kuva 1-2. Suunnittelualue rajattuna ortokuvaan.

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavan nimi on ”Datakeskuksen asemakaava”. Kaavaprosessissa on tavoitteena mahdollistaa datakeskuksen ja sen vaatimien toimintojen sijoittaminen Sievarin teollisuusalueelle. Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa varattu teollisuustoiminnalle. Tavoitteena on sijoittaa datakeskus hyvien liikenneyhteyksien varrelle sekä lähelle voimajohtoa.

Kaavavalmistelu lähtökohtana on asemakaavoittaa aluekokonaisuus tulevan toimijan tarpeisiin vastaavalla tavalla. Fortum Power and Heat Oy:n tavoitteena on kehittää aluetta datakeskustoimintaa tai vastaavan tyyppistä kaupallista toimintaa varten. Hankekokonaisuuden lopullinen laajuus ja maankäyttö täsmentyvät asemakaavaprosessin yhteydessä. Tavoitteena on asemakaavan laatiminen alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla mm. luonto- ja arkeologiset arvot riittävällä tavalla huomioiden.

2. TIIVISTELMÄ

2.1 Vireille tulo sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Datakeskuksen asemakaava on tullut vireille Fortum Power and Heat Oy:n aloitteesta. Yritys on kesällä 2024 esittänyt Harjavallan kaupungille tehtäväksi suunnitteluvaraus sopimusta, joka allekirjoitettiin 8.8.2024. Kaupunginhallitus päätti kaavoitus sopimuksesta 16.12.2024.

Kaupunkikehityksen lautakunta päätti asemakaavan laatimisesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) hyväksymisestä nähtäville asettamista varten 18.12.2024 § 75. Asemakaava on kuulutettu vireille 27.12.2024. Asemakaavan vireilletulosta on ilmoitettu kaupungin nettisivuilla, ilmoitustaululla ja paikallislehdessä Sydän-Satakunta. Lisäksi osallisille ja maanomistajille sekä lähimpien asuntojen omistajille on postitettu kaavasta tiedote ja OAS 19.12.2024. OAS on ollut nähtävillä 27.12.2024–20.1.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa koko kaavaprosessin ajan.

Aloitustaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 4.2.2025. Kokouksen muistion on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 2).

2.2 Valmisteluvaihe

Harjavallan kaupunkikehityksen lautakunta päätti kokouksessaan 21.5.2025, § 38 hyväksyä datakeskuksen asemakaavan luonnosvaiheen asiakirjat. Luonnosvaiheen aineisto oli nähtävillä AKL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti 29.5.–30.6.2025 välisenä aikana. Yleisötilaisuus järjestettiin Harjavallan Yhteisötilalla 11.6.2025. Luonnosaineistoa esiteltiin viranomaisille Teamsin välityksellä 16.6.2025.

2.3 Ehdotusvaihe

Harjavallan kaupunkikehityksen lautakunta päätti kokouksessaan 19.11.2025, § 73 hyväksyä datakeskuksen asemakaavan ehdotusvaiheen asiakirjat. Ehdotusvaiheen aineisto oli nähtävillä AKL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti 27.11.–29.12.2025 välisenä aikana.

2.4 Hyväksymisvaihe

Harjavallan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan xx.xx.2026, § xx hyväksyä datakeskuksen asemakaavan. Harjavallan kaupunginvaltuusto päätti kaavan hyväksymisestä kokouksessaan xx.xx.2026, § xx. (täydentyy)

2.5 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteuttaminen voidaan aloittaa heti kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavan toteutuksesta vastaavat Harjavallan kaupunki kunnallistekniikan, katuverkoston ja yleisten alueiden osalta sekä yksityiset maanomistajat yksityisten tonttien osalta.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Harjavallan kaupungissa, Torttilan kylässä, kaupungin keskustaajaman ja valtatie 2 länsipuolella. Suunnittelualue koostuu pääosin viljellyistä peltoalueista, mutta myös metsistä sekä rakentuneista haja-asutuskiinteistöistä, joiden rakennukset on tarkoitus purkaa. Aluetta halkovat Hiittenkiukaantie, Peltöhyötiläntie, Oikotie sekä 110 kV voimajohto. Aluetta rajaa pohjoisessa Lammaistensuo; etelässä Metsäkulmantie; idässä valtatie 2 ja Torttilan eritasoliittymä. Lännen suunnalla suunnittelualueen ulkopuolella Hiittenkiukaantien varressa on hajaluonteista asutusta.

3.2 Luonnonympäristö

3.2.1 Maa- ja kallioperä

Suunnittelualueen keskiosassa maaperä on liejuhiesua, ja alueen reunoilla maaperä koostuu hie-
susta ja karkeasta hiedasta. Alueen koilliskulmassa on alue, jossa maaperä on hiekkamoreenia.
Pieneltä osin alueen maaperä on hiekkamoreenia (Kuva 3-1). Alueen kallioperä on Satakunnan
hiekkakiveä (Kuva 3-2).

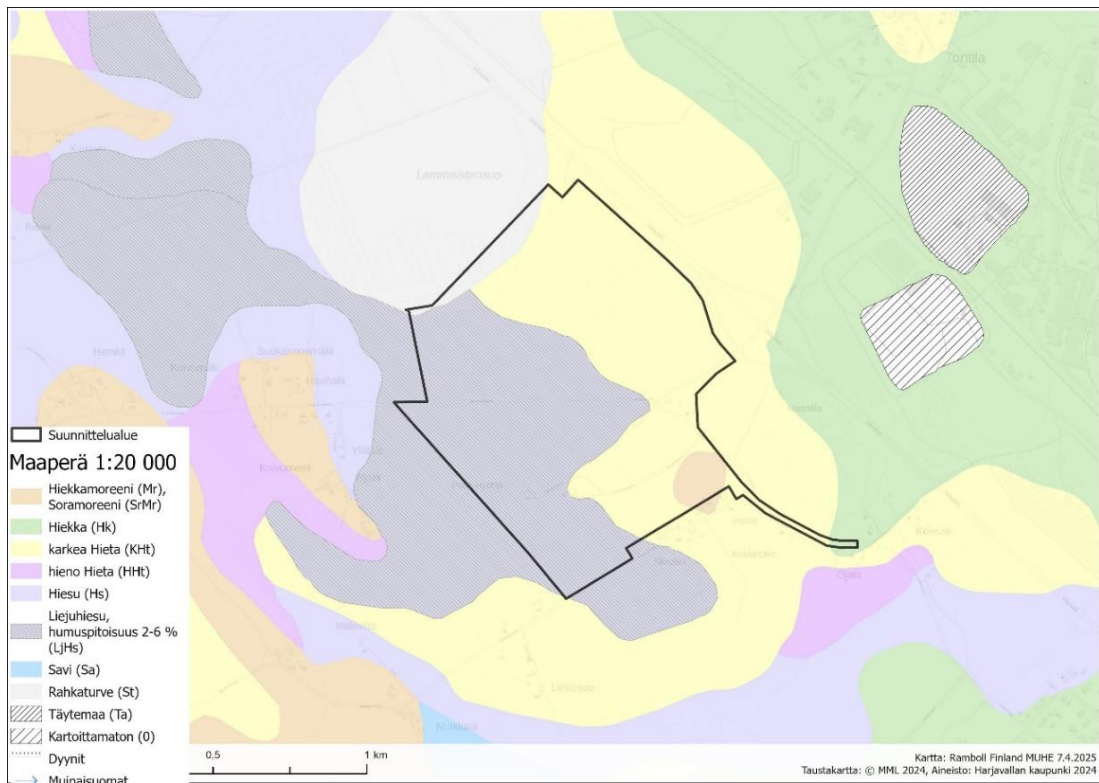
Tarkempien maaperäolosuhteiden selvittämiseksi alueelle on laadittu rakennettavuusselvitys, joka
on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 3). Kaavatyön tueksi on laadittu myös maaperän haitta-aine-
tutkimus (LIITE 8), jota käsitellään tarkemmin kappaleessa 3.5.1 *Pilaantuneet maat*. Rakennetta-
vuusselvitystä varten alueella tehtiin uusia puristin-heijari- ja siipikairauksia, otettiin maanäytteitä
sekä asennettiin pohja- ja orsivesiputkia maaliskuussa 2025.

Alueen pohjamaa on sekalaista; savea ja silttiä esiintyy kerroksittain/sekoittuneena ylemmissä ker-
roksissa, mutta ne voivat sisältää myös hiekkaa. Lammaistensuon alueella päällimmäisenä kerrok-
sena on pohjatutkimusten perusteella noin 3–4 m paksu turvekerros. Suurin osa alueesta sijoittuu
saviselle pehmeikölle, jossa ylimpänä maakerroksena on noin 0,4–1,3 m paksu kuivakuorikerros.

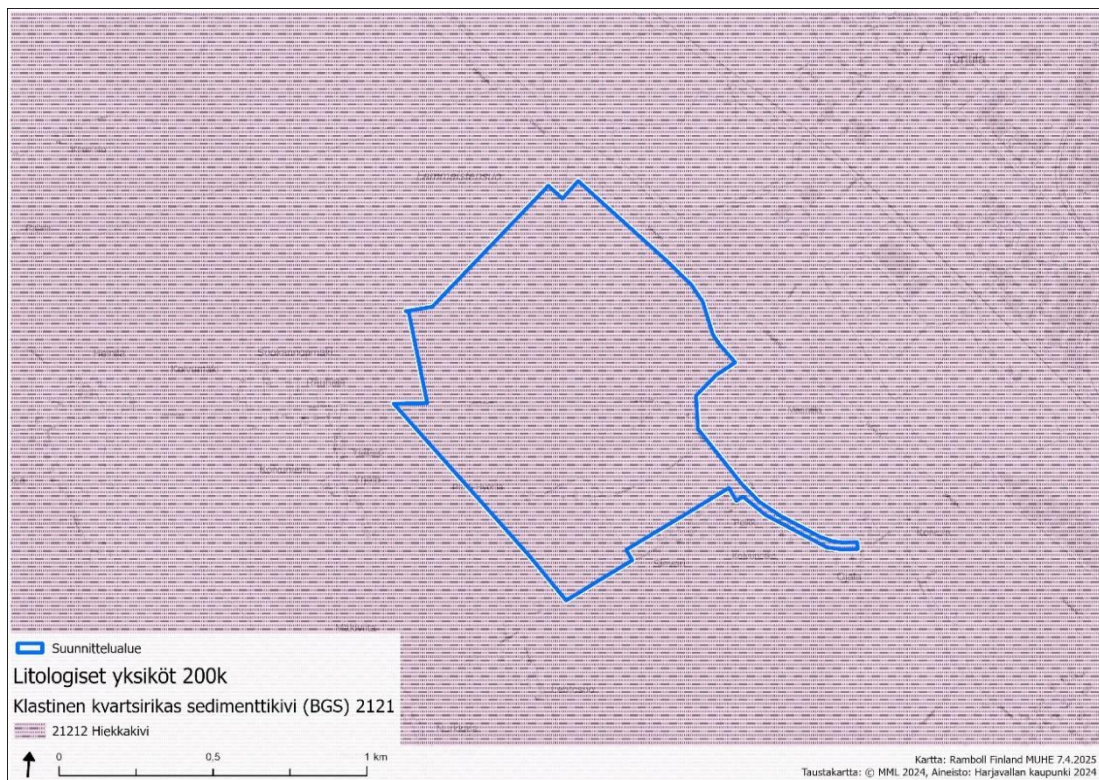
Savisen kerroksen seassa voi olla myös silttisiä ja hiekkaisia kerroksia. Savikerroksen alla on löyhä
savinen tai hiekkainen silttikerros, jonka alla on löyhä siltti-/hiekkakerros ja löyhästä tiiviiseen oleva
hiekkakerros. Alimpana maakerroksena on tiiveydeltään löyhästä tiiviiseen oleva pohjamoreeni.

Saviset maakerrokset ovat paksuimmillaan ja pehmeimmillään alueen pohjoisosassa, kattaen noin
puolet koko alueesta, ja ohenevat kohti alueen kaakkoisosaa, jossa pohjamoreenin tai kallion päällä
on ohuimmillaan noin 0,8 m maakerros. Alueen pohjoiskulmassa on myös alue, jossa saven sijaan
päällimmäisenä maakerroksena on löyhä kerros silttiä ja hiekkaa ja vain ohut 0,5 m kerros savea.
Alueen etelä-/kaakkoisosaa kohti tarkasteltaessa pohjamaa koostuu hieman karkeammista maa-
kerroksista, muuttuen savisista enemmän silttisiksi ja hiekkaisiksi. Pohjamaa on kuitenkin pääosin
löyhää tai hyvin löyhää tiiviiseen pohjamoreeniin saakka.

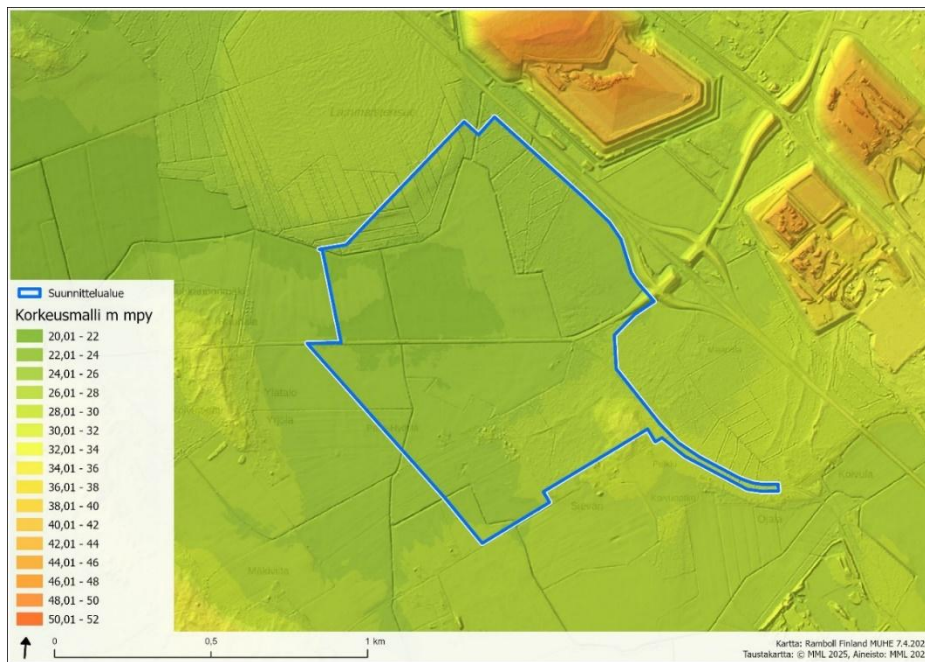
Suunnittelualueen sisällä topografiassa on jonkin verran korkeusvaihtelua. Maanpinnan korkeus
vaihtelee alueella tasolla +24,0 ... +31,5 korkeimman kohdan ollessa alueen kaakkoisosassa kalli-
oisella alueella ja matalimman ollessa suunnilleen Myllymäen peltoalueen keskellä.

Kuva 3-1. Suunnittelualueen maaperä.

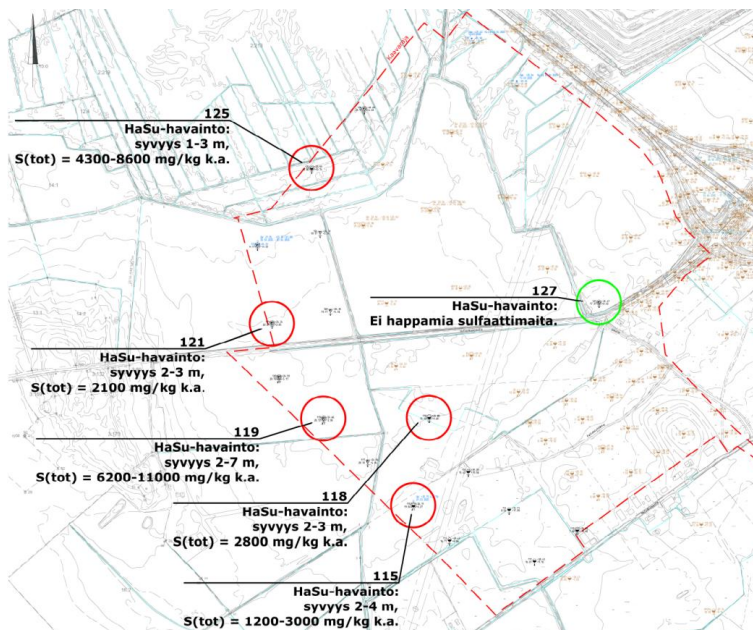

Kuva 3-2. Suunnittelualueen kallioperä.

Kuva 3-3. Suunnittelualueen topografia.

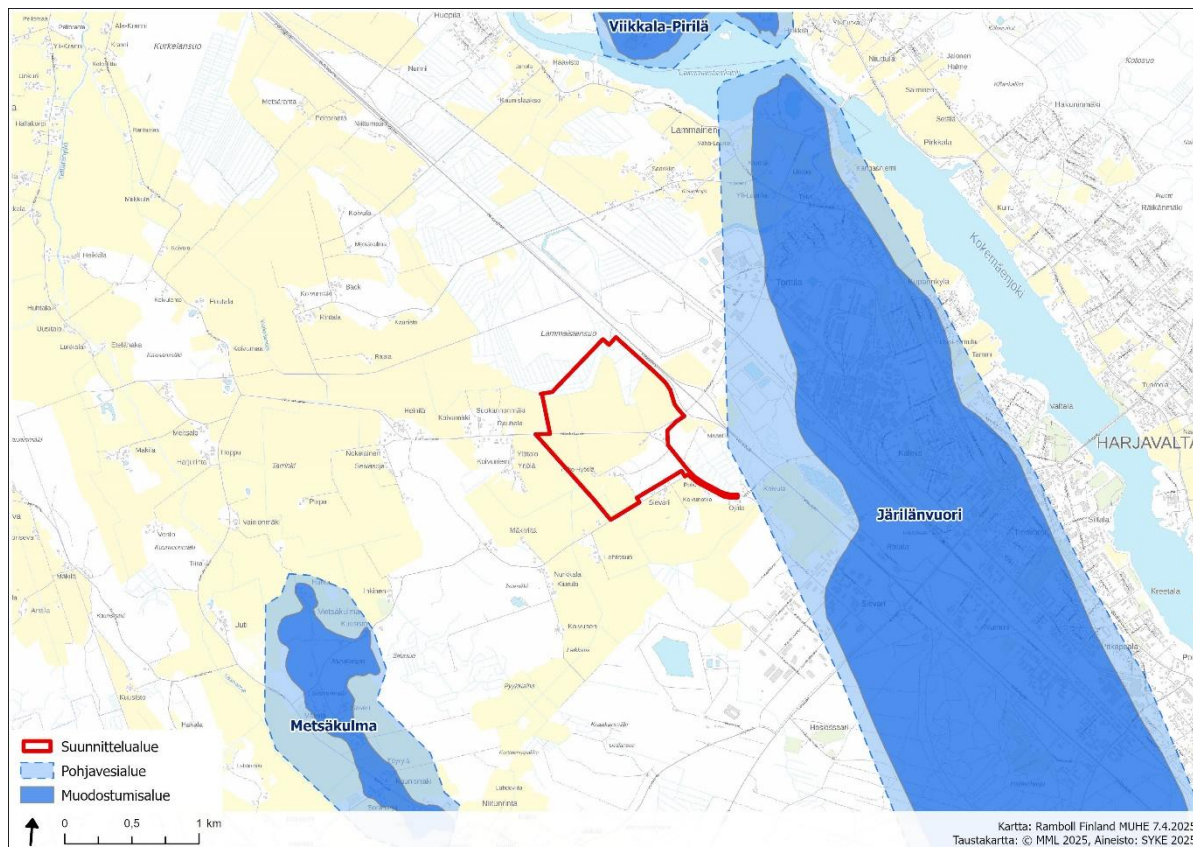
Happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys suunnittelualueella on GTK:n aineistojen mukaan kohtalainen. Maastotutkimusten yhteydessä maaliskuussa 2025 otettiin maanäytteitä seitsemästä pisteestä happamien sulfaattimaiden (myöhemmin *hasu*) esiintymisen selvittämiseksi. Hasu-tutkimuspisteitä olivat 112, 115, 118, 119, 121, 125 ja 127. Tutkimustulosten perusteella pisteissä 115, 118, 119, 121 ja 125 on tunnistettu potentiaalista hapanta sulfaattimaata. Happamia sulfaattimaita tutkittiin pääasiassa alueen länsireunasta täydentävien tutkimusten alueella. Oletettavaa on, että happamia sulfaattimaita löytyy myös alueen muista osista, joissa esiintyy savea/silttiä, eli rakennettavuusalueilla II–V.

Kuva 3-4. Happamien sulfaattimaiden havainnot kartalla. Punaisella ympyröity pisteet, joissa havaittiin happamia sulfaattimaita, vihreällä piste, jossa ei havaittu.

3.2.2 Pohjavedet

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueilla (**Kuva 3-5**). Alueen lähistöllä on kaksi pohjavesialuetta, joista lähempänä on Järilanvuoren pohjavesialue (luokka 1) noin 400 m päässä idässä. Noin 2 km päässä lounaassa puolestaan on Metsäkulman pohjavesialue (luokka 2).

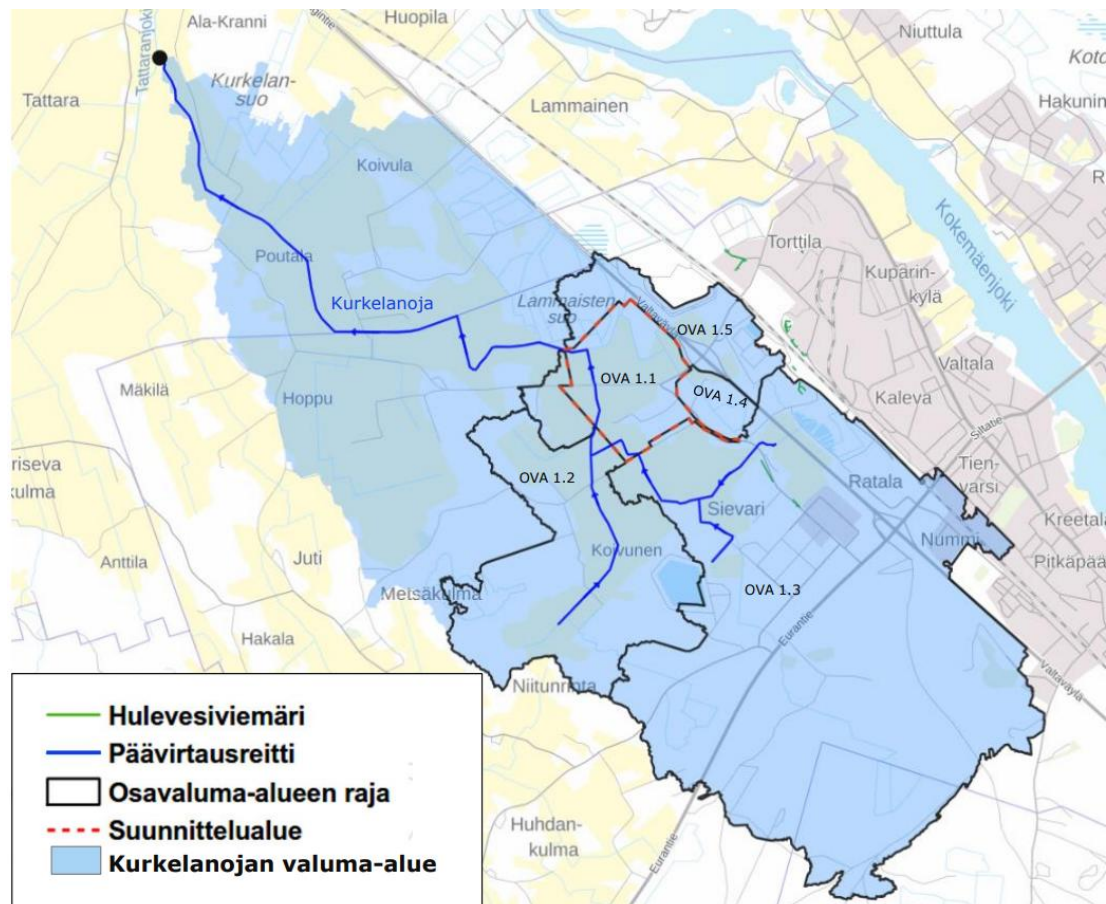
Kuva 3-5. Suunnittelualuetta lähimmät luokitellut pohjavesialueet.

3.2.3 Pintavedet

Suunnittelualueelle tehty hulevesiselvitys on tämän kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 4).

Koko suunnittelualue kuuluu samaan osavaluma-alueeseen ja lähes kaikki vedet purkavat samassa kohdassa ulos alueelta (Kuva 3-6). Suunnittelualueella syntyvät hulevedet virtaavat alueen pohjoisosassa oleviin avouomiin ja niissä Lammastensuon eteläpuolelta ulos suunnittelualueelta. Vedet virtaavat Kurkelanojaa pitkin noin 4 km päässä luoteessa olevaan Tattaranjokeen, josta ne lopulta päätyvät Kokemäenjokeen. Kurkelanojan valuma-alue voidaan jakaa viiteen osa valuma-alueeseen (OVA1.1, OVA1.2 ... OVA1.5). Suunnittelualue sijaitsee osavaluma-alueella OVA 1.1.

Suunnittelualueen vedet virtaavat Kurkelanojassa Tattaranjokeen, josta ne päätyvät Kokemäenjokeen. Tattaranjoen ekologinen tila on välttävä ja Kokemäenjoen tyydyttävä. Erityisesti Tattaranjoella on jo olemassa olevia ongelmia ekologisen tilan kanssa. Suunnittelualueen hulevedet käsitellään laadullisesti tarvittavalta osin suunnittelualueella. Vedet ohjataan suunnittelualueelta ensin Kurkelanojaan. Kurkelanojassa oleva kasvillisuus puhdistaa vesiä. Näiden tekijöiden myötä suunnittelualueen hulevesien vaikutus Tattaranjoen tai Kokemäenjoen ekologiseen tilaan arvioidaan hyvin vähäiseksi.

Kuva 3-6. Päävirtausreitit ja osavaluma-alueet (@Scalgo & Maanmittauslaitos)

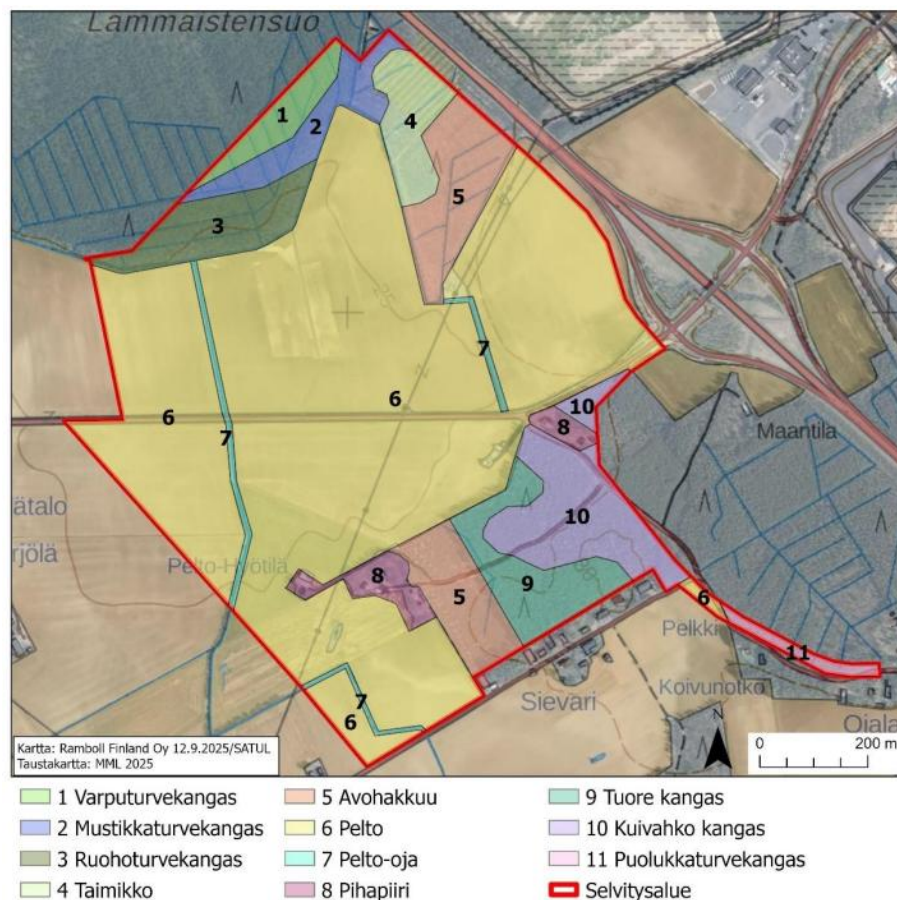
3.2.4 Kasvillisuus ja luontotyytit

Kaavatyön tueksi on laadittu luontoselvitys (LIITE 10).

Metsäkasvillisuusvyöhykejaossa Harjavalta kuuluu eteläboreaaliseen vyöhykkeeseen ja siinä tarkemmin Lounaismaahan ja Pohjanmaan rannikkoon (2a). Koko selvitysalueella luonnonympäristö on voimakkaasti ihmisen muokkaamaa. Luonnontilaisia tai sen kaltaisia luontotyyppiejä alueella ei ole. Alueesta noin 67 % on peltoa ja noin 30 % metsää. Metsät ovat eri-ikäisiä, voimakkaasti hoidettuja talousmetsiä, joiden pääpuulaji on enimmäkseen mänty. Suuri osa metsistä sijaitsee ojituksen kuivattamilla turvekankailla. Metsistä noin neljäsosa on avohakattu viimeisen vuoden aikana. Alueeseen kuuluu myös neljä asuinrakennusta pihapiireineen.

Alueen kasvillisuuskuviot on esitetty luontoselvityksen kappaleessa 3.2.2. sekä kaavaselvityksen kuvassa (Kuva 3-7). Suunnittelualueella ei sijaitse lailla suojeltuja, uhanalaisia tai silmälläpidettäviä, luonnontilaisia tai sen kaltaisia luontotyyppiejä. Alueella ei havaittu suojelluista huomionarvoisia kasvilajeja.

Kaava-alueen eteläosaan Metsäkulmantien pohjoispuolella sijoittuvalla kasvillisuuskuviolla 3 (Kuva 3-7) on eniten monimuotoisuusarvoja selvitysalueen kasvillisuuskuvioista. Kuvion nykyinen luontotyyppi, ruohoturvekangas, ei ole paikalla alkuperäinen, vaan syntynyt voimakkaan kuivumisen seurauksena mahdollisesti rehevästä korvesta. Kuviolla on kuitenkin arvokkaita piirteitä, jotka saavat sen erottumaan ympäristöstään: rehevyys, monilajinen puusto ja lahoppuusto.

Kuva 3-7. Suunnittelualan kasvillisuuskuviot luontoselvityksen (Ramboll 2025) mukaisesti.

3.2.5 Eläimistö ja linnusto

Kaavatyön tueksi on laadittu luontoselvitys (LIITE 10).

Pesimälinnusto

Enemmistö alueen lajeista ja pareista kuuluu yleisiin, ei-vaateliaisiin eteläsuomalaisten talousmetsien lajeihin, jotka pystyvät hyödyntämään eri-ikäisiä ja eri puulajeista koostuvia metsiä pesimäympäristönään. Alueella yleisiä, monenlaisissa metsissä pesiviä lajeja peipon, talitiaisen, hippiäisen ja kirjosiepon lisäksi ovat punarinta, punakylkirastas, pajulintu, metsäkirvinen, harmaasieppo, sinitiainen, tilitaltti, vihervarpunen ja lehtokurppa, joita kaikkia pesii alueella vähintään kolme paria. Suojellisesti huomionarvoisia, uhanalaisiksi arvioituja metsälajeja ovat alueella harvalukuiset töyhtö- ja hömötiainen, jotka tarvitsevat ikäluokaltaan vähintään varttunutta, lahoppua sisältävää puustoa pesimäympäristökseen.

Avomaiden ja pensaikoiden lajeista alueella pesii keltasirkun lisäksi runsaasti kiuruja ja hernekerttuja sekä vähälukuisempina töyhtöhyyppejä. Yksittäisiä reviierejä alueella on myös mm. kuovilla, pensastaskulla, pensaskertulla, viita- ja ruokokerttusella sekä pikkulepinkäisellä, joista useat ovat jollain tavalla suojellisesti huomionarvoisia.

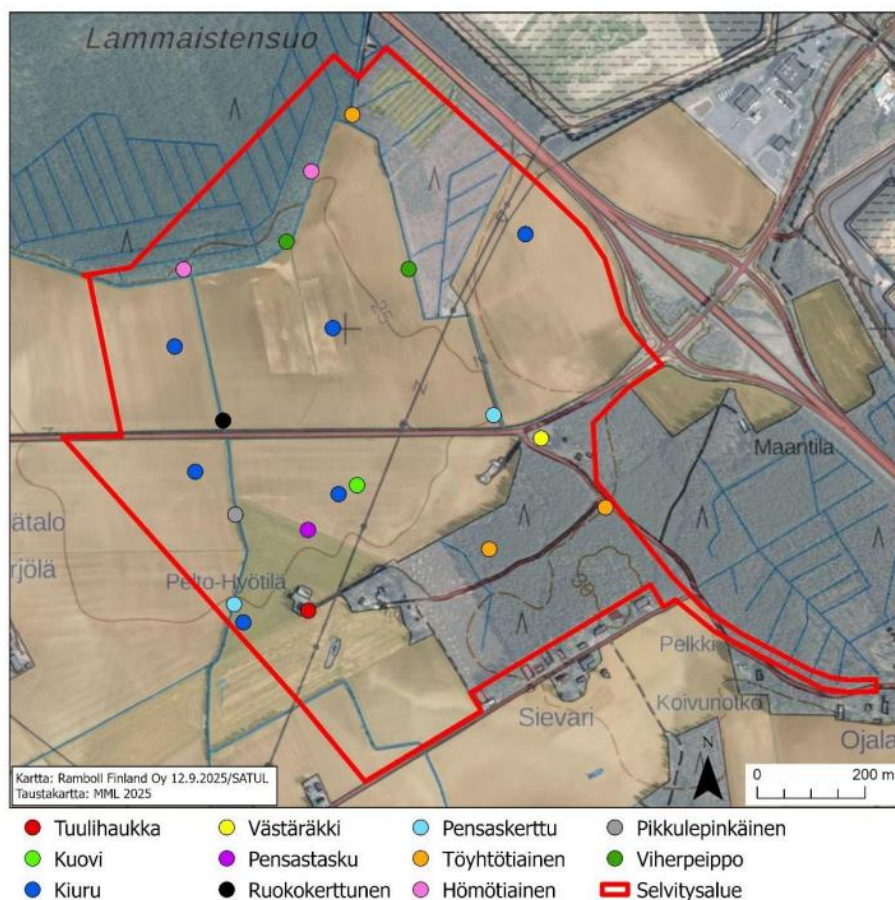
Petolinnuista havaittiin toukokuussa tuulihaukka, joka lekutteli pellon yllä ja istui hetken Pelto-Hyöttilän pihakuusessa. Pihakuusessa on vanha variksenpesä, joten on mahdollista, että tuulihaukka pesii selvitysalueella. Pesintään viittaavaa käytöstä ei kuitenkaan havaittu ja on todennäköistä, että

ainakaan vuonna 2025 laji ei pesi selvitysalueella, vaan tulee sinne saalistamaan alueen ulkopuolelta. Toukokuussa havaittiin myös pellon yllä saalis kynsissään kiertelevä hiirihaukka, joka lopulta hävisi kauas alueen rajojen ulkopuolelle. Myös hiirihaukan pesiminen alueella on epätodennäköistä, vaikka alue lajin saalistusalueeseen kuuluukin. Reilun 300 metrin päässä suunnittelualueesta luoteeseen on lato, jossa viimeiset tuulihaukan rengastukset on tehty vuonna 2015 (Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi viimeiset tiedot).

Kanalinnuista ei tehty suoria havaintoja. Huhtikuussa oli avohakkuun laidalla teeren jätöksiä ja selvitysalue mahdollisesti kuuluu teeren talviaikaisiin ruokailualueisiin. Soitimista tai muusta pesimiseen viittaavasta ei saatu havaintoja eivätkä teeren pesinnät todennäköisesti sijoitu alueelle.

Hiirihaukan ja teeren lisäksi sinisorsasta ja haarapääskystä tehtiin selvitysalueella ainoastaan ruokailuun viittaavia havaintoja eikä niitä tulkittu pesimälajeiksi. Kevätmuuttoaikaan huhtikuussa havaittiin pellolla yksittäinen kapustarinta ja hieman hanhen jätöksiä sekä alueen yllä matalalla lentäviä metsähanhia. Varsinaisia lepäilijäkerääntymiä ei pelloilla ollut, joten alueen arvo lepäilijöiden kannalta lienee vähäinen.

Suojelullisesti huomionarvoisia, eri suojeluluokituksissa mainittuja pesimälajeja havaittiin selvitysalueella 11 (luontoselvityksen taulukko 4-2). Uhanalaisiksi luokiteltuja lajeja havaittiin neljä, silmälläpidettäväksi luokiteltuja viisi, EU:n lintudirektiivin liitteessä I mainittuja lajeja yksi, lintudirektiivin muuttolintulajeja yksi ja Suomen kansainvälisen linnustonsuojelun erityisvastoalajeja yksi. Lajit on esitelty tarkemmin luontoselvityksen kappaleessa 4.4.

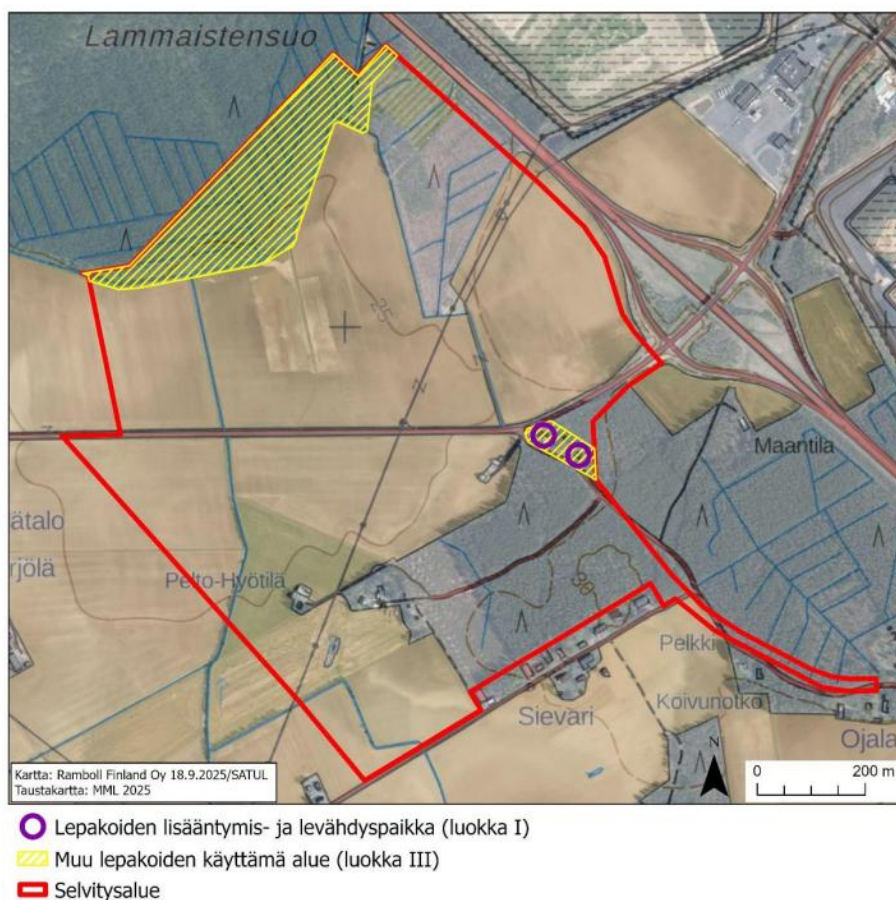
Kuva 3-8. Suojelullisesti huomionarvoisten lajien reviirit selvitysalueella. Tuulihaukan pesintä sijoittuu todennäköisesti alueen ulkopuolelle.

Lepakot

Kaksi aluetta korostui lepakkoselvityksessä lepakoille merkityksellisenä. Näillä alueilla lepakoita havaittiin melko runsaasti. Toinen oli Oikotien autiotalojen ympäristö, toinen Lammaistensuon metsäalueen eteläreuna. Nämä alueet rajattiin luokkaan III eli muiksi lepakoiden käyttämisiksi alueiksi. Niillä tehtiin runsaasti havaintoja pohjanlepakosta, jolle kelpaavat monenlaiset saalistusympäristöt. Vuonna 2023 tehdyssä luontoselvityksessä (Ahlman 2023) rajattu III-luokan alue sijoittuu osin samalle alueelle Lammaistensuon metsänreunan aluerajauksen kanssa.

Luokan II alueita eli lepakoille tärkeitä ruokailualueita tai siirtymäreittejä ei selvityksen yhteydessä tunnistettu, pohjanlepakkoa vaateliaampien siipojen havaintomäärän jäädessä alhaiseksi. Suurin osa alueesta on peltoa ja siten lepakoille merkitykseltään vähäistä. Suurimmalla osalla selvitysalueesta lepakoita havaittiinkin vähän.

Luokkaan I kuuluvia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eli lain suojaamia kohteita ovat papana- ja detektorihavaintojen perusteella alueen kaksi autiotaloa piharakennuksineen Oikotien varressa (Kuva 3-9). Kaikki Oikotien rakennukset toimivat ainakin ajoittain vähintään päiväpiiloina. Oikotie 3:n vanhassa asuinrakennuksessa saattaa sijaita myös pieni pohjanlepakon lisääntymisyhdyskunta. Tähän viittaavat etenkin heinäkuun passiividetektorihavainnot, joita on runsaasti läpi yön ja joista useissa on havaittavissa useampi kuin yksi yksilö. Heinäkuun lopussa lentävät paitsi aikuiset, myös poikaset, jotka harjoittelevat jo saalistusta emojensa kanssa. Lisäksi Oikotie 3:n asuintalon kellari toimii mahdollisena talvehtimispaikkana.

Kuva 3-9. Lepakkoselvityksen perusteella määritetyt lepakkoalueet kartalla.

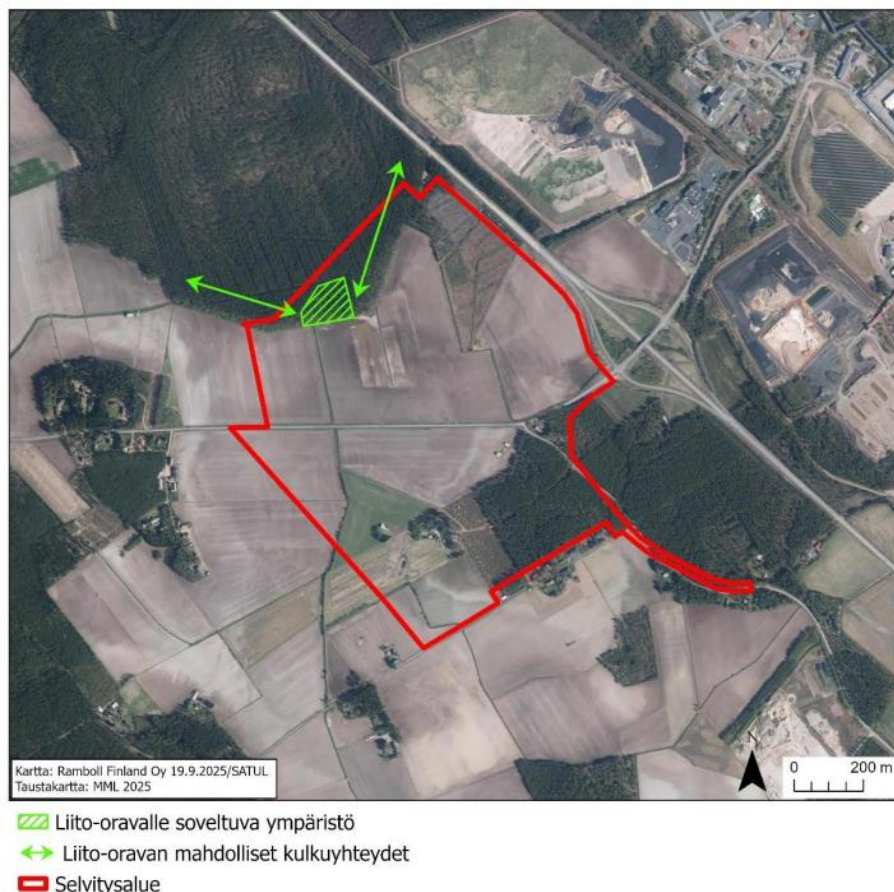
Tarkastettujen Oikotien rakennusten lisäksi alueella on vanhoja asuinrakennuksia ja niihin kuuluvia piharakennuksia Peltöhyötiläntiellä. Ainakin osa myös näistä soveltuu ulkoisen tarkastelun perusteella lepakoiden päiväpiiloiksi ja/tai lisääntymispaikoiksi. Lepakkoselvityksen yhteydessä kyseisiä rakennuksia ei ollut mahdollista päästä tutkimaan.

Liito-orava

Selvityksen yhteydessä ei tehty havaintoja liito-oravasta selvitysalueella. Myöskään Sievarin metsäkuviolla ei tehty havaintoja lajista. Sievarin metsäkuvion puustoa on harvennettu viime vuosina eikä se ole tällä hetkellä liito-oravan elinympäristöksi soveltuva.

Selvitysalueen pohjoisosassa pellon laidassa on liito-oravan elinympäristöksi soveltuva pienialainen metsäkuvio (Kuva 3-10). Kuvio on ruohoturvekangasta, jolla kasvaa varttunutta koivua, kuusta ja mäntyä sekä yksittäisiä järeitä kuusia. Kolopuita tai risupesä ei havaittu. Metsäkuvio soveltuu liito-oravan ruokailuympäristöksi, mutta on liian nuorta ja yksipuolista toimiakseen ydinalueena. Metsikköön on puustoiset yhteydet Lammaistensuon metsäaluetta pitkin koillisen ja luoteen suunnista.

Alueen metsät ovat yleisesti ottaen voimakkaasti pirstoutuneita. Selvitysalueen metsiköillä ei ole merkitystä liito-oravan käyttämien kulkuyhteyksien kannalta puuttomien peltojen ja teollisuusalueiden ympäröidessä niitä laajalti.

Kuva 3-10. Liito-oravalle soveltuva ympäristö suunnittelualueella ja liito-oravan mahdolliset kulkuyhteydet.

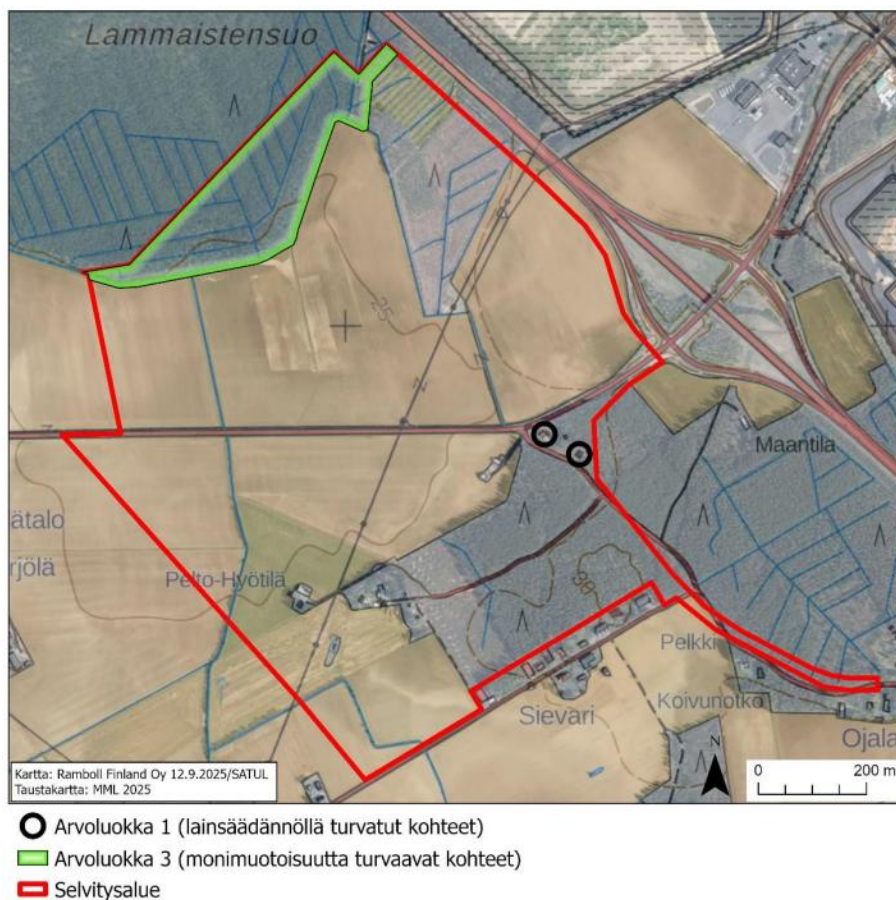
Viitasammakko

Selvityksen yhteydessä ei havaittu viitasammakoita. Myöskään muita sammakkoeläimiä ei havaittu. Myöhemmin toukokuussa linnustوسelvityksen yhteydessä havaittiin yhden pelto-ojan reheväkasvuisella osuudella vanhaa ruskosammakon kutua.

Selvitysalueella ei sijaitse erityisen hyvin viitasammakon lisääntymispaikoiksi soveltuvia ympäristöjä. Alue on kokonaisuutena melko kuiva ja viitasammakon suosimat pysyvät, laajemmat kosteikot puuttuvat sieltä. Alueen ojissa vettä on enimmäkseen liian vähän, vesi on niissä monin paikoin virtaavaa ja likaista ja penkat ovat jyrkät. Pienialaisesti on reheviä, suursaroja ja/tai osmankäämiä kasvavia osuuksia, mutta vesi kuivuu luultavasti niissäkin ajoittain lähes kokonaan. Pelloilla sijaitsevat lammikot ovat matalia ja kasvillisuutta niissä on vähän.

Yhteenveto

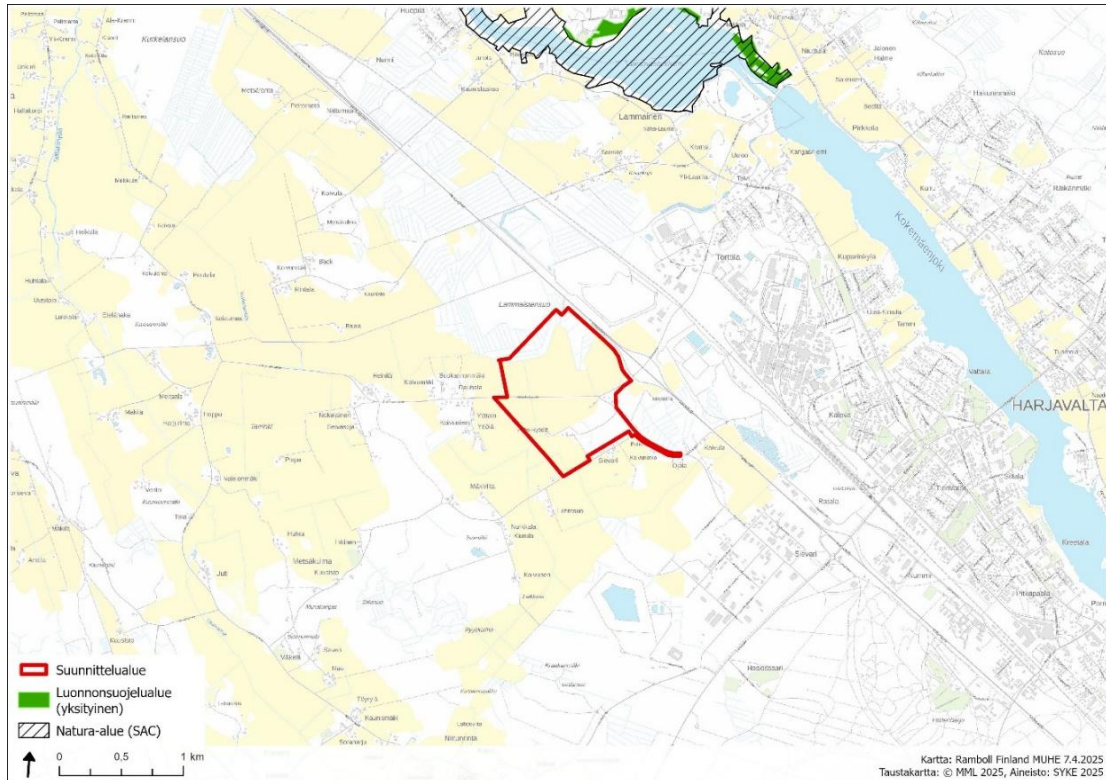
Yhteenvetona alueella tulkittiin olevan kaksi lainsäädännöllä turvattua kohdetta (arvoluokka 1) ja yksi monimuotoisuutta turvaava kohde (arvoluokka 3) (Kuva 3-11). Arvoluokan 1 kohteet ovat lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Arvoluokan 3 kohteen arvotuksen perusteena on käytetty sille sijoittuvia luokan III lepakkoaluetta, uhanalaisten hömö- ja työhtötiaisten reviirejä, arvokkaita piirteitä sisältävää ruohoturvekangaskuviota (kasvillisuuskuvio 3) sekä liito-oravalle soveltuvaa metsäkuviota. Lisäksi aiemmassa alueelle tehdyssä luontoselvityksessä (Ramboll 2023) rajattu ja säästettäväksi suositeltu Lammaistensuon tupasvillärämekuvio rajautuu arvoluokan 3 kohteen pohjoisosaan. Kohde on myös osa valmisteilla olevassa maakuntakaavassa kaavakarttaan merkittyä ekologista yhteystarvetta.

Kuva 3-11. Luonnon arvokohteiden yhteenvetokartta.

3.2.6 Luonnonsuojelu

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita eikä muita arvokkaita luontokohteita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat vajaan kahden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta pohjoiseen.

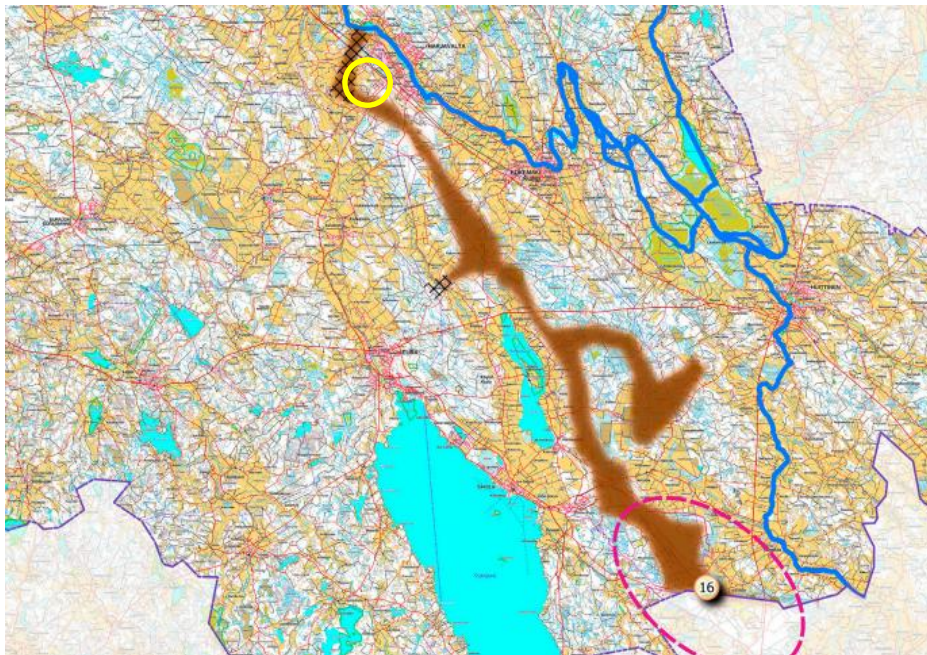

Kuva 3-12. Suunnittelualue ja ympäristön luonnonsuojelualueet.

3.2.7 Ekologinen verkosto

Satakunnan alueella olevia luonnon ydinalueita ja viherkäytäviä on tutkittu osana Satakunnan viherharrakenneselvitystä vuonna 2021. Kaava-alueen länsipuolelta Lammaistensuon kautta etelään kulkee Satakunnan yksi tärkeimmistä viherkäytävistä. Kyseinen viherkäytävä O toimii ylimaakunnallisena yhteytenä Varsinais-Suomeen Säskylänharjun luona. Vahvistettavia yhteyksiä on Harjavallassa ja Köyliön Tuiskulassa peltojen takia. Merkittävät luontoarvot koskevat harju- ja paahdeympäristöjä, joihin lukeutuu mm. kaikki maakunnan kangasraunikkikasvustot. Kyseinen viheryhteys on myös osoitettu Satakunnan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa suunnittelualueen länsipuolitse kulkevana ekologisena yhteystarpeena.

Vuonna 2025 tehdyssä luontoselvityksessä (Ramboll 2025) ekologisen yhteyden alueen läpi on todettu olevan heikko. Useat laji eivät pysty tai uskalla lähteä ylittämään satoja metrejä leveää peltoaukeaa.

Kuva 3-13. Viherkäytävän O sijainti. Kaava-alue sijoittuu kartalla keltaisen ympyrän osoittamalle alueelle.

3.3 Maisema ja kulttuuriympäristö

Kaavatyön tueksi on laadittu maisemaselvitys (LIITE 7).

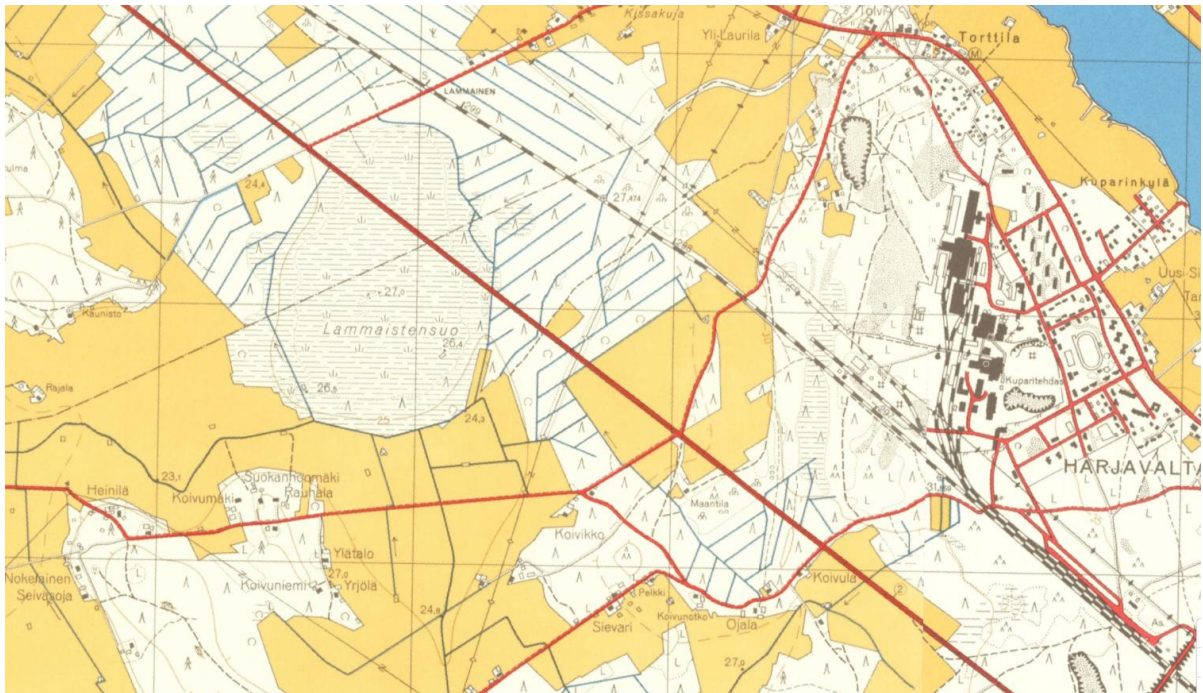
3.3.1 Maisemarakenne ja maisemakuva

Suunnittelualue ja sen ympäristö on pääosin pinnanmuodoiltaan hyvin tasaista ja loivapiirteistä. Harjavallan alue on sekoitus vahvasti ihmisperäisesti muokattua teollista ympäristöä, liikenneväyliä, peltoalueita ja mäntyvaltaista metsää. Suunnittelualue sijaitsee Harjavallan keskustaajaman länsipuolella, maisema on pääosin rakentamatonta peltomaisemaa, mutta myös metsämaisemaa – alueella on vähäisesti myös olemassa olevia haja-asutusluonteisia asuinrakennuksia, jotka on tarkoitus purkaa.

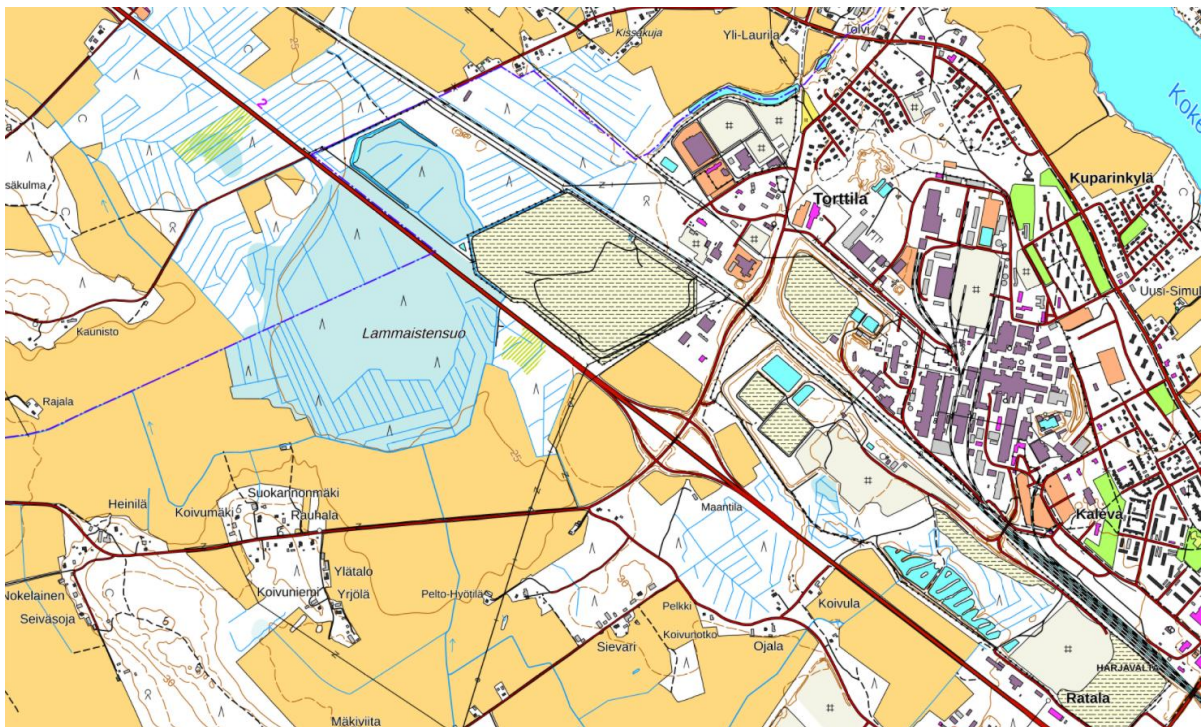
Maiseman perusrunko muodostuu Kokemäenjokeen viettävästä laaksosta. Maisemarakenne on melko suuripiirteistä ja hyvin tasaista. Mainittavia kohoumia lähialueella ovat täyttö- ja läjitysalueet sekä Kraakanmäen alue. Suunnittelualueen ylimmät maastonkohdat kohoavat noin 31 m mpy korkeuteen, alavimpien kohtien ollessa tasolla 24 m mpy. Suunnittelualueen rajaa idässä valtatie 2, jonka itäpuolella sijaitsee Tampere–Pori-päärata. Suunnittelualue ympäristöineen on peltojen ja metsien muodostamaa mosaiikkia – tosin Torttilan teollisuusalue idän suunnalla valtatie 2:n toisella puolella on jo Harjavallan keskustaajaman rakenteeseen liittyvää rakennettua ympäristöä.

Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee Lammaistensuo. Harjavallan kaupunki on ostanut suunnittelualueelta ja sen lähiympäristöstä maata sekä asuinrakennuksia purettavaksi.

Maisemakuva on maisemarakenteen visuaalisesti havaittava ilmiasu. Tarkasteltaessa ympäristöä valtatieltä 2 katsoen, valtatie 2:n eteläpuoli on säilynyt varsin perinteisenä kauaskantoisena maalaismaisemana. Torttilan eritasoliittymän kohdalla suuret tasaiset läjitysalueet Torttilassa erottuvat paikoin maisemakuvassa puurajan yläpuolella. Peltotalueita halkovat voimalinjat.

Kuva 3-14. Suunnittelualueen ympäristöä vuoden 1962 peruskartalla.

Kuva 3-15. Suunnittelualueen ympäristöä vuoden 2025 peruskartalla.

Suunnittelualueeseen liittyvä maisemakuva muodostuu peltoalueesta, pienialaisista metsäalueista sekä Hiittenkiukaantiestä, Oikotiestä ja Peltöhyötiläntiestä. Alueen länsipuolella Hiittenkiukaantien varressa on hajaluonteista asutusta.

Kuva 3-16. Suunnittelualueen itäistä osaa. Kuvassa oikealla Torttilan eritasoliittymä. (Harjavallan kaupunki elokuu 2025)

Kuva 3-17. Suunnittelualueen läntistä osaa. Taustalla näkyy Harjavallan suurteollisuuspuisto ja kuvan keskellä kulkee Hiittenkiukaantie. (Harjavallan kaupunki elokuu 2025)

3.3.1.1 Maisemamaakunta ja maisemaseutu

Suunnittelualue kuuluu valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa Lounaismaahan, tarkemmassa maisemaseutujaossa Ala-Satakunnan viljelyseutuun. Pinnanmuodoiltaan alavan Lounaismaan maasto on eteläosiltaan vaihtelevaa sekä murroslaaksojen ja ruhjeiden jaksottamaa. Pohjoisosissa maasto loivenee Kokemäenjokilaakson ollessa lähes tasankoa. Lounaismaan maisemiin lukeutuvat rannikkoseutujen rikkonaiset saaristot ja mantereiden puolella laajat jokien halkomat savikkoalueet. Alue on muinaista merenpohjaa. Satakunnan hiekkakivialue diabaasikallioineen on Kokemäenjokilaaksossa tasaisten sedimenttien peittämää. Ala-Satakunnan viljelyseutu on perusluonteeltaan vaurasta viljelyaluetta, jota halkovat paikoin myös karummat metsät ja suot. Tasaiset viljelymaisemat sijoittuvat lähtökohtaisesti viljaville savikkoalueille, jotka Kokemäenjokilaaksossa levittäytyvät poikkeuksellisen mittaviksi tasangoiksi. Pääosa asutuksesta on keskittynyt viljavien savikoiden tuntumaan. Alueen suurimpia vesistöjä ovat Kokemäenjoki ja Pyhäjärvi.

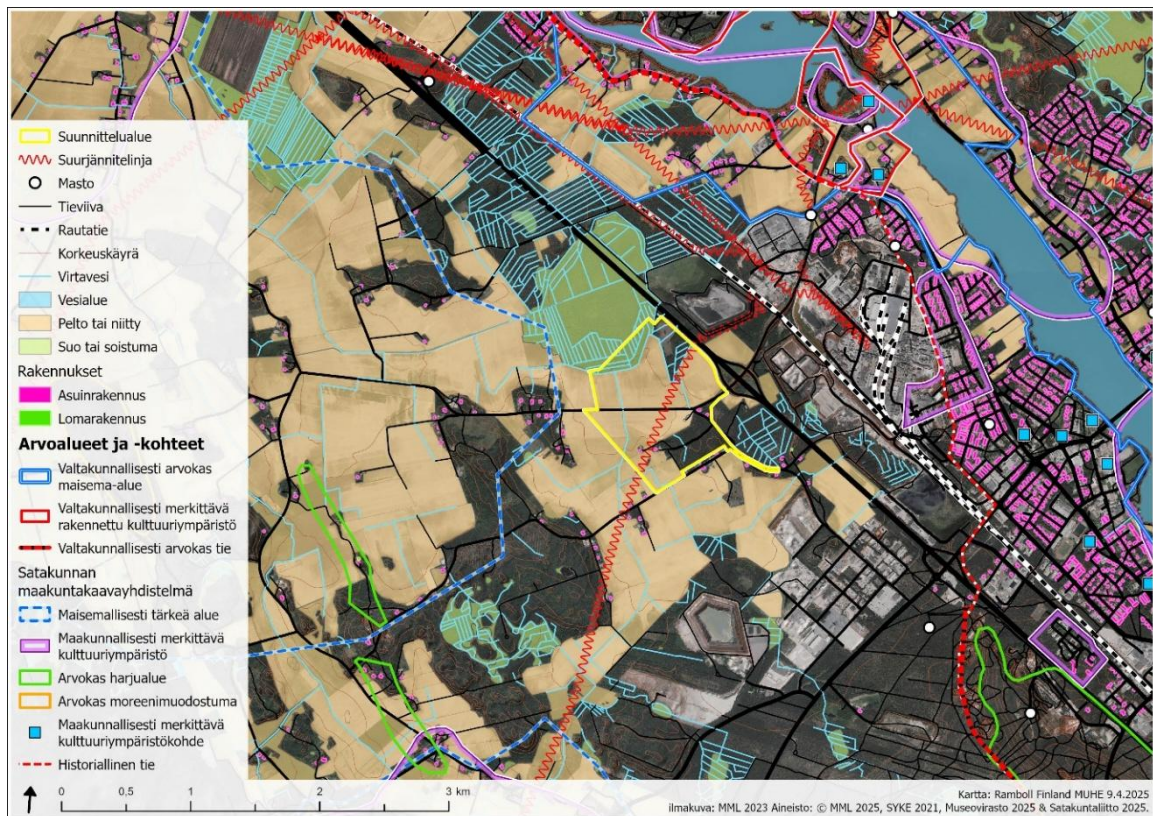
3.3.2 Arvokkaat maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet

Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Maisema-alue sijaitsee suunnittelualueen itä- ja pohjoispuolella, lähimmillään noin kilometrin etäisyydellä. Kokemäenjokilaakson kulttuuriperintö muodostaa Satakunnan ”selkärangan”. Alue on ollut suotuisaa varhaisen asutuksen muodostumiselle, ja on edustava kokonaisuus satakuntalaista maaseutua. Kokemäenjokilaaksossa on nähtävissä asutushistorian, maankäytön ja maanmuokkauksen historia yhdistettynä maankohoamisen historiaan. Alueen luonnon- ja kulttuurimaisemien rikas kasvillisuus vaihtelee kosteikkokasvillisuudesta viljeltyihin savitasankoihin ja karuihin kallioihin. Maisema-alueen yhtenä maisemavauriona voidaan pitää Harjavallan Torttilan teollisuusalueen rakenteita, jotka erottuvat horisontissa Nakkilan puolelle avoimiin viljelymaisemiin. Kokemäenjoki on porrastettu voimalakäyttöön (Kolsi ja Harjavalta).

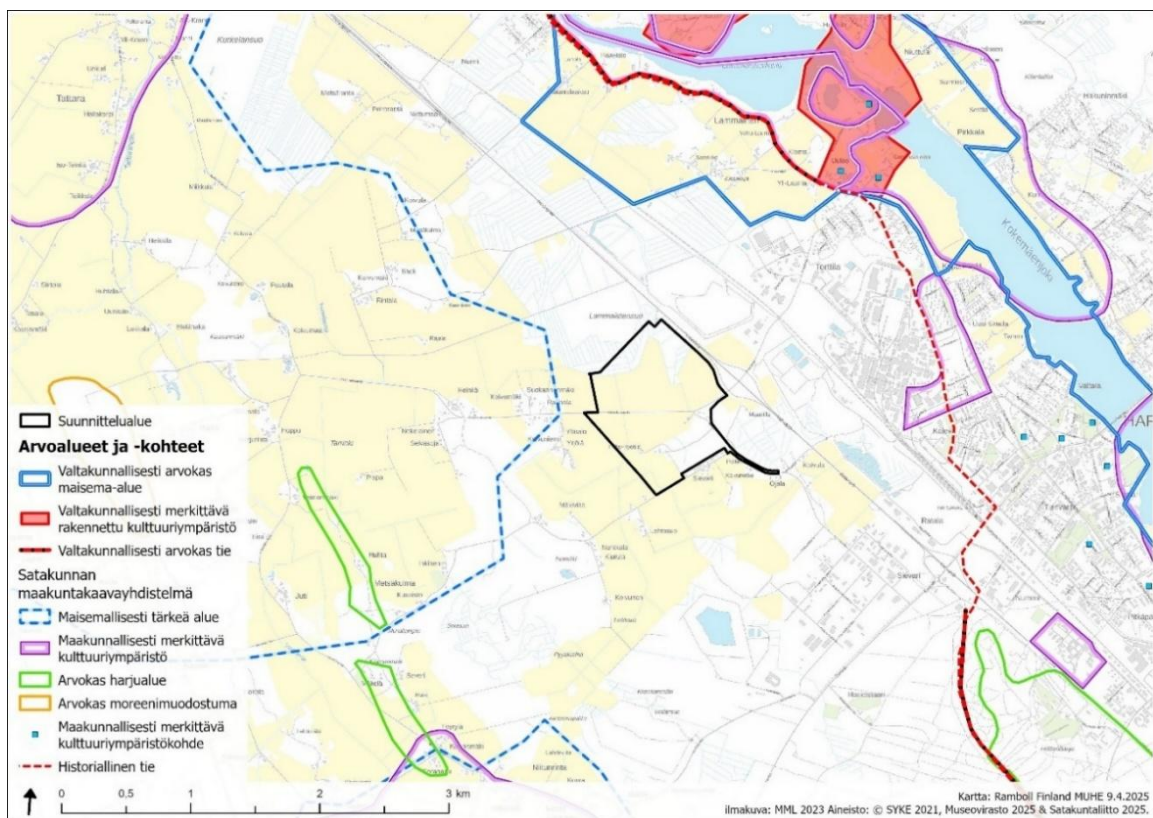
Välittömästi suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee Leistilän aukean viljelymaisema, joka on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Aluetta hallitsee Kokemäenjokilaaksolle tyypillisesti viljavat savitasangot. Alueen poikki kulkeva Huovintie kertoo alueen keskeisestä sijainnista, ja joet ja teiden varsille syntynyt asutus ovat maiseman ominaispiirteitä.

Suunnittelualueesta noin kolme kilometriä lounaaseen sijaitsee Hiirijärven maakunnallisesti tärkeä kulttuurimaisema-alue. Hiirijärven kulttuurimaisema on Ala-Satakunnan viljelyseutua edustava eheä kokonaisuus, jossa loivasti aaltoilevat pellot ja nauhamainen tienvarsiasiutus muodostavat hyvin hoidetun kokonaisuuden. Alue on Satakunnan maisema-alueista pienin.

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Kuva 3-18. Suunnittelualueen maisemarakenne ja lähiympäristön maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet.

Kuva 3-19. Suunnittelualueen lähiympäristön maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet.

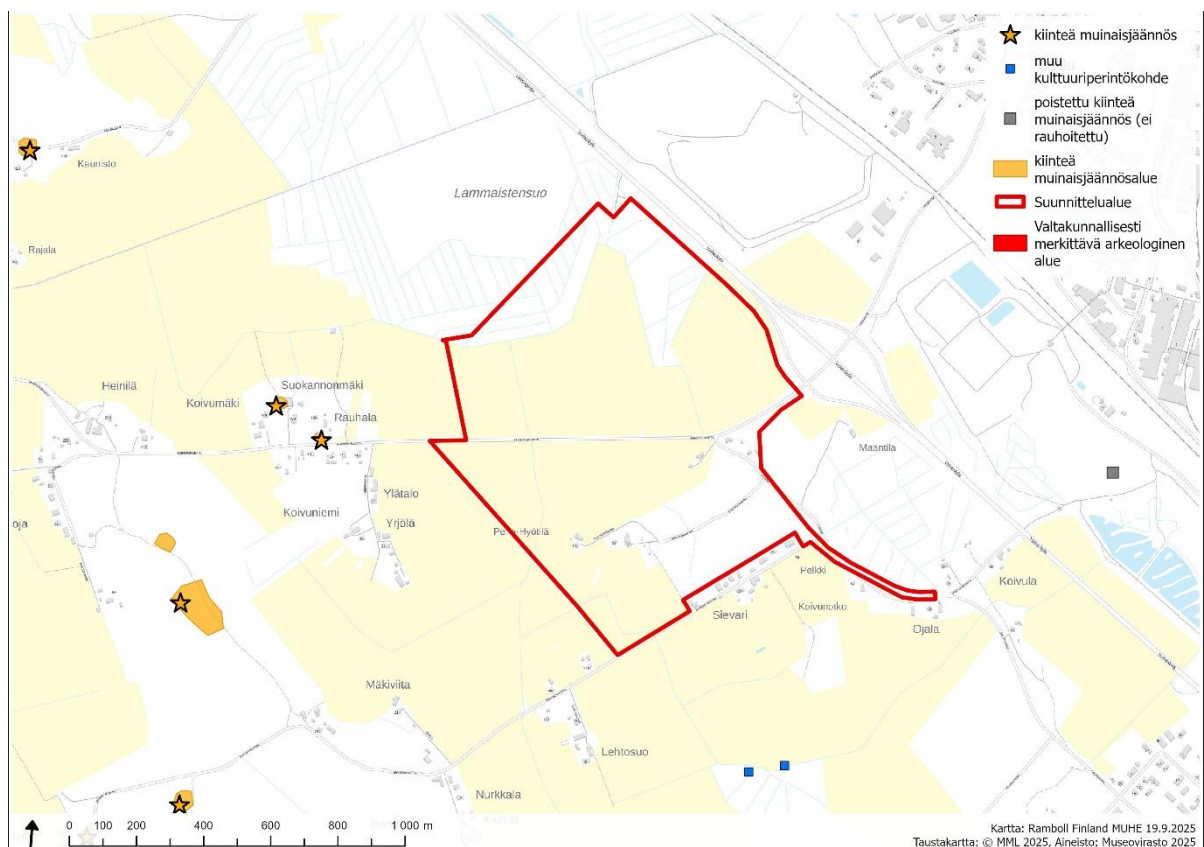
3.3.3 Muinaisjäännökset

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavaa varten on laadittu arkeologinen inventointi Maanala Oy:n toimesta vuonna 2022. Suunnittelualueelle sijoittui Museoviraston rekisteritietojen mukaan yksi tunnettu kiinteä muinaisjäännös, Pelkki (1000045130). Kyseessä oli esihistoriallisen ajan kiviröykkiö.

Datakeskuksen asemakaavahankkeen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa todettiin, että asemakaavan toteuttaminen tulee merkitsemään muinaisjäännöksen tuhoutumista. Tämän vuoksi 13.3.2025 järjestettiin muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu, jossa käsiteltiin muinaisjäännöksen kajoamisen ehdot. Neuvottelussa päätettiin, että Pelkin muinaisjäännös voidaan riittävien tutkimusten jälkeen poistaa, ja alue vapauttaa rakentamiselle. Neuvottelun muistio on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 6).

Pelkin röykkiöalueen tutkimukset on toteutettu Maanala Oy:n toimesta 5.–8.5.2025. Museovirasto on 20.5.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut, että muinaisjäännöksen tutkimukset ja niiden dokumentointi on ollut riittävää. Muinaismuistolaki ei enää rajoita maankäyttöä tutkitulla alueella eikä muinaisjäännöstä enää tule merkitä kaavakarttaan. (Kuva 3-20.)

Muita kulttuuriperintökohteita alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole.

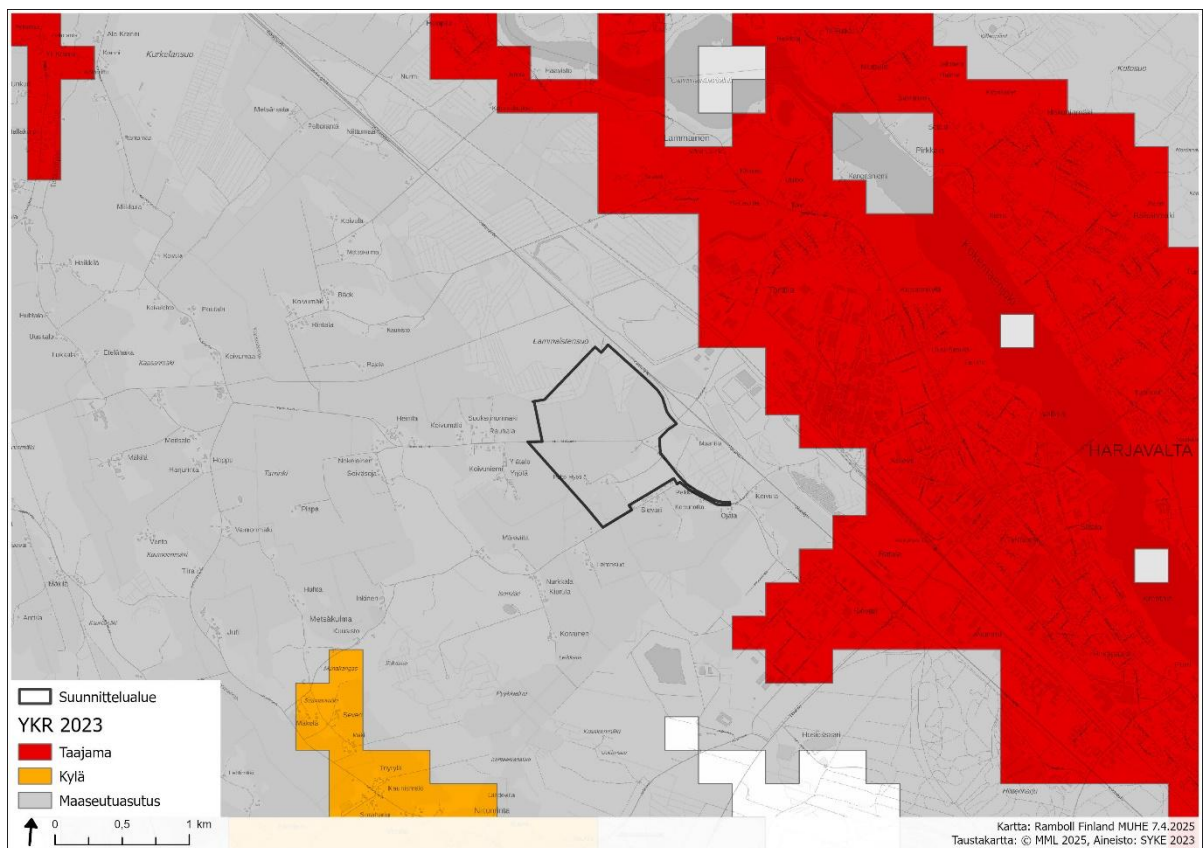
Kuva 3-20. Suunnittelualueen ja lähiympäristön kiinteät muinaisjäännökset.

3.4 Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö

3.4.1 Yhdyskuntarakenne ja asutus

Suunnittelualue sijoittuu satakuntalaisen Harjavalan kaupungin läntiseen osaan, Torttilan kylään, Harjavalan keskustaajaman länsipuolelle, valtatie 2 varteen. Vuoden 2025 syyskuun lopussa Harjavalan asukasluku oli 6 554 (Tilastokeskus). Suunnittelualueelta on Harjavalan keskustaasta 3–4 kilometriä; maakuntakeskus Poriin noin 26 kilometriä.

Suunnittelualue sijaitsee yhdyskuntarakenteellisesti taajamarakenteen reunalle (Kuva 3-21). Taajamarakenne alkaa välittömästi valtatie 2 toiselta puolelta. Yhdyskuntarakenteellisesta sijainnistaan huolimatta suunnittelualue on edelleen pääosin rakentamaton, viljelyksessä ollutta peltoaluetta. Suunnittelualueella sijaitsee lisäksi jonkin verran talousmetsää sekä muutamia haja-asutusluonteisia rakennuspaikkoja, jotka kaupunki on hankkinut omistukseensa, ja joiden rakennukset on tarkoitus purkaa. Suunnittelualueen itäpuolella kulkee valtatie 2. Aluetta halkoo Hiittenkiukaantie sekä Oikotie ja Peltöhyötiläntie, ja Lammaisten Energian 110 kV voimajohto.

Kuva 3-21. Suunnittelualueen sijainti Harjavalan yhdyskuntarakenteessa.

3.4.2 Työpaikat, elinkeinotoiminta ja palvelut

Harjavalta on Satakunnassa sijaitseva kaupunki, jonka asukasmäärä vuoden 2025 syyskuun lopussa oli 6 554. Vuonna 2023 työttömyysaste oli 12,2 %, ja vuonna 2023 työpaikkojen omavaraisuusaste 142,6. Palvelujen työpaikkojen osuus oli samana vuonna 50,6 %, jalostuksen 47,9 % ja alkutuotannon 0,9 %.

Suunnittelualueella ei ole työpaikkoja, elinkeinotoimintaa tai palveluja, lukuun ottamatta sitä, että peltoja ja metsiä on käytetty maa- ja metsätalouteen. Harjavalan palvelut ovat saatavilla alueen

välittömässä läheisyydessä. Suunnittelualueelle on erinomaiset liikenneyhteydet sijainnin ollessa likellä Harjavan keskustajamarakennetta sekä valtatie 2. Maakuntakeskus Porin palvelut sijaitsevat noin 26 kilometrin etäisyydellä.

3.4.3 Virkistys

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta, viljelykäytössä ollutta peltoaluetta, pieneltä osin metsää ja haja-asutusluontoista rakennettua ympäristöä. Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse virallisia virkistyskohteita, -alueita tai -palveluja.

3.4.4 Olemassa oleva rakennuskanta

Alue on pääosin peltoaluetta, ja pieneltä osin metsää sekä haja-asutusluontoista rakennettua ympäristöä. Alueella olevat rakennukset on hankittu kaupungin maanomistukseen, ja ne on tarkoitus purkaa.

Suunnittelualueelle sijoittuu muutamia olemassa olevia pientaloja kiinteistölle 79-434-2-229. Oikotie 3 on vuonna 1950 valmistunut puolitoista kerroksinen omakotitalo. Oikotie 11 on 1963 valmistunut matala yksikerroksinen omakotitalo. Peltöhyötiläntie 39 on 1969 valmistunut ja alkuperäisessä asussaan oleva omakotitalo. Peltöhyötiläntie 64 on 1947 valmistunut puolitoista kerroksinen omakotitalo. Rakennukset edustavat aikakautensa tavanomaista rakentamistapaa, eikä niillä ole erityisiä rakennustaiteellisia, historiallisia tai maisemallisia arvoja.

Suunnittelualue rajautuu etelän suunnalla Metsäkulmantiehen, jonka varressa on nauhamaisesti sijoittunutta rakentamista. Tien varrella on kaksi asuinrakennusta sekä lukuisia talousrakennuksia. Suunnittelualueen länsipuolella Hiittenkiukaantien varressa on niin ikään hajaluonteista asutusta ja maatilan talouskeskuksia.

Kuva 3-22. Vasemmalla Peltöhyötiläntie 39 ja oikealla Peltöhyötiläntie 64. (Harjavan kaupunki maaliskuu 2023)

Kuva 3-23. Oikotie 11:n asuinrakennus ja talousrakennus. (Harjavan kaupunki syyskuu 2025)

Kuva 3-24. Oikotie 3. (Harjavan kaupunki syyskuu 2025)

Kuva 3-25. Oikotien länsipuolella sijaitsevia rakennuksia. Vanha asuinrakennus on myöhemmin muutettu vilja-kuivaamoksi. (Harjavan kaupunki syyskuu 2025)

3.4.5 Liikenne

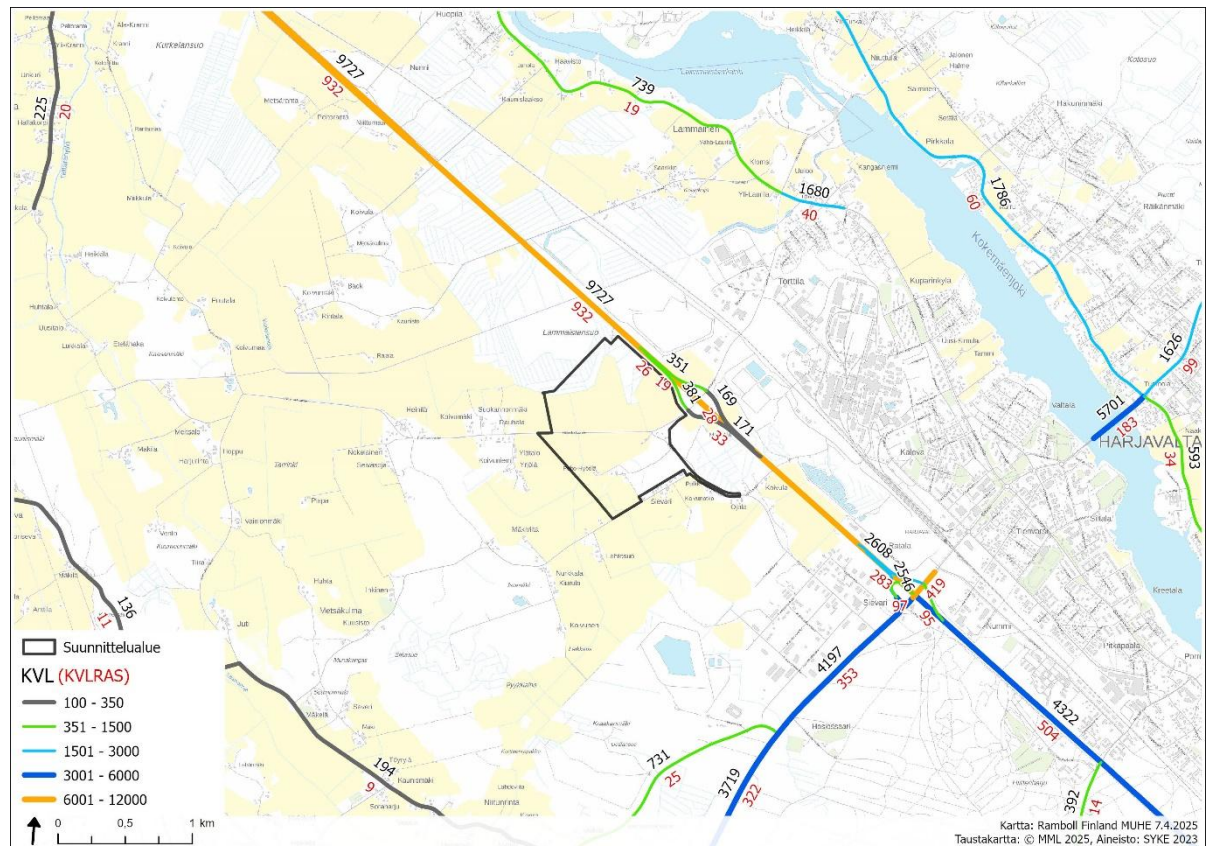
Asemakaavatyön tueksi on laadittu liikenneselvitys (LIITE 11).

Suunnittelualue sijaitsee valtatie 2 varrella, Torttilan eritasoliittymän länsipuolella. Aluetta halkovat Hiittenkiukaantie ja Oikotie.

Väyläviraston aineistojen mukaan valtatie 2 nopeusrajoitus on suunnittelualueen kohdalla 100 km/h, ja keskimääräinen liikennemäärä 9 727 ajoneuvoa vuorokaudessa (raskaan liikenteen osalta noin 900 ajoneuvoa vuorokaudessa (Kuva 3-26). Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Torttilan eritasoliittymä. Kaava-alueen halki kulkee Hiittenkiukaantie (nopeusrajoitus 50–60 km/h) sekä Oikotie (nopeusrajoitus 50 km/h). Kaava-alue rajautuu etelän suunnalla Metsäkulmantiehen. Kolme viimeksi mainittua tietä ovat yksityisteitä. Oikotie jatkuu idän suuntaan Sievarin alueelle Sievarinkatuna ja liittyy Eurantieen eli kantatiehen 43. Kaava-alueelle ei ole nykyisin erillisiä jalankulun ja pyöräliikenteen väyliä.

Harjavallan puolella valtatie 2 ja Kissakujan risteysalueella sijaitsevat lähimmät joukkoliikenteen pysäkit. Seuraavaksi lähimmät pysäkit sijaitsevat Harjavallan keskusta-alueella Satakunnantien varressa.

Poliisin tietojen (Tieliikenneonnettomuustilasto 2020–2024) mukaan Oikotien ja Hiittenkiukaantien liittymän lähellä on sattunut yksi loukkaantumiseen johtanut yksittäinen liikenneonnettomuus. Lisäksi Hiittenkiukaantien ja rampin liittymässä on sattunut loukkaantumiseen johtanut polkupyöräonnettomuus.

Kuva 3-26. Suunnittelualueen ympäristön liikenneverkkojen keskimääräiset liikennemäärät (KVL). Raskaiden ajoneuvojen osuus (KVLras) on osoitettu punaisella luvulla.

Valtatien 2 tavoitetilanteen tilatarve on selvitetty Torttilan eritasoliittymän lounaisneljänneksessä datakeskuksen asemakaava-alueen rajausta varten (Sitowise 2025). Tarkastelun perusteella tavoitetilanteen mukainen ramppi kuivatusjärjestelyineen ja riista-aitoineen sijoittuu datakeskusalueen asemakaava-alueen ulkopuolelle.

Valtatien 2 parantamisesta välillä Harjavalta–Pori on käynnissä kehittämisselvityksen laatiminen. Lähtökohtana on, että valtatie 2 parannetaan Harjavallan ja Porin välillä kaksiajorataiseksi nelikais- taiseksi tieksi.

3.4.6 Tekninen huolto

Vesi- ja viemäriverkosto ulottuu suunnittelualueen läheisyyteen. Suunnittelualueelta halkoo Lam- maisten Energia Oy:n 110 kV voimajohto välillä Ratala–Euran paperi. Suunnittelualueen halki kul- kee myös Euran kunnan siirtoviemäri. 110 kV voimajohtoa sekä Euran kunnan siirtoviemäriä on tarkoituksena siirtää kaavaratkaisussa.

3.4.7 Erityistoiminnot

Suunnittelualueella ei ole erityistoimintoja.

3.5 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

3.5.1 Pilaantuneet maat

Suunnittelualueella ei ole pilaantuneita maa-alueita, eikä siellä ole historiatietojen perusteella sijainnut maaperää mahdollisesti pilaavaa toimintaa. Kaavatyön tueksi on laadittu maaperän haitta-ainekartoitus, joka on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 8). Valtatien 2 pohjoispuolella sijaitsee hienokuonan läjitysalue, ja valtatie pohjoispuolella on havaittu aiemmissa tutkimuksissa nikkeli- ja kuparipitoisuuksia, jotka todennäköisesti ovat päätyneet maaperään kaukokulkeutumana hienokuonan sijoitusalueelta. Suunnittelualueen maaperän haitta-ainekartoituksessa tutkimuspisteiden 3, 7 ja 8 pintanäytteissä ylittyi asetuksen mukainen ylempi ohjearvo kuparipitoisuuden osalta, ja näytteessä 8 myös nikkelin osalta. Näytteissä ylittyi lisäksi lyijyn, nikkelin ja sinkin alempi ohjearvo. Tutkimuspisteen 1 pintanäytteessä ylittyi kuparin alempi ohjearvo. Kaikissa muissa pintanäytteissä tutkitut pitoisuudet jäivät kynnysarvon ja alemman ohjearvon väliin.

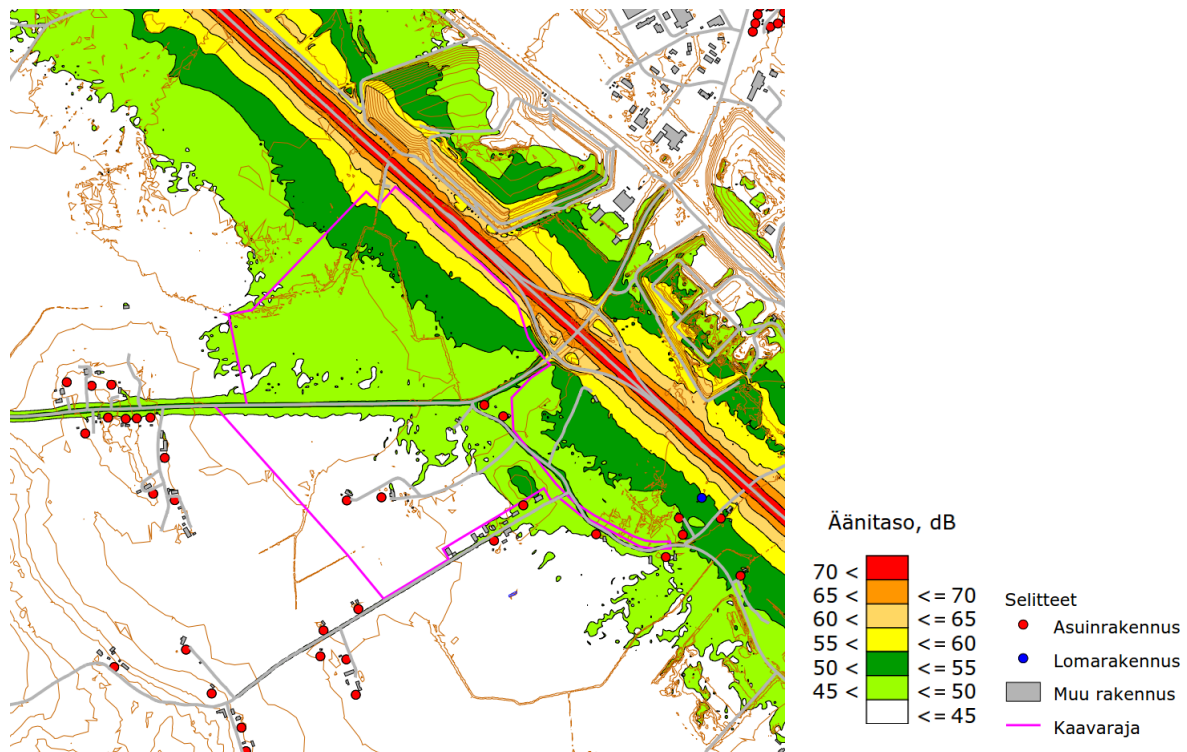

Kuva 3-27. Maaperän haitta-ainekartoituksen tutkimustulokset pitoisuustasoinnalla kartalla.

3.5.2 Melu

Valtioneuvosto on antanut päätöksen yleisistä melutason ohjearvoista (Vnp 993/1992). Liike- ja toimistohuoneissa melutaso ei päätöksen mukaan saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB. Asuinrakennusten sisätiloissa vastaava arvo on 35 dB ja ulkotiloissa 55 dB.

Kaavatyön tueksi on laadittu meluselvitys (LIITE 9). Nykytilanteessa suunnittelualueelle kantautuu valtatie liikennemelua. Kaava-alueen lähellä olevien asuinrakennusten kohdalla päiväajan melutaso on noin 45–47 dB, kun ohjearvo päiväajalle on 55 dB (Kuva 3-28).

Kuva 3-28. Suunnittelualueen päiväajan keskiäänitaso LAeq 07-22 nykytilanteessa. (Meluselvitys 2025)

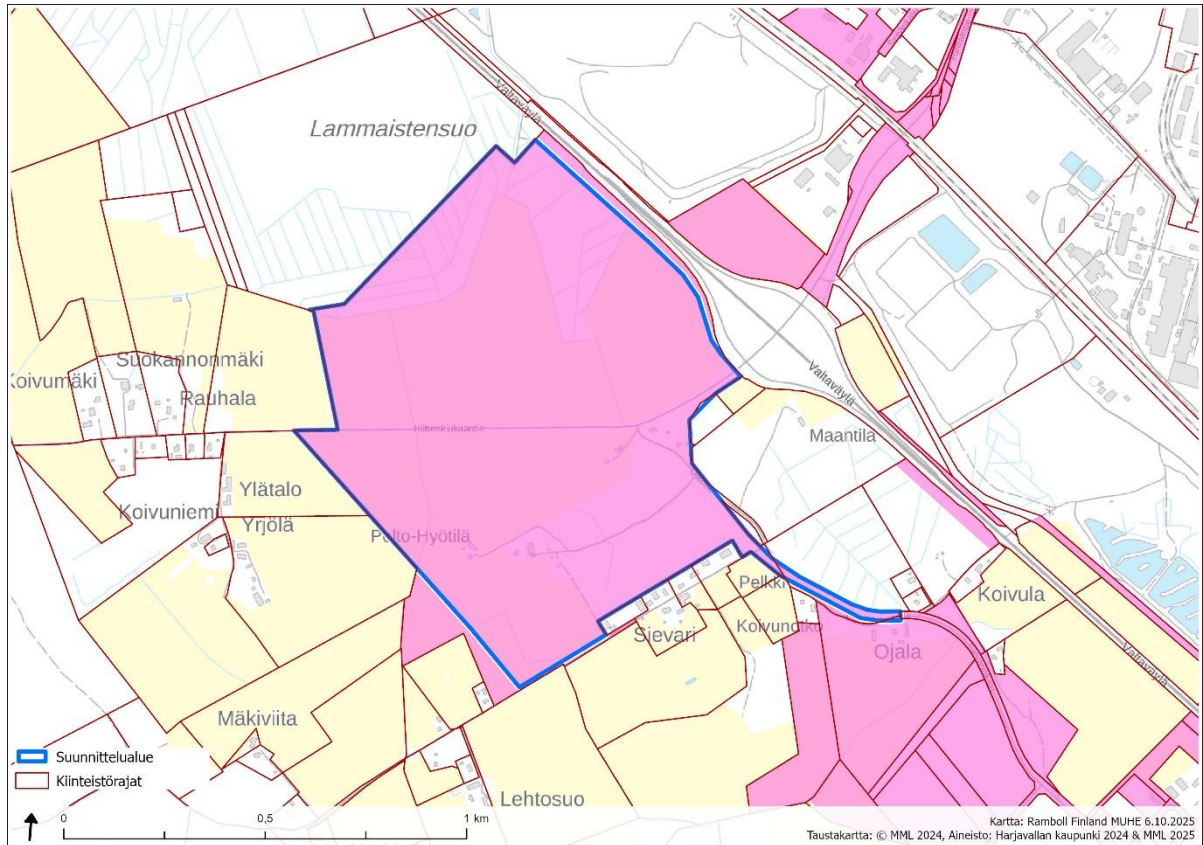
3.5.3 SEVESO-vyöhyke

Asemakaava-alue sijoittuu kokonaisuudessaan Torttilan vaarallisia kemikaaleja valmistavien tai varastovien laitosten suojavyöhykkeelle (konsultointivyöhyke). Voimassa olevan yleiskaavan määräysten mukaan suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Asemakaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossaan 2.7.2025 Tukes on todennut, että käytössä olevien tietojen perusteella mahdollisten onnettomuuksien vaikutusalueet eivät ulotu kaavoitettavalle alueelle. Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella. Tukes arvioi lupakäsittelyssään kemikaalilaitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.

3.6 Maanomistus

Suunnittelualue on Harjavan kaupungin omistuksessa.

Kuva 3-29. Suunnittelualueen maanomistus: kaupungin maat väritetty.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa alueidenkäyttölain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden ensisijaisena tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Lisäksi tavoitteiden tarkoituksena on edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä turvata valtakunnallisten alueidenkäyttöratkaisujen tarkoituksenmukaista toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tukevat alueidenkäyttölain tavoitteiden toteutumista luomalla osaltaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistämällä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Kestävän kehityksen edistämisen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisina huomioon alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Valtioneuvosto päätti tavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017, ja ne tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia (kaavaa erityisesti koskevat tavoitekokonaisuudet lihavoitu):

- **toimivat yhteiskunnat ja kestävä liikkuminen**
- **tehokas liikennejärjestelmä**
- **terveellinen ja turvallinen elinympäristö**
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energianhuolto

4.2 Maakuntakaava

4.2.1.1 Satakunnan maakuntakaava

Suunnittelualuetta koskee 13.3.2013 lainvoimaiseksi tullut Satakunnan maakuntakaava.

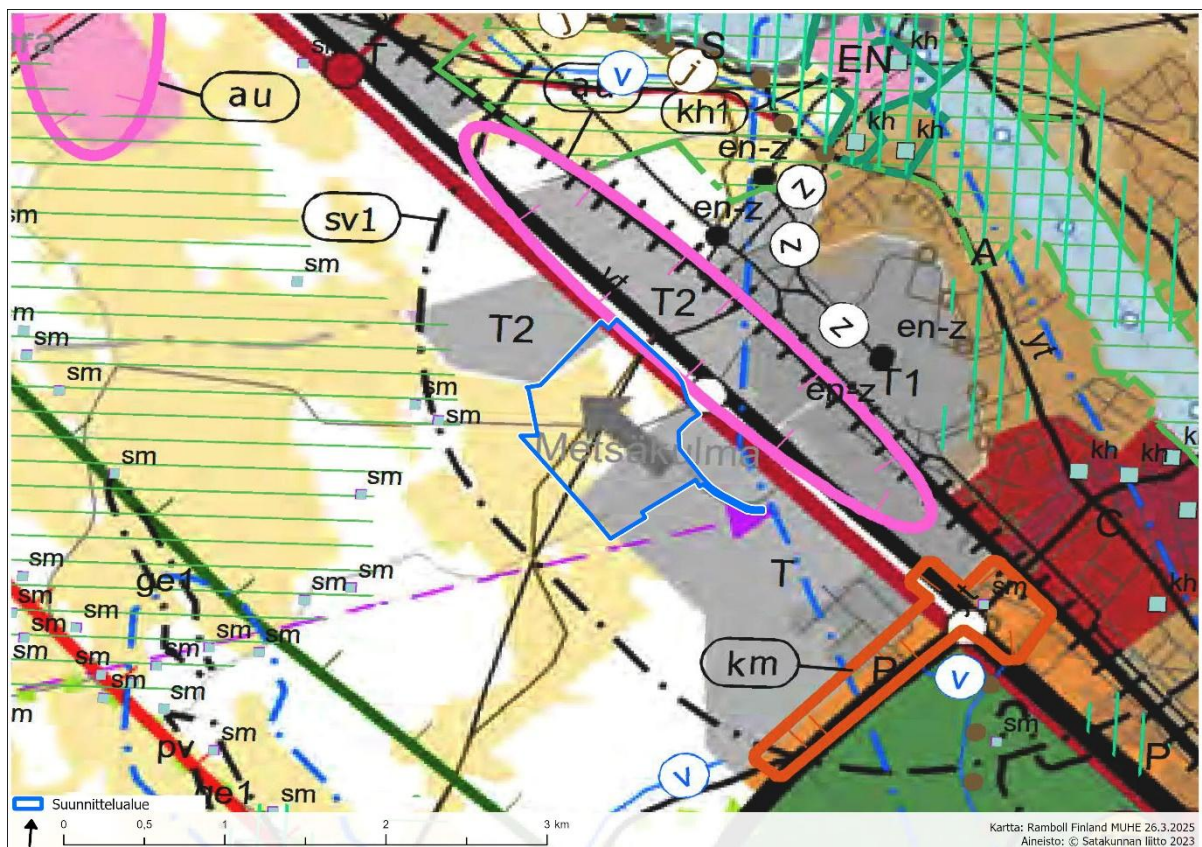
Maakuntakaavassa suunnittelualueen eteläosaan sijoittuu teollisuus- ja varastotoimintojen alue (T). Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastotoimintojen alueet. Suunnittelumääräysten mukaan alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään.

Teollisuus- ja varastotoimintojen alueelta pohjoiseen on osoitettu yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta (harmaa nuoli). Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta sellaiset tavoitteelliset maankäytön päälaajenemissuunnat, joilla voidaan katsoa olevan maakunnallista tai seudullista tarvetta laajenemisen selvittämiseen ja suunnitteluun. Merkinnän väri ja mahdollinen kirjaintunnus osoittavat laajenemisalueen maankäyttömuodon. Suunnittelumääräysten mukaan yhdyskuntarakenteen laajenemisen suunnittelussa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteelliset ja liikenteelliset edellytykset uusien rakentamisalueiden toteuttamiselle, viher- ja virkistysyhteyksien jatkuvuus sekä alueen luonnon ja maiseman ominaispiirteet.

Suunnittelualueen pohjoisosaan sijoittuu teollisuus- ja varastotoimintojen alue (T-2). Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta sellaiset tavoitteelliset maankäytön päälaajenemissuunnat, joilla voidaan katsoa olevan maakunnallista tai seudullista tarvetta laajenemisen

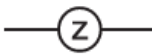
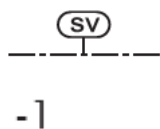
selvittämiseen ja suunnitteluun. Merkinnän väri ja mahdollinen kirjaintunnus osoittavat laajenemisalueen maankäyttömuodon. Suunnittelumääräys: Yhdyskuntarakenteen laajenemisen suunnittelussa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteelliset ja liikenteelliset edellytykset uusien rakentamisalueiden toteuttamiselle, viher- ja virkistysyhteyksien jatkuvuus sekä alueen luonnon ja maiseman ominaispiirteet.

Kaava-alueen halki koillis-luoteis-suuntaisesti kulkee voimalinja (z). Merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimalinjat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Saman suuntaisesti kulkee voimalinjan lisäksi siirtoviemäri (j).

Kuva 4-1. Ote Satakunnan maakuntakaavayhdistelmästä.

Merkintä	Selite ja määräys
T	Teollisuus- ja varastotoimintojen alue Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastotoimintojen alueet. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään.
	Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta

	Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta sellaiset ta- voitteelliset maankäytön päälaajenemissuunnat, joilla voidaan katsoa olevan maakunnallista tai seudullista tarvetta laajenemisen selvittämiseen ja suunnit- teluun. Merkinnän väri ja mahdollinen kirjaintunnus osoittavat laajenemisalueen maankäyttömuodon. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Yhdyskuntarakenteen laajenemisen suunnittelussa on otettava huomioon yh- dyskuntarakenteelliset ja liikenteelliset edellytykset uusien rakentamisalueiden toteuttamiselle, viher- ja virkistysyhteyksien jatkuvuus sekä alueen luonnon ja maiseman ominaispiirteet.
	Teollisuus- ja varastotoimintojen alue Merkinnällä osoitetaan Harjavalan suurteollisuuspuiston teollisuus- ja varasto- alueet, joille saa sijoittaa ja varastoida teollisuusprosesseissa syntyviä kiinteitä sivutuotteita sekä näiden käsittelyyn ja varastointiin liittyviä laitteita ja laitok- sia. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuh- teiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toi- minnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille poh- javesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään. Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää siihen, että toimin- nasta aiheutuvat ympäristöhäiriöt viereisille alueille ja asutukselle estetään.
	Voimalinja Merkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimalinjat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
	Siirtoviemäri Merkinnällä osoitetaan vesihuollon kannalta tärkeät siirtoviemärit. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
	Suojavyöhyke Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla alueiden käyttöä on läheisen alueen toi- minnan tai muun ympäristönsä käyttörajoituksia aiheuttavan luonteen vuoksi rajoitettava. Merkinnällä osoitetaan vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan lai- toksen suojavyöhyke (konsultointivyöhyke). SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaaral- listen kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tu- lee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.
	Kaupunkikehittämisen kohdevyöhyke Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutuja, niiden osia tai muita yhdyskuntia kos- kevia kehittämissuunnitelman alueidenkäyttöllisiä periaatteita. Merkinnällä osoitetaan

- 1	niitä vyöhykkeitä, joihin kohdistuu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita. Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Aluerakenteeltaan monikeskuksisia vyöhykkeitä kehitetään eheyttämällä olemassa olevien keskusten ja taajamien yhdyskuntarakennetta sekä turvaamalla viher- ja virkistysverkon jatkuvuus sekä palvelujen saatavuus. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää elinympäristöjen toimivuutta ja taloudellisuutta hyödyntämällä rakennettuja verkostoja, vähentämällä liikennetarvetta sekä edistämällä joukkoliikenteen ja kevytliikenteen edellytyksiä. Alueen arkeologiset kohteiden, valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden sekä merkittävien kulttuuriympäristöjen tulee olla alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Alueen kilpailukyvyyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena. KEHITTÄMISSUOSITUS: Alueen maankäytön kehittämistarpeet tulisi tutkia ja ratkaista yksityiskohtaisemmalla seudullisella maankäytön suunnitelmalla.
 - 1	Matkailun kehittämisvyöhyke Merkinnällä osoitetaan vyöhykkeitä, joihin kohdistuu merkittäviä matkailun kehittämistarpeita. Merkinnällä osoitetaan merkittävät matkailun ja virkistyskäytön kehittämisen kohdevyöhykkeet. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen. Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.
 vt	Kaksiajorataiseksi parannettava päätie Merkinnällä osoitetaan ne päätietyt, joiden nykyisen ajoradan viereen rakennetaan toinen ajorata. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamissuositus. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että pääsy kaksiajorataiseksi parannettavalle päätielle tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä.

	Maisemallisesti tärkeä alue Merkinnällä osoitetaan maakunnan erityisominaisuuksiin perustuvat maisemallisesti tärkeät alueet. <i>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</i> Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä.
---	---

4.2.1.2 Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Alueella on voimassa Satakunnan vaihemaakuntakaava 1, joka on astunut voimaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä KHO 6.5.2016. Maakuntakaavassa on osoitettu maakunnallisesti merkittävät tuulivoimatuotannon alueet. Kaava-alueelle ei ole osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 merkintöjä.

4.2.1.3 Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

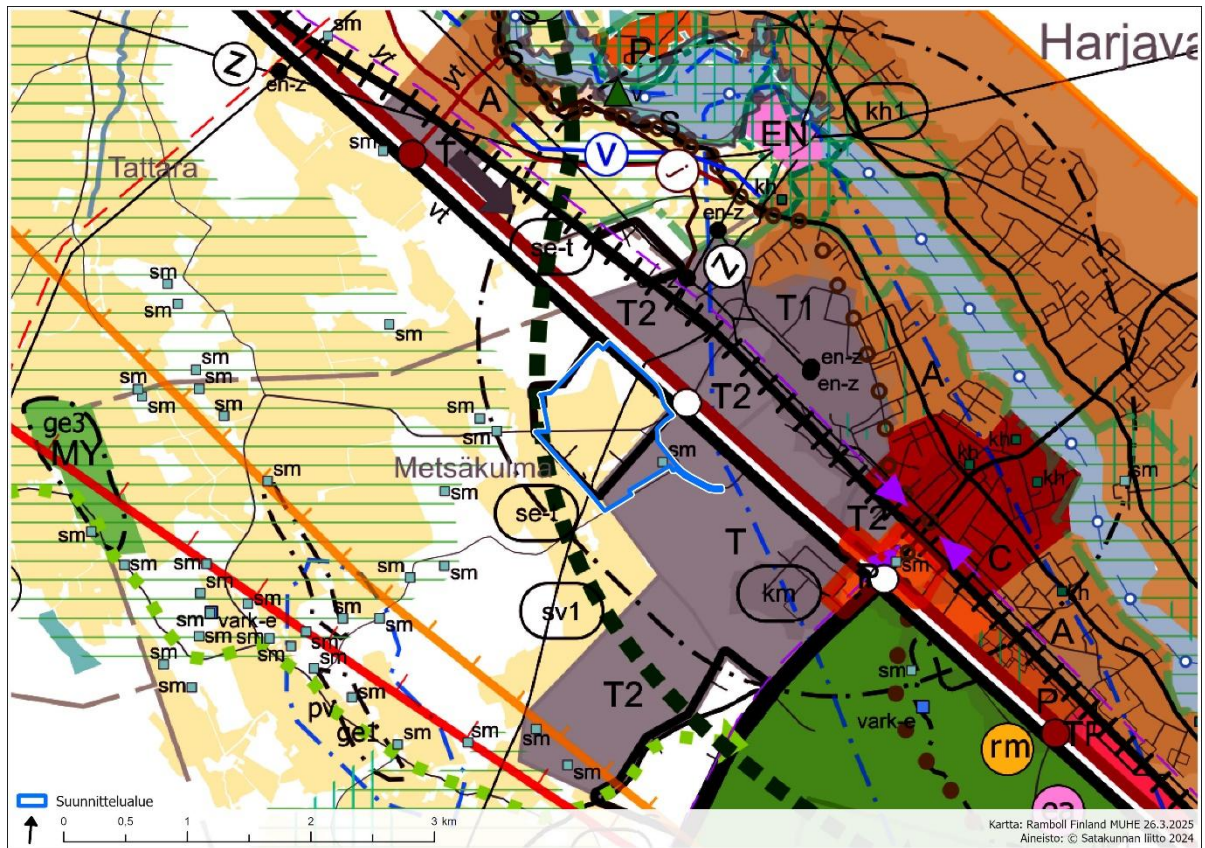
Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 sai lainvoiman 1.7.2019. Kaava-alueelle ei ole osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 merkintöjä.

4.2.1.4 Satakunnan maakuntakaava 2050

Satakuntaliitto laatii uutta maakuntakaavaa, jonka tavoitevuosi on 2050. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonaismaakuntakaavana, jossa käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella. Tarkoituksena on, että voimaan tullessaan maakuntakaava 2050 kumoaa Satakunnan aiemmat kokonais- ja vaihemaakuntakaavat.

Kaavan laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakuntaliiton maakuntahallitus hyväksyi 19.12.2022 maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä tavoiteluonnokset lausunnoille lähettäviksi. Satakuntaliiton maakuntahallitus päätti 14.10.2024 asettaa Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineiston julkisesti nähtäville 4.11.–5.12.2024 ja pyytää kunnilta ja muilta osallisilta yhteisöiltä lausuntoa 20.12.2024 mennessä. Lausuntopyyntöaineisto on nähtävänä Satakuntaliiton verkkosivuilla. Tarkistetun aikataulun mukaan suunnittelutyö etenee ehdotusvaiheeseen loppuvuonna 2025. Hyväksymisvaiheessa kaava olisi mahdollisesti vuosina 2026–2027. Satakunnan maakuntakaavan 2050 hyväksyy Satakuntaliiton maakuntavaltuusto.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa suunnittelualue sijoittuu osin teollisuus- ja varastotoimintojen alueelle (T). Alue on lisäksi teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysaluetta (se-t). Suunnittelualueelle sijoittuu muinaisjäänös (sm), ja suunnittelualueen länsipuolitse kulkee ekologinen yhteystarve (tumma katkoviiva).

Kuva 4-2. Ote Satakunnan maakuntakaavan 2050 luonnoksesta.

Merkintä	Selite ja määräys
T	Teollisuus- ja varastotoimintojen alue Merkinnällä osoitetaan merkittävät teollisuus- ja varastotoimintojen alueet. <i>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</i> Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään. Suunnittelussa on lisäksi kiinnitettävä huomiota viher- ja virkistysverkon riittävyys ja jatkuvuuteen sekä hulevesien hallintaan.
se	Selvitysalue Merkinnällä osoitetaan sellaiset alueet, joiden maankäyttöön kohdistuu muutospainetta eikä niiden maankäyttöä ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa. Merkittävyytensä vuoksi alueet katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä ja jatkosuunnittelua.
-t	Merkinnällä osoitetaan teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysalueet.

Ekologinen yhteystarve

Merkinnällä osoitetaan ekologisia yhteystarpeita, jotka yhdistävät luonnon monimuotoisuuden ydinalueet toisiinsa. Ekologiset yhteydet turvaavat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden eliölajien liikkumis-, leviämis- ja lisääntymisedellytykset.

SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:

Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee selvittää alueen ekologisten yhteyksien sijainti, laajuus ja yhteyden erityispiirteet sekä kehittämistarpeet.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ekologisten yhteyksien jatkuvuuteen, säilymiseen ja toteutumiseen osana laajempaa viherverkkoa turvaten eliölajiston liikkumis- ja levittäytymismahdollisuudet.

Suunnittelussa ja kehittämisessä tulee lisäksi huomioida, että se sisältää useita eri maankäyttömuotoja ja merkintä sallii mm. maa- ja metsätalouden harjoittamisen sekä puolustusvoimien toiminnan ja sen kehittämisen.

4.3 Yleiskaava

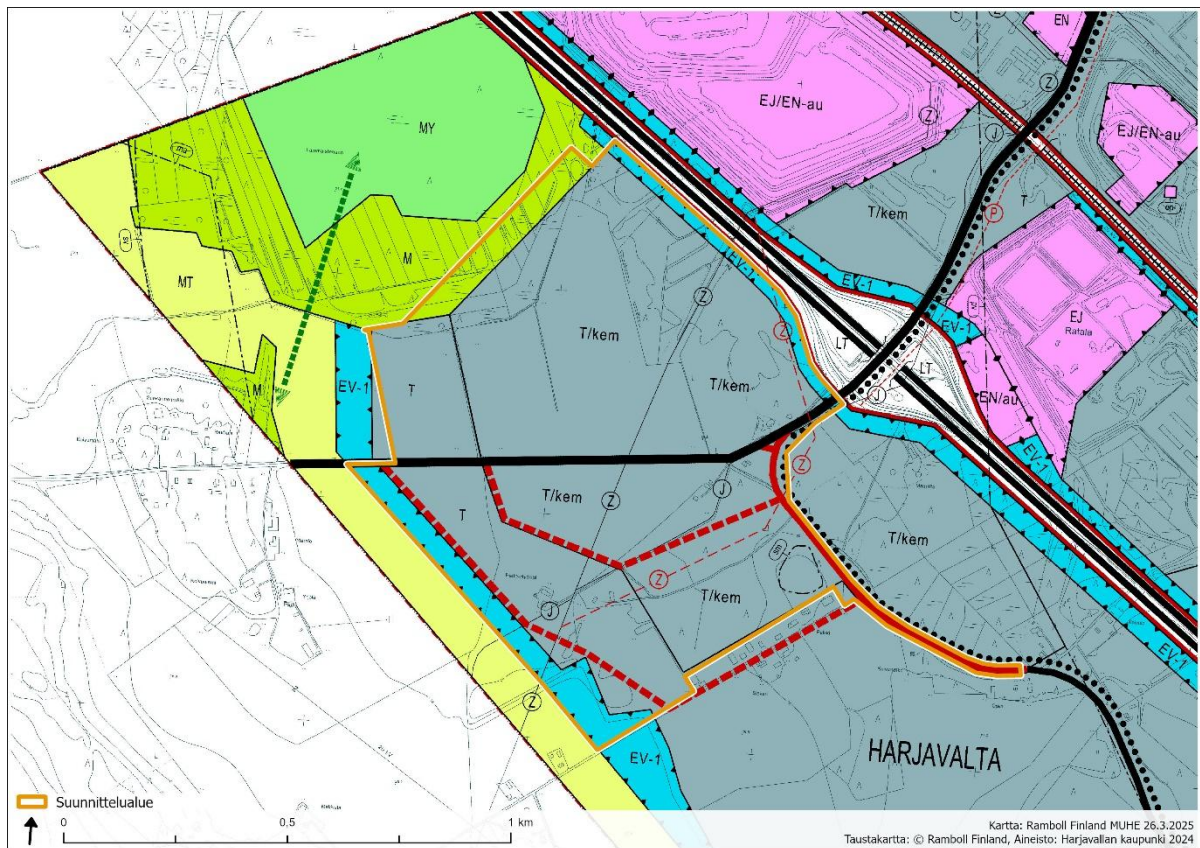
Suunnittelualueella on voimassa Yritysalueiden osayleiskaava, joka on hyväksytty Harjavallan kaupunginvaltuustossa 23.9.2024, ja se on saanut lainvoiman 5.11.2024.

Voimassa olevassa osayleiskaavassa suunnittelualue on pääosin osoitettu teollisuus- ja varastoalueena, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Määräysten mukaan alueelle saadaan sijoittaa toimintaa, jota koskee EU-direktiivi vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnettomuuksien torjunnasta. Kaava-alueen länsiosassa on teollisuus- ja varastoaluetta (T). Kaava-alueen pohjoisosassa on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M), ja eteläosassa vähäisesti myös suojaviheraluetta (EV).

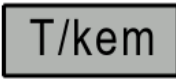
Alueen halki kulkeva Hiittenkiukaantie on osoitettu nykyisenä tienä ja linjauksena (musta yhtenäinen viiva). Kaava-alueen eteläosassa on osoitettu kaksi ohjeellista uutta tielinjausta (punainen katkoviiva). Hiittenkiukaantien pohjoisosaan, Oikotielle, Metsäkulmantien pohjoisosaan ja Sievarinkadun varteen on osoitettu jalankulun ja pyöräliikenteen väylä. Suunnittelualueen halki kulkee sähkölinja (z) sekä jätevesiviemäri (j). Voimajohtolinjan rakennusrajoitusalueelle ei saa sijoittaa rakennuksia. 110 kV sähkölinjan ohjeellinen uusi linjaus on osoitettu punaisella merkinnällä (z).

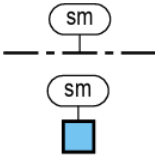
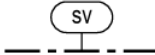
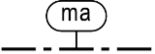
Kaava-alueen kaakkoiskulmaan sijoittuu muinaisjäännösalue (sm). Muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Muinaisjäännöskohteiden lähiympäristöä ja muinaismuistoalueita koskevista toimenpiteistä ja maankäyttösuunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alue sijoittuu kokonaisuudessaan suojavyöhykkeelle (sv). Merkinnällä osoitetaan Torttilan vaarallisia kemikaaleja valmistavien tai varastovien laitosten suojavyöhyke (konsultointivyöhyke). Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Kuva 4-3. Ote Harjavalan yritysalueiden osayleiskaavasta.

Merkintä	Selite ja määräys
	Teollisuus- ja varastoalue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Alueelle saadaan sijoittaa toimintaa, jota koskee EU-direktiivi vaarallisten aineiden aiheuttamien suuronnettomuuksien torjunnasta.
	Teollisuus- ja varastoalue.
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
	Suojaviheralue. Alueella tulee säilyttää tai istuttaa riittävä suojapuusto.
	Nykyiset tiet ja linjat.

	Ohjeellinen uusi tielinjaus.
	Johto tai linja. Voimajohtolinjan rakennusrajoitusalueelle ei saa sijoittaa rakennuksia. Z=sähkö, J=jätevesiviemäri.
	Ohjeellinen uusi 110 kV sähkölinja.
	Muinaisjäännösalue tai -kohde. Muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Muinaisjäännöskohteiden lähiympäristöä ja muinaismuistoalueita koskevista toimenpiteistä ja maankäyttösuunnitelmista on pyydettyvä alueellisen vastuumuseon lausunto.
	Suojavyöhyke. Merkinnällä osoitetaan Torttilan vaarallisia kemikaaleja valmistavien tai varastoivien laitosten suojavyöhyke (konsultointivyöhyke). Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoitettaville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit. Suunnittelussa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.
	Maisemallisesti arvokas alue. (suunnittelualueen ulkopuolella)
	Viheryhteystarve. (suunnittelualueen ulkopuolella)
YLEISET MÄÄRÄYKSET <u>Yleiset</u> Osayleiskaava on MRL 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava. Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiallisesti alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle maankäytölle. <u>Hulevedet</u> Asemakaavoja laadittaessa tulee kiinnittää huomiota hulevesien viivytykseen ja tarvittaessa laadulliseen hallintaan. Hulevesiä tulee pyrkiä viivyttämään tai imeyttämään niiden syntypaikoilla siten, ettei asemakaava-alueilta purkautuva hulevesien virtaama kasva alueen nykytilanteeseen verrattuna rankkasateen aikana. Epäpuhtaita hulevesiä ei saa imeyttää, mikäli se voi heikentää pohjaveden laatua. Hulevesien hallinnan suunnittelussa tulee huomioida valuma-alueiden päävirtausreittien säilyttäminen ja käyttää hyväksi mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia uomia ja luontaisia maastonmuotoja.	

Ilmastonmuutos ja kiertotalous

Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edistää ilmastonmuutoksen hillintää sekä muutokseen varautumista ja sopeutumista, kestävästä rakentamisesta sekä kiertotaloutta.

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee huomioida kiertotalouden edellytykset alueella, kuten alueiden rakentamisessa syntyvien puhtaiden maamassojen hyödyntäminen mahdollisimman lähellä.

Melu ja ääriä

Mikäli alueelle suunnitellaan sijoitettavaksi uusia melulle herkkiä toimintoja kuten liike- tai toimistotiloja, on asemakaavoituksessa ja/tai rakennussuunnittelussa otettava huomioon meluntorjunta siten, että valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melutason ohjearvot eivät ylitä liike- tai toimistohuoneissa tai muissa melulle herkissä tiloissa.

Alueella radan läheisyydessä saattaa esiintyä rautatieliikenteestä aiheutuvaa ääriä, joka tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa riittävin selvityksin ja vaimentamistoimenpitein.

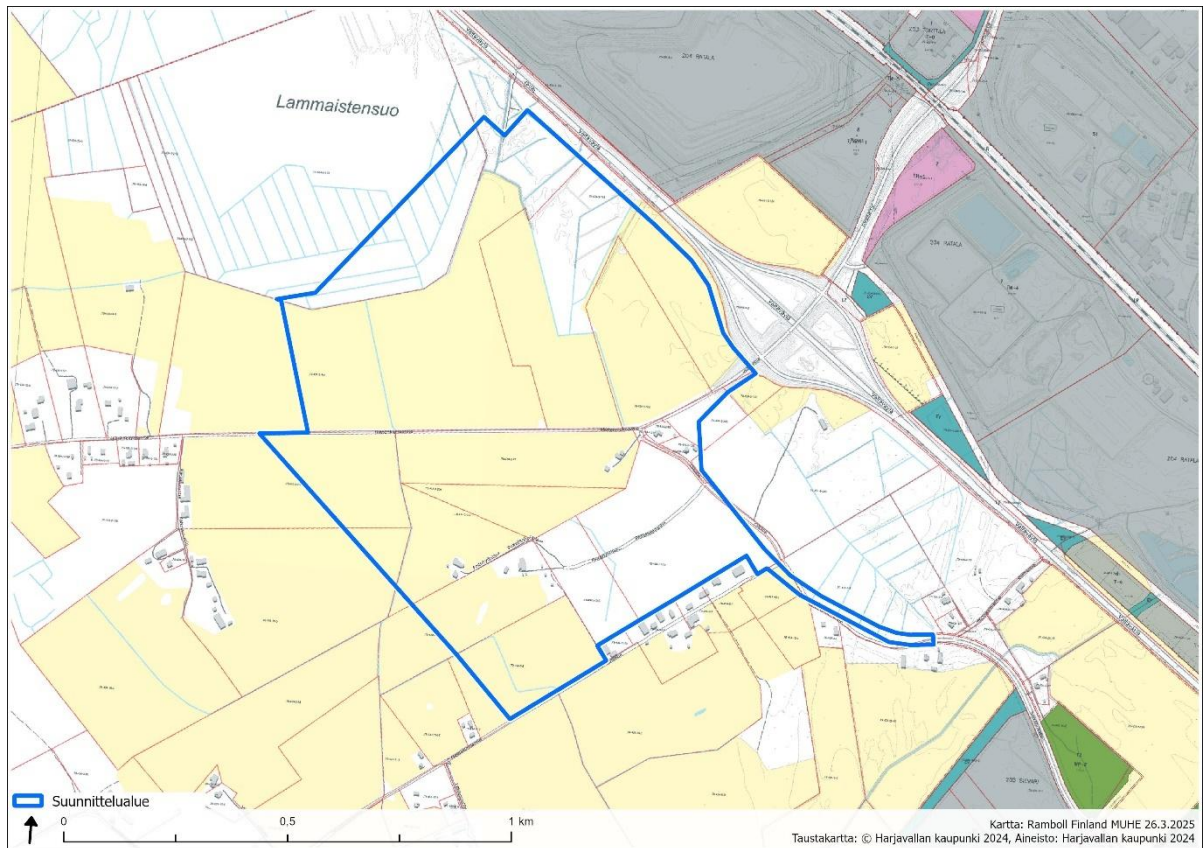
Rakennettavuus

Kaatopaikkojen ja läjitysalueiden pintarakenteiden päälle rakennettaessa tulee rakennettavuus selvittää ja arvioida tapauskohtaisesti.

Kuivatus-, maanrakennus- ja muiden kaivutöiden yhteydessä on suoritettava riittävät haitta-ainetutkimukset.

4.4 Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijoittuvat kaava-alueen pohjoispuolelle ja valtatie toiselle puolelle.

Kuva 4-4. Ote ajantasa-asemakaavasta, jossa suunnittelualue näkyy sinisellä rajattuna.

4.5 Rakennusjärjestys

Harjavalan kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.11.2025 § 74, ja se on tullut voimaan 1.1.2026.

4.6 Pohjakartta

Pohjakarttana on käytetty Harjavalan kaupungin digitaalista pohjakarttaa. Pohjakartta on tarkistettu ja hyväksytty ehdotusvaiheessa.

4.7 Alueelle laadittavat selvitykset

Asemakaavaa varten alueelle on laadittu seuraavat selvitykset:

- Viitesuunnitelma
- Hulevesiselvitys
- Rakennettavuusselvitys
- Liikenneselvitys
- Maisemaselvitys
- Meluselvitys
- Luontoselvitys
- PIMA-tutkimus
- Ilmastovaikutusten arviointi
- Taloudellisten vaikutusten arviointi

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Datakeskuksen asemakaava on tullut vireille Fortum Power and Heat Oy:n aloitteesta. Yritys on kesällä 2024 esittänyt Harjavallan kaupungille tehtäväksi suunnitteluvaraussojmusta, joka allekirjoitettiin 8.8.2024. Asemakaavoitussojmusta käsiteltiin kaupunginhallituksessa 16.12.2024 § 246.

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnittelualueen käyttö datakeskuksen rakentamiseen. Samalla tutkitaan datakeskustontin ympärille katualueita koskevat päivitykset tielinjausmuutosten toteuttamiseksi. Kaavavalmistelu lähtökohtana on asemakaavoittaa aluekokonaisuus tulevan toimijan tarpeisiin vastaavalla tavalla. Tavoitteena on asemakaavan laatiminen alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla mm. luonto- ja arkeologiset arvot riittävällä tavalla huomioiden.

5.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Harjavallan kaupunkikehityslautakunta päätti käynnistää datakeskuksen asemakaavan laatimisen 18.12.2024 § 75. Samassa kokouksessa kaupunkikehityslautakunta päätti hyväksyä hanketta koskevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman, joka oli nähtävillä 27.12.2024–20.1.2025 välisenä aikana.

5.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavan aloitusvaiheessa on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on kerrottu osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavoituksesta, selvityksistä ja vaikutusten arvioinneista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitusprosessin edetessä tarpeen mukaan. Osalliset ja kaupungin asukkaat voivat ilmaista mielipiteensä OAS:sta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaseloituksen liitteenä (LIITE 1).

5.4 Aloitusvaihe

Kaupunkikehityksen lautakunta päätti asemakaavan laatimisesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) hyväksymisestä nähtäville asettamista varten 18.12.2024 § 75. Asemakaava on kuulutettu vireille 27.12.2024. Asemakaavan vireilletulosta on ilmoitettu kaupungin nettisivuilla, ilmoitustaululla ja paikallislehdessä Sydän-Satakunta. OAS on ollut nähtävillä 27.12.2024–20.1.2025. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa koko kaavaproessin ajan.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 4.2.2025. Kokouksen muistion on kaavaseloituksen liitteenä (LIITE 2).

5.4.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Palautteen antaja	Palaute
Lammaisten Energia, 31.1.2025	Lammaisten Energia Oy korostaa lausunnossaan aikaisemmin esitettyjen ja yleiskaavaan merkittyjen johtomuutosten huomioimista asemakaavan laadinnassa. Myös johtojen siirrosta aiheutuvien kustannusten jakoperusteet ovat pysyneet yleiskaavalauseuntojen mukaisina.
Satakunnan museo, 8.1.2025	<u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u> Satakunnan Museo on tutustunut Datakeskuksen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, ja toteaa, että alueen kulttuuriperintöä ja

maisemaa on selvitetty jo osayleiskaavaa varten, eikä museo näe, että uudelle maisemaselvitykselle olisi tarvetta tässä vaiheessa. Kaavaluonnosta varten tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota aluetta ympäröivään kulttuuriympäristöön selostuksen vaikutustenarvioinnissa. Lisäksi asemakaavassa tulee huomioida jo osayleiskaavassa osoitetut aluevaraukset lännessä (EV, MT, M), jotka rajaavat teollisuusalueen maakunnallisesti merkittävältä maisema-alueelta, sekä ma-merkintä (maisemallisesti arvokas alue). Lisäksi tulisi laatia havainnekuvat siitä, miten suunniteltu datakeskus sijoittuisi ympäristöön, erityisesti suhteessa kulttuuriympäristöalueille.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella on osayleiskaavatyön yhteydessä toteutettu arkeologinen inventointi (Yleiskaava- ja asemakaava-alueiden sekä YVA-alueen arkeologinen inventointi, Maanala Oy 2022). Inventoinnissa alueelta tunnistettiin muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, Pelkki -niminen röykkiöalue, joka on merkitty osayleiskaavaan sm-alueena. Muinaisjäännös sijaitsee teollisuustoiminnalle varatulla alueella. Mikäli kohde asemakaavassakin sijoittuu muuttuvan maankäytön alueelle, on asemakaavoituksen aikana Museoviraston linjauksen mukaisesti järjestettävä muinaismuistolain 13§:n mukainen kajoamislupaneuvottelu, jossa käsitellään mahdollisen kajoamisen ehdot. Neuvottelu voidaan järjestää asemakaavaluonnoksen valmistuttua. Neuvottelumuistio liitetään kaava-aineistoihin.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa Datakeskuksen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Tukes, 20.12.2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslain-säädännön näkökulmasta (390/2005).

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa datakeskuksen ja sen vaatimien toimintojen sijoittaminen Sievarin teollisuusalueelle. Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa varattu teollisuustoiminnalle.

Kaava-alue sijaitsee Harjavallassa Sievarin teollisuusalueella, joka sijaitsee Harjavallan keskustasta noin kaksi kilometriä länteen. Pääosin maa- ja metsätalousalueena olevaa kaava-aluetta rajaa idässä valtatie 2. Eteläosan halki kulkee Hiittenkiukaantie ja koillis- kaakko suuntaisesti Harjavalta-Euran paperi 110 kV voimajohtolinja. Luoteispuolelle sijoittuu Lammaistensuo. Kaava-alueen pinta-ala on noin 94 hehtaaria.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Suunnittelualueella on voimassa Yritysalueiden osayleiskaava, joka on saanut lainvoiman 5.11.2024. Voimassa olevassa osayleiskaavassa suunnittelualue on pääosin osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Määräysten mukaan alueelle saadaan sijoittaa toimintaa, jota koskee EU-direktiivi vaarallisten aineiden aiheuttamien suurontnettomuuksien torjunnasta. Kaava-alueen länsiosassa on teollisuus- ja varastoaluetta (T). Kaava-alueen pohjoisosassa on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M), ja eteläosassa vähäisesti myös suojaviheraluetta (EV).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman aineistossa ei ollut mainintaa suunnittelualueelle suunnitelluista asemakaavamerkinnoistä tai -määräyk-

	sistä. Näillä on kuitenkin merkitystä alueen käyttöön. Tukes pyytää huomioimaan jo kaavoitusvaiheessa mahdollisen datakeskuksen sijoittumisen suunnittelualueelle siihen soveltuvalla kaavamerkinnällä ja -määräyksillä. Kaavaa suunniteltaessa on hyvä huomioida datakeskuksen varvoimien toteutuksen sekä näiden mahdollisen luvanvaraisuuden vaarallisten kemikaalien osalta, esim. • Sähköntuotannon varavoimakoneet/vesikiertojen varavoimakoneet (polttoöljy) • Mahdollisten palovesipumppaamoiden varavoimakoneet (polttoöljy) • Vesijäähdytyskiertojen kemikaalit (pH säätö, puhdistus yms.) • Jäähdytyskoneikkojen jäähdytyskemikaalit. Datakeskuksen toiminnan laajuudesta sekä varvoimien toteutuksesta riippuen vaarallisten kemikaalien määrät voivat ylittää luvanvaraisuuden. Tällöin vaarallisten kemikaalien määrästä riippuen toiminnasta tulee tehdä ilmoitus pelastusviranomaiselle tai hakea lupaa Tukesilta. Kaavamuuotosalue sijaitsee n. 300 m etäisyydellä Tukesin valvonnassa olevasta laajamittaisesta vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavasta kohteesta (P2X Solutions Oy:n vedyn ja synteettisen metaanin tuotantolaitos). Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella mahdollisten onnettomuuksien vaikutusalueet eivät ulotu kaavoitettavalle alueelle. Tukes suosittelee tontille, jolle suunnitellaan sijoitettavaksi laajamittainen kemikaalilaitos, kaavamerkinnäksi T/kem tai kaavamääräyksissä mainintaa kaavan soveltuvuudesta kemikaalilaitokselle. Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 17.1.2025	Varsinais-Suomen ELY-keskus ei anna Datakeskuksen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) lausuntoa, mutta esittää suunnittelussa huomioitavaksi tässä vaiheessa seuraavaa: • Suunnittelua ohjaa 5.11.2024 lainvoiman saanut Yritysalueiden osayleiskaava. Mahdolliset poikkeamat siitä tulee perustella. • Osallisiin on syytä lisätä myös Nakkilan kunta. • Suunnittelualue rajautuu valtatiehen 2, kuten OAS:ssa on todettu. Tässä vaiheessa ei liikenteen osalta ole erityistä kommentoitavaa. • Suunnittelukohde ei sijaitse pohjavesialueella, joten pohjaveden suojelun osalta ei ole kommentoitavaa. • Selvityksiin on ilmasto kirjattu, joten ilmaston osalta ei ole kommentoitavaa tässä vaiheessa • Suunnittelualueella ei ole MATTI-kohteita, eikä alueella ole ELY-keskuksen tietojen mukaan ollut mitään maaperää mahdollisesti pilaavaa toimintaa (Harjavallan teollisuusalueen ilmalaskeumaa lukuun ottamatta). • Pintavesien osalta ELY-keskus toteaa seuraavaa: • Lammaistensuon laidalta tulisi vesienhoidon tavoitteita tukien datakeskuksen rakennettava alue asemakaavassa rajata lähinnä nykyisen peltomaan kattavaksi alueeksi, jotta Lammaistensuon ja sen lähivaluma-alueen arvokkaat vedenpidätys- ja suodatusominaisuudet säilyisivät. EV- tai MY-merkintä nykyiselle asemakaava-alueen metsämaalle olisi oikea toteutustapa niin, että Lammaistensuota ympäröivä metsä jätettäisiin lähinnä nykytilaan. • Alueelle tulee tehdä hulevesiselvityksen lisäksi hulevesisuunnitelma, jossa huomioidaan vanhojen kaatopaikka-alueiden kontaminoitunut maa-aines.

	• Alueen maa-aines on tärkeä tutkia näytteenotoin kemiallisesti myrkkyaainepitoisuuksien osalta (Pima-selvitys) ja tehdä tarvittavat hulevesi- ja viemärointiratkaisut sekä huomiointi maaperään kohdistuvia rakennustöitä tehdessä. Tämä on riittävällä tavalla osoitettu OAS:ssa. Myös happamat sulfaattimaat tulee määrittää samalla selvityksiä tehdessä. Nämä kommentit on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen muiden yksiköiden ja liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa. ELY-keskus antaa kaavahankkeesta lausunnon sen luonnosvaiheessa ja ehdotusvaiheessa.
Yksityinen palaute, 20.1.2025	Haluan tuoda esille seuraavat huomiot ja näkökulmat: 1. Vaikutus asuinympäristöön ja tontin käyttöön: Pelkästään suunnitellut datakeskuksen ja siihen liittyvän teollisuusalueen kaavoittamisesta tonttini läheisyyteen vaikuttavat jo merkittävästi tonttini arvoon ja käyttömahdollisuuksiin. Tällaisen alueen läheisyyden pelko voi tuoda mukanaan mielikuvia melusta, liikenteestä ja muista haittavaikutuksista, mikä käytännössä tekee tontin jälleenmyynnin mahdottomaksi. Tämä rajoittaa merkittävästi omistusoikeuteen liittyviä oikeuksia ja taloudellisia mahdollisuuksia. 2. Ympäröivät kiinteistöt: Tiedossani on, että kaupunki on jo hankkinut lähes kaikki ympärillä olevat kiinteistöt omistukseensa. Tämä korostaa tonttini asemaa yksittäisenä kohteena, johon datakeskuksen ja teollisuusalueen läheisyys kohdistaa kohtuutonta painetta. 3. Liikennejärjestelyt: On tärkeää, että datakeskukseen liittyvä liikenne suunnitellaan siten, ettei se aiheuta haittaa tonttini turvallisuudelle tai käyttömahdollisuuksille. 4. Suojavyöhyke: Voisiko asemakaavasunnitelmaan sisällyttää suojavyöhykkeen tonttini ja datakeskukseen liittyvän teollisuusalueen välille esimerkiksi viheralueen muodossa? Tämä voisi lieventää alueen mahdollisia haittavaikutuksia ja vähentää tontin arvon alenemista. 5. Kaupungin moraalinen vastuu: Jo pelkästään suunnitellut datakeskuksen ja siihen liittyvän teollisuusalueen kaavoittamisesta aiheuttavat tontin arvon merkittävän laskun ja tekevät sen myynnin mahdottomaksi, katson, että kaupungilla on moraalinen velvollisuus ratkaista tilanne. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi tontin lunastamista kohtuulliseen markkinahintaan. On tärkeää, että kaupungin kehittämishankkeet eivät kohtuuttomasti rajoita yksityisten maanomistajien oikeuksia tai taloudellisia mahdollisuuksia. Toivon, että voimme keskustella asiasta tarkemmin ja etsiä yhdessä ratkaisun, joka huomioi sekä kaupungin kehitystarpeet että tonttini ja sen ympäristön asukkaiden edun. Olisin kiitollinen, jos voisitte kertoa seuraavista askeleista kaavoitusprosessissa ja mahdollisista lisätilaisuuksista antaa palautetta.

5.5 Kaavaluonnos

Harjavallan kaupunkikehityksen lautakunta päätti kokouksessaan 21.5.2025, § 38 hyväksyä datakeskuksen asemakaavan luonnosvaiheen asiakirjat. Luonnosvaiheen aineisto oli nähtävillä AKL 62

§:n ja MRA 30 §:n mukaisesti 29.5.–30.6.2025 välisenä aikana. Yleisötilaisuus järjestettiin Harjavallan Yhteisötalolla 11.6.2025. Luonnosaineistoa esiteltiin viranomaisille Teamsin välityksellä 16.6.2025.

Kaavaluonnosmateriaaliin on tehty saatujen viranomaislausuntojen ja täydentyneiden selvitysten pohjalta seuraavia muutoksia:

- Kaavaselistusta ja vaikutusten arviointeja on täydennetty.
- Kaava-alueen rajausta ja suojaviheralueiden riittävyttä on tarkistettu.
- Julkisivuihin, maaperään, happamiin sulfaattimaihin ja hulevesiin liittyviä yleismääräyksiä on tarkistettu.
- Suojaviheralueiden (EV-1) ja istutettavien alueen osien (is-1) määräyksiä on tarkistettu. Tontin lounaisreunan EV-1-aluetta on jatkettu Lammaistensuolle asti.
- Kaavaan on lisätty yleismääräys: *”Rakentamislupaa haettaessa tai laajoja maarakennustöitä suunniteltaessa tulee tehdä laskelma maamassojen massatasapainosta. Alueen maarakentamisessa syntyviä ylijäämämassoja tulee pyrkiä hyödyntämään piha-alueiden maisemoinnissa ja maaston muotoilussa sekä mahdollisuuksien mukaan lähialueen maarakentamisessa. Korttelialueella tulee tonttia rakennettaessa mahdollisesti syntyvää louhekiveä käyttää tontilla esimerkiksi kivimuureissa, maastonmuotoilussa tai kiveyksissä. Mikäli maa-massoja jää runsaasti yli, tulee arvioida niiden mahdollista käyttöä lähialueella.”*
- Kaavaan on lisätty yleismääräys: *”Kaava-aluetta koskevissa toimenpiteissä tulee huomioida lepakoiden elinolosuhteet. Ennen rakentamis- tai purkuluvan myöntämistä on varmistuttava, ettei alueella ole luonnonsuojelulain tarkoittamaa lepakon lisääntymis- tai levähdys- aluetta. Mahdollista lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämistä ja hävittämistä varten täytyy hakea poikkeamislupaa alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisesti.”*
- Rakennuksen ja rakenteiden ylimmän kohdan korkein sallittu korkeusasema on nostettu 25 metristä 27 metriin.
- Katualueiden mitoitusta on tarkistettu.
- Tontin rajausta on muutettu siten, että eritasoliittymän rampin vieressä Sievarinkadun katualueella on tilaa riista-aitaa varten.
- Muinaismuistolailta aiemmin rauhoitettu kiinteä muinaisjäänne on poistettu.

5.6 Kaavaehdotus

Harjavallan kaupunkikehityksen lautakunta päätti kokouksessaan 19.11.2025, § 73 hyväksyä datakeskuksen asemakaavan ehdotusvaiheen asiakirjat. Ehdotusvaiheen aineisto oli nähtävillä AKL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti 27.11.–29.12.2025 välisenä aikana.

Kaavaehdotusmateriaaliin on tehty saatujen viranomaislausuntojen ja palautteiden pohjalta seuraavia muutoksia:

- Täydennettiin maa-aineksiin liittyvää yleismääräystä seuraavasti: *”Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee huomioida kaivutöissä sekä kaivetun maa-aineksen sijoittamisessa. Poistettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia.”*
- Täydennettiin suojaviheralueen (EV-1) kaavamääräystä seuraavasti: *”Suojaviheralue. Alue tulee istuttaa monimuotoisella, riittävän tiheällä ja kerroksellisella kasvillisuudella, jossa käytetään alueelle luontaisia havu- ja lehtipuu- sekä pensaslajeja. Alueelle jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahopuuta, ja alueita hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. Suojaviheralueella tulee turvata viheryhteyksien säilyminen.”*
- Täydennettiin istutettavan alueen osan (is-1) kaavamääräystä seuraavasti: *”Istutettava alueen osa. Istutuksissa suositaan monipuolista, kerroksellista, riittävän korkeaa ja alueelle luontaista lajistoa. Laajojen nurmipintojen sijaan tulee käyttää mahdollisimman paljon*

maanpeite- ja niittykasvillisuutta. Viheralueille jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahopuuta ja niitä hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. Tontin länsilaidan istutettavalla alueen osalla tulee pyrkiä lieventämään maisemavaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen Leistilän aukean viljelymaisemaan esimerkiksi riittävällä suojapuustolla.”

- Kaavaselistusta on täydennetty saatujen lausuntojen mukaisesti.
- Teknisenä korjauksena tarkennettiin rakennusten korkeuteen liittyvän kaavamääräyksen sanamuotoa: *”Rakennuksen suurin sallittu korkeus on 27 metriä maanpinnasta. Yksittäiset kokonaismassoittelulle alisteiset rakennusosat, kuten piiput, voivat olla tätä korkeampia.”*

5.7 Viranomaisyhteistyö

Kaavasta on pidetty alueidenkäyttölain 66 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 4.2.2025. Viranomaisneuvottelun muistio on kaavaselistuksen liitteenä (LIITE 2).

Suunnittelualueella sijaitsi yksi kiinteä muinaisjäänös, Pelkki, jonka muinaisjäänöksen statuksen poistamiseksi käytiin kajoamislupaneuvottelu 13.3.2025. Neuvottelussa sovittiin muinaisjäänöksen poistamiseen tarvittavat toimenpiteet. Neuvottelun muistio on kaavaselistuksen liitteenä (LIITE 6). Arkeologisten tutkimusten myötä Pelkki on poistettu muinaisjäänösrekisteristä.

Luonnosaineistoa esiteltiin viranomaisille Teamsin välityksellä 16.6.2025.

Kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot asianomaisilta viranomaisilta. Kaavatyötä ohjaavat Harjavallan kaupungin viranhaltijat.

6. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

6.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan sisältövaatimukset, alueidenkäyttölaki 54 §

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat tulleet voimaan valtioneuvoston päätöksellä 1.4.2018. VAT:et on ryhmitelty asiasisältönsä perusteella seuraaviin kokonaisuuksiin:

- 1) Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- 2) Tehokas liikennejärjestelmä
- 3) Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- 4) Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

5) Uusiutumiskykyinen energiahuolto

6.2 Kaupungin asettamat tavoitteet

Harjavallan kaupungin tavoitteena on asemakaavoittaa alue datakeskuksen ja sen vaatimien toimintojen sijoittamiseksi hyvien liikenneyhteyksien varrelle, lähelle voimajohtoa, tulevan toimijan tarpeisiin vastaavalla tavalla. Samalla kaupungin tavoitteena on tutkia alueen sisäiset liikennejärjestelyt ja uudet aluevaraukset katualueille, sekä voimajohtolinjauksen sijoittuminen.

6.3 Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Suunnittelualue on Satakunnan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysalueeksi (se-t), jonka maankäyttöön kohdistuu muutospaineita eikä niiden maankäyttöä ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa. Merkittävyytensä vuoksi alueet katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä ja jatkosuunnittelua.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavassa alue on osoitettu sekä teollisuus- ja varastoalueeksi, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem) että teollisuus- ja varastoalueeksi (T). Osayleiskaavassa on lisäksi osoitettu maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) sekä suojaviheralueet (EV). Osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti alueen ympärille osoitetaan riittävät puustoiset suojavyöhykkeet suhteessa länsipuolen maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, eteläpuolen hajaluonteiseen asutukseen ja itäpuolen valtatie maisemaan. Ylempien kaavatasojen ohjausvaikutuksen mukaisesti aluetta on tarkoitus suunnitella ja toteuttaa teollisuusalueena, uudet tielinjaukset ja pohjoisen Lammaistensuon ympäristöarvot huomioiden. Asemakaava on näin pääpiirteissään linjassa ylempien kaavatasojen osoittamien maankäyttömuotojen kanssa. Ylemissä kaavatasoissa merkityt ja kaavaprosessin aikana tunnistettavat arvot sovitetaan suunnittelutyössä niin, ettei niille aiheudu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suhteessa suunnittelun tavoitteeseen.

6.4 Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan hyvin tasaista, pääosin peltoaluetta. Suunnittelussa tavoitteena on tasaisten maastonmuotojen hyödyntäminen rakentamisessa, itäpuolen taajamarakentamiseen luontevasti nivoutuva rakentaminen, hulevesien tehokas hallinta sekä toisaalta toimivien liikenneyhteyksien turvaaminen. Alueen kehittämispotentiaali on suuri myös edullisten liikenneyhteyksien johdosta. Suunnittelun tavoitteena on, ettei alueelle osoitettavilla toiminnoilla ole merkittävää heikentävää vaikutusta länsi- ja eteläpuolen hajaluonteiseen asutukseen.

7. DATAKESKUKSEN YLEISKUVAUS

7.1 Yleiskuvaus

Datakeskus on palvelinkeskus eli tietokonesali, jossa on runsaasti tietokoneita sekä niihin liittyviä sivujärjestelmiä, joiden tehtävä on tallentaa ja käsitellä suuria määriä dataa. IT- ja verkkolaitteet sijoitetaan erillisiin datakeskusrakennuksen lohkoihin. Datakeskus vaatii huomattavan määrän sähköä, jonka vuoksi valtakunnallisen sähköverkon (110 tai 400 kV) läheisyys on välttämättömyys. Datakeskusten yhteyteen rakennettavilla sähköasemilla ja muuntajilla suurjännite muunnetaan datakeskuksen käyttöön soveltuvaksi.

Mahdollisten sähkökatkojen varalta on tarpeen olla valmius varavoimaan, esimerkiksi diesel-generaattorein – sähkökatkos datakeskuksessa voi johtaa yhteiskunnan kannalta kriittisten tietojen vaarantumiseen tai datakeskuksen laitteiston rikkoontumiseen. Varavoimageneraattorit sijoitetaan usein datakeskusrakennuksen sivustoille. Varavoimageneraattoreilla on koekäyttöjärjestelmä niiden toimivuuden varmistamiseksi – kun generaattoria käytetään päällä säännöllisin väliajoin, siitä aiheutuu melua.

Datakeskukset vaativat toiminnastaan ja sen laadusta riippuen ympäristöluvan sekä mahdollisesti kemikaaliturvallisuusluvan – vaikuttavia asioita ovat esimerkiksi varavoimageneraattoreiden polttoaineteho, datakeskusalueella säilytettävä polttoaine- ja kemikaalimäärä ja rakentamisen aikainen kivenlouhinta. Mikäli varavoimageneraattoreiden polttoaineteho ylittää 50 MW, katsotaan se direktiivilaitokseksi.

Vesilain mukainen vesitalouslupa on tarpeen, mikäli datakeskushanke voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää vesilaissa esitetyllä tavalla.

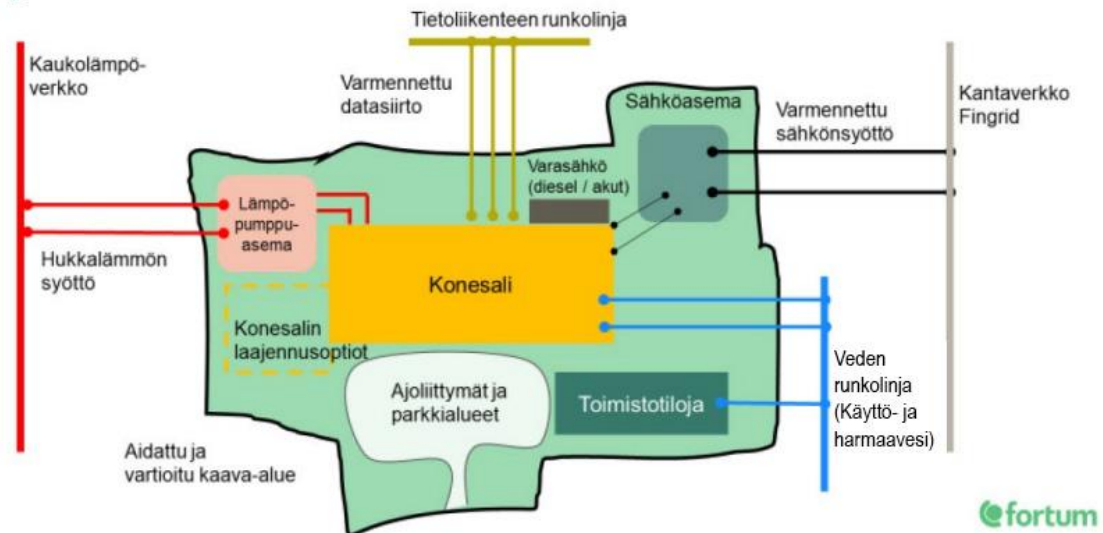
Datakeskukset edellyttävät jäähdytystä sekä lämpötilan hallintaa, jonka vuoksi Suomi on ilmastonsa puolesta hyvin soveltuva alue datakeskuksille. Vapaa jäähdytyksessä palvelimet jäähdytetään ulkoa otettavalla ilmalla, ja ylimääräistä lämpöä hyödynnetään datakeskuksen lämmittämisessä.

Jäähdytysjärjestelmät voivat olla ilma- tai vesijäähdytteisiä, ja niiden laatu vaikuttaa datakeskuksen aiheuttamaan melutasoon. Jäähdytysjärjestelmät voivat sijaita esimerkiksi datakeskuksen katolla tai julkisivuilla. Ilmajäähdytysjärjestelmät eivät edellytä merkittävien vesimäärien ottamista luonnon vesistöistä.

Datakeskukset kuluttavat toimiessaan suuren määrän energiaa, ja niissä syntyy hukkalämpöä, jota on mahdollista hyödyntää kaukolämpöverkossa, mikäli sellainen sijoittuu alueelle. Datakeskuksen yhteyteen rakennettava ylijäämälämmön talteenottokeskus muuntaa hukkalämmön kaukolämpöverkkoon sopivaksi.

Datakeskukset vaativat runsaasti tilaa, jonka vuoksi niiden tontit ovat suuria.

Illustratiivinen kuva datakeskuksen pääsuunnittelukohteista

Kuva 7-1. Datakeskuksen pääsuunnittelukohteet ja niiden keskinäiset yhteydet.

7.2 Harjavalan datakeskus

Datakeskuksen asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa datakeskuksen rakentaminen. Hankeko-konaisuuden lopullinen laajuus ja maankäyttö täsmentyvät asemakaavaprosessin yhteydessä.

Kaavatyön yhteydessä on alueelle laadittu alustava viitesuunnitelma datakeskuksen toimintojen sijoittumisesta. Suunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 5). Viitesuunnitelma on alustava, ja hioutuu kaavaprosessin ja tarkemman suunnittelun myötä. Alustavassa viitesuunnitelmassa ai-datulle datakeskusalueelle on osoitettu yhteensä seitsemän konosalirakennusta, joiden yhteenlas-kettu kerrosala on noin 215 000 k-m². Näiden lisäksi datakeskusalueeseen kuuluu ohjeis- ja tuki-toimintoja yhteensä noin 20 000 k-m² sekä toimistotiloja noin 3 000 k-m². Suunnittelualueen poh-joisosaan sijoittuu datakeskuksen oma sähköasema. Pääportti datakeskusalueelle sijoittuu Sieva-rinkadun varrelle. Toinen, hätäpoistumisreitti, on osoitettu datakeskusalueen vastakkaiselle sivulle Hiittenkiukaantielle. Pääportin yhteydessä on rekkaparkki.

Osana hulevesiselvitystä (LIITE 4) on laadittu hulevesien hallinnan yleissuunnitelma. Suunnitel-massa on esitetty alustavat ehdotukset hulevesien hallintarakenteiden tilavarauksille sekä tarvitta-vat muutokset avouomiin. Rakenteiden korot, tilavaraukset ja sijainnit tarkentuvat jatkosuunnitte-lussa. Yleissuunnitelmassa aidatulle datakeskusalueelle on osoitettu yhteensä viisi maanpäällistä hulevesipainannetta.

Autopaikka- ja polkupyöräpaikkamitoitukset on esitetty kaavan yleismääräyksissä.

Rakennusten teknisten laitteiden melunvaimennus tulee toteuttaa siten, että melutaso lähialueen asuintalojen sisätiloissa ja ulko-oleskeluun tarkoitetuilla alueilla ei ylitä asetettuja valtioneuvoston ohjearvoja. Toimintaan liittyvä meluselvitys tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä.

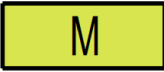
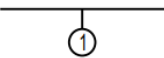
Kaavan mitoitustaulukko on esitetty seuraavassa luvussa. Kaavan seurantalomake on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 16).

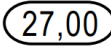
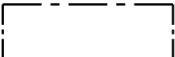
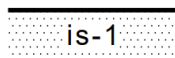
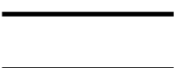
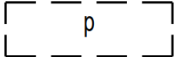
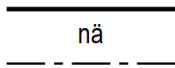
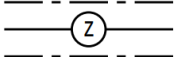
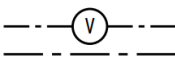
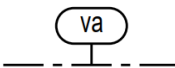
8.1.1 Mitoitus

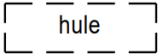
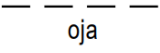
Käyttötarkoitus ja kortteli	Pinta-ala (m ²)	Rakennusoikeus (k-m ²)	Tehokkuus (e), aluetehokkuus (e _a)
T	721 462	360 731	e = 0,50
EV-1	40 180		
M	88 321		
katu	63 710		
yhteensä	913 493	360 731	e _a = 0,39

Kaava-alueen pinta-ala on noin 91 hehtaaria. Kokonaisrakennusoikeus on 360 731 k-m². Aluetehokkuudeksi muodostuu e_a = 0,39. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta on noin 72 hehtaaria, suojaviheraluetta noin 4,0 hehtaaria, maa- ja metsätalousalueita noin 8,8 hehtaaria, ja katualueita noin 6,3 hehtaaria.

8.2 Kaavamerkinnät ja -määräykset

Kaavamerkintä	Selite ja määräys
	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
	Suojaviheralue. Alue tulee istuttaa monimuotoisella, riittävän tiheällä ja kerroksellisella kasvillisuudella, jossa käytetään alueelle luontaisia havu- ja lehtipuu- sekä pensaslajeja. Alueelle jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahoppuuta ja alueita hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. Suojaviheralueella tulee turvata viher- yhteyksien säilyminen.
	Maa- ja metsätalousalue.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen osa-alueen raja.
205	Kaupungin- tai kunnanosan numero.
SIE	Kaupungin- tai kunnanosan nimi.
17	Korttelin numero.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
HIITTENKIU	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

$e = 0.50$	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
	Rakennuksen suurin sallittu korkeus on 27 metriä maanpinnasta. Yksittäiset kokonaismassoittelulle alisteiset rakennusosat, kuten piiput, voivat olla tätä korkeampia.
	Rakennusala.
	Istutettava alueen osa. Istutuksissa suositetaan monipuolista, kerroksellista, riittävän korkeaa ja alueelle luontaista lajistoa. Laajojen nurmipintojen sijaan tulee käyttää mahdollisimman paljon maanpeite- ja niittykasvillisuutta. Viheralueille jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahoppuuta ja niitä hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. Tontin länsilaidan istutettavalla alueen osalla tulee pyrkiä lieventämään maisemavaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen Leistikän alueen viljelymaisemaan esimerkiksi riittävällä suojapuustolla.
	Katu.
	Ohjeellinen pysäköimispaikka.
	Katualueen näkemäalueeksi varattu alueen osa.
	Johtoa varten varattu alueen osa.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
	Vaara-alue.

	Ohjeellinen hulevesien käsittelylle varattu alueen osa.
	Ohjeellinen avo-oja.

8.2.1 Yleismääräykset

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle saa sijoittaa datakeskusrakennuksia sekä energiahuoltoa palvelevia laitteita ja rakennuksia, kuten sähköjakelun vaatimia muuntamotiloja, sähköasemia, polttoainevarastoja, jäähdytysratkaisujen, varavoimalaitosten ja teknisen huollon edellyttämiä rakennuksia. Alueelle saa lisäksi rakennusten yhteyteen sijoittaa aurinkopaneeleita sekä niihin liittyviä teknisiä laitteita ja verkostoja.

HULEVEDET

Korttelialueen vettä läpäisemättömiltä pinnoilta tulevia hulevesiä viivytetään. Hulevettä tulee viivyttaa luonnontilaan verrattuna, mutta vähintään 1 m³ / jokaista 100 m² vettä läpäisemätöntä pintaa kohti. Viivytysrakenteiden tulee tyhjentyä viimeistään 12 tunnin kuluessa täyttymisestään. Rakenteissa tulee olla suunniteltu ylivuoto.

Liikennöityjen alueiden pintavedet ohjataan mahdollisuuksien mukaan viheralueille tai biosuodatusrakenteisiin.

Happamat sulfaattimaat alueella tulee huomioida jatkosuunnittelussa ja työmaavesien hallinnassa. Rakentamislupaun tulee sisältyä hulevesien hallintasuunnitelma ja työmaavesien hallintasuunnitelma, joissa on huomioitava mahdollisesti kontaminoitunut maa-aines ja happamat sulfaattimaat. Hulevesien käsittelyalueiden ja järjestelmien rakentaminen on toteutettava rakennusvalvontaviranomaisten ohjeiden mukaan. Pysäköinti-, liikenne- ja varastointialueilta hulevedet tulee johtaa hiekan- ja öljynerotuskaivoihin.

Vettä kokonaan tai osittain läpäiseviä pintoja tulee suosia ja säilyttää viheralueita mahdollisimman paljon.

Sammutusjätevedet tulee ohjata alueelta erillisiin säiliöihin, altaisiin tai hulevesien hallintarakenteisiin. Jos sammutusvedet ohjataan hulevesien viivytykseen tarkoitettuihin painanteisiin, altaisiin tai säiliöihin, ne tulee suunnitella suljettavana rakenteena.

PALOTURVALLISUUS

Rakentamisluvan yhteydessä alueelle tulee esittää sammutusvesisuunnitelma, jonka pohjalta arvioidaan vesisäiliöiden tilavuustarve, sekä pelastustiesuunnitelma.

PYSÄKÖINTI

Autopaikkoja on rakennettava vähintään:

- 1 ap / 2000 k-m² datakeskushalleja ja vastaavia tiloja kohti
- 1 ap / 200 k-m² varastotiloja kohti
- 1 ap / 100 k-m² teollisuustiloja kohti
- 1 ap / 80 k-m² toimistotiloja kohti

Polkupyöräpaikkoja on rakennettava vähintään seuraavasti:

- 1 ppp / 4000 k-m² datakeskushalleja ja vastaavia tiloja kohti
- 1 ppp / 4000 k-m² varastotiloja kohti

MELU

Rakennusten teknisten laitteiden melunvaimennus tulee toteuttaa siten, että melutaso lähialueen asuintalojen sisätiloissa ja ulko-oleskelualueilla ei ylitä asetettuja valtioneuvoston ohjearvoja. Toimintaan liittyvä meluselvitys sekä mahdollisesti tarvittavat meluntorjuntatoimenpiteet tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä.

Pääkäyttötarkoitukseen liittyvät toimistotilat on suojattava melulta siten, että melutaso on enintään 45 dB.

JULKISIVUT JA VALAISTUS

Kirkkaita valoteoksia, kohdevaloja tai taivaalle osoitettavia kirkkaita valoja ei saa rakentaa sähkölinjojen, rakennusten tai aitojen välittömään läheisyyteen eikä niitä saa suunnata häiritsevästi olemassa olevan asutuksen, valtatie 2 liikennealueen tai Lammaistensuon suuntaan. Ulkomainos- ja valaistussuunnitelma on laadittava rakentamisluvan yhteydessä.

Rakennusten tulee mittasuhteiltaan muodostaa ympäristöön sopiva kokonaisuus.

Rakennusten julkisivukäsittelyn ja rakentamistavan on oltava korttelialueella yhtenäinen. Julkisivupintojen tulee muodostaa eheä ja yhtenäinen vaikutelma, ja ne eivät saa olla laaja-alaisesti heijastavaa materiaalia. Pitkiä julkisivuja tulee jaksottaa esimerkiksi katoksin, ikkunapinnoin, sisäänvedoin tai muilla vastaavilla tavoilla. Rakennusten kattomuoto on tasakatto tai loiva lapekatto. Katolle saa sijoittaa ilmastointikonehuoneita ym. teknisiä rakenteita, joiden julkisivuissa on noudatettava pääjulkisivujen materiaaleja ja värejä.

PIHA-ALUEET

Rakentamatta jäävät tontinosat, joita ei käytetä liikenteeseen, huoltoon tai pysäköintiin, on istutettava ja pidettävä huolitellussa kunnossa. Pysäköintialueet tulee jäsenellä puu- ja pensasistutuksin.

Tontille tulee istuttaa puita niin, että puiden määrä on vähintään 2 kpl / 1000 m² kohden.

Rakennusten huolto- ja lastauspihat sekä ulkovarastointiin käytettävät alueet on aidattava näköesteen muodostavalla aidalla ja istutuksin.

HAPPAMAT SULFAATTIMAAT JA MAAPERÄ

Rakennussuunnittelun yhteydessä tulee selvittää happamien sulfaattimaiden ja potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen ja niiden vaikutus suunnitelmaratkaisuihin. Happamoitumisriski on otettava huomioon rakenteiden suunnittelussa, kaivutöissä, massanvaihdoissa ja maa-aineksen läjityksessä happamoitumishaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Maamassat tulee käsitellä niin, ettei happamia valumavesiä joudu vesistöihin.

Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee huomioida kaivutöissä sekä kaivetun maa-aineksen sijoittamisessa. Poistettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia.

Rakentamislupaa haettaessa tai laajoja maarakennustöitä suunniteltaessa tulee tehdä laskelma maamassojen massatasapainosta. Alueen maarakentamisessa syntyviä ylijäämämassoja tulee pyrkiä hyödyntämään piha-alueiden maisemoinnissa ja maaston muotoilussa sekä mahdollisuuksien

mukaan lähialueen maarakentamisessa. Korttelialueella tulee tonttia rakennettaessa mahdollisesti syntyvää louhekievää käyttää tontilla esimerkiksi kivimuureissa, maastonmuotoilussa tai kiveyksissä. Mikäli maamassoja jää runsaasti yli, tulee arvioida niiden mahdollista käyttöä lähialueella.

LEPAKOT

Kaava-aluetta koskevista toimenpiteistä tulee huomioida lepakoiden elinolosuhteet. Ennen rakentamis- tai purkuluvan myöntämistä on varmistettava, ettei alueella ole luonnonsuojelulain tarkoittamaa lepakon lisääntymis- tai levähdysaluetta. Mahdollista lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämistä ja hävittämistä varten täytyy hakea poikkeamislupaa alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisesti.

8.3 Nimistö

Katualueina suunnittelualueen osalta osoitetaan Hiittenkiukaantie ja Sievarinkatu.

9. KAAVAN VAIKUTUKSET

9.1 Vaikutusten arviointi

Asemakaavan muutoksen toteuttamisen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia arvioidaan suunnittelun yhteydessä alueidenkäyttölain (entisen maankäyttö- ja rakennuslain) sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (AKL 9 § ja MRA 1 §) mukaisesti. Laadittavana olevan asemakaavan muutoksen ja laajennuksen arvioitavat vaikutukset painottuvat seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kuntakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittämiseen

Arviointi perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, laadittaviin selvityksiin, suoritettaviin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin sekä lausuntoihin ja palautteisiin. Suunnitelman toteuttamisen vaikutukset nykytilanteeseen arvioivat kaavanlaatija ja muut asiantuntijat kaavan valmistelun yhteydessä.

9.2 Vaikutukset suhteessa ylemmän asteen kaavoihin

9.2.1 Voimassa oleva maakuntakaava

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualueen eteläosa on osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen alueeksi, jonka suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään. Tämän alueen pohjoispuolelle on merkitty yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta, joka osoittaa maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävän maankäytön tavoitellun kasvusuunnan. Laajenemisen suunnittelussa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteelliset ja liikenteelliset uusien rakentamisalueiden toteuttamiselle, viher- ja virkistysyhteyksien jatkuvuus sekä luonnon ja maiseman ominaispiirteet. Asemakaavan tukee ja tarkentaa näiltä osin maakuntakaavassa esitettyjä suunnitteluperiaatteita.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualueen länsipuolelle sijoittuu maisemallisesti tärkeä alue. Suunnittelumääräysten mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä. Mahdollisia haitallisia maisemavaikutuksia maisemallisesti tärkeän alueen suuntaan on pyritty lieventämään asemakaavassa osoitetuin suojaviheraluein, istutettavien osien sekä erilaisten kaavamääräysten avulla.

Valtatie 2 on voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu kaksiajorataiseksi parannettavaksi päätieksi. Suunnittelussa tulee varautua siihen, että pääsy kaksiajorataiseksi parannettavalle päätielle tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä. Valtatie 2 tavoitetilanteen tilatarve on selvitetty Torttilan eritasoliittymän lounaisneljänneksessä datakeskuksen asemakaava-alueen rajausta varten (Sitowise 17.10.2025). Tarkastelun perusteella tavoitetilanteen mukainen ramppi kuivautusjärjestelyineen ja riista-aitoineen sijoittuu datakeskusalueen asemakaava-alueen ulkopuolelle lukuun ottamatta Sievarinkadun kulmaa. Asemakaava-alueen rajausta on tarkastettu tämän kulman osalta vastaamaan tilatarvetta.

9.2.2 Voimassa oleva yleiskaava

Alueen asemakaavoitusta ohjaa yleiskaavatasolla Harjavallan yritysalueiden osayleiskaava.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavassa suunnittelualue on pääosin teollisuus- ja varastoaluetta, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. T/kem-alueisiin ja niihin liittyvään toimintaan verrattuna datakeskuksen kaavoittamisen ja rakentamisen vaikutukset ovat merkittävästi vähäisempiä, joten yleiskaavasta poikkeaminen tältä osin voidaan katsoa perustelluksi. Yleiskaavan yleismääräyksissä on lisäksi todettu, että alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiallisesti alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle maankäytölle.

Huomionarvoista on myöskin, että T/kem-alueiden kysyntä akkumateriaalien tuottamiseen – joka oli Yritysalueiden osayleiskaavan alkuvaiheen tavoite – on Harjavallassa vähentynyt. Akkumateriaalituotannon lupaprosessin lopputuloksen ennakoitavuus Suomessa on nähty alan toimijoiden keskuudessa suurena riskinä. T/kem-alueiden riittävyys Harjavallassa on hyvällä tasolla, vaikka datakeskuksen asemakaava poikkeaa osayleiskaavan aluevarauksesta.

Asemakaava antaa edellytyksiä Harjavallan kaupungin elinkeino- ja yritystoiminnan uudistumiselle ja kehittämiselle, ja tukeutuu varsin hyvin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Alue on myös saavutettavuudeltaan erinomainen sijainnin ollessa valtakunnallisen pääväylän varressa. Yritysalueiden osayleiskaavassa uuden voimajohdon ja uusien teiden yhteystarpeet ovat ohjeellisia, joten asemakaava toteuttaa yleiskaavaa näiden osalta hyvin. Asemakaava huomioi myös yleiskaavan ohjausvaikutusta lännen suuntaan (maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen nähdessä) osoitettavalla suoja-alueella.

Yhteenvedon voidaan todeta, että datakeskuksen asemakaava toteuttaa kattavasti ylempien kaavojen ohjaustavoitteita tarkentuvan suunnittelun periaatteiden mukaisesti.

9.3 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Datakeskuksen asemakaava täydentää osaltaan Harjavallan keskustaajama-aluetta, vahvistaen Harjavallan sekä lähiympäristön työpaikkatarjontaa. Aiemmin pääosin maa- ja metsätalouskäytössä oleva peltoalue ja hajatyypinen asutus antaa tilaa uudelle rakennetulle ympäristölle ja taajamarakenteelle.

Yhdyskuntarakenne laajenee tarkoituksenmukaisesti olemassa olevan taajamarakenteen länsipuolelle, valtatie 2 varteen Torttilan eritasoliittymän kupeeseen. Asemakaava hyödyntää tehokkaasti olemassa olevaa infrastruktuuria. Maankäyttö tukeutuu hyvin liikenteen yhteyksiin, ja alue on saavutettavissa suhteellisen hyvin myös jalan tai pyöräilemällä. Kaavan aluevaraukset mahdollistavat alueelle uuden tarkoituksenmukaiset liikennejärjestelyt, jotka parantavat alueen saavutettavuutta ja liikenneturvallisuutta. Alue on saavutettavuudeltaan erinomainen. Myös kaukolämpöverkosto ja kunnallistekniikka sijaitsevat saavutettavan etäisyyden päässä. Alueelta on potentiaalinen mahdollisuus johtaa datakeskuksen hukkalämpöä Sievarin nykyiselle teollisuusalueelle ja kaupungin kaukolämpöverkkoon. Alueelle on rakennettava kunnallistekniikka.

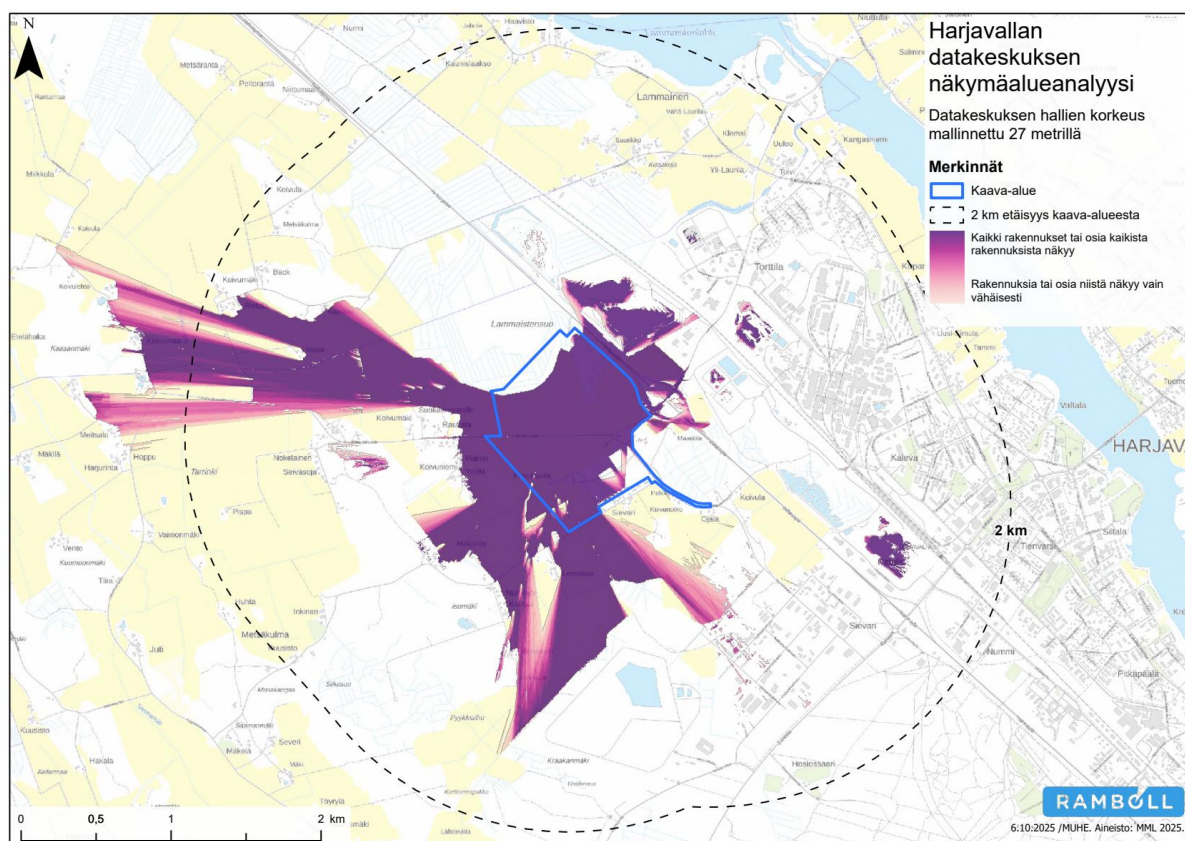
Asemakaavaratkaisussa olemassa olevaa Lammaisten Energian 110 kV voimajohtoa siirretään. Uusi voimajohto tulee lähelle nykyisen voimajohdon linjausta. Voimajohto aiheuttaa johtokäytävällä maankäytön rajoituksia, sillä rakennusrajoitusalueelle ei saa rakentaa lainkaan kiinteäperusteisia rakennelmia. Voimajohdon siirron suunnittelua on tehty yhteistyössä eri sidosryhmien kesken, jotta voimajohtoyhteys saadaan sovitettua hyvin maankäyttöön ja eri toimintoihin.

9.4 Vaikutukset maisemaan, kulttuuriympäristöön ja muinaisjäänneksiin

9.4.1 Maisema ja kulttuuriympäristö

Alueen alkuperäinen maisemakuva on jo merkittävästi ihmisperäistä ja teollista Harjavallan suurteollisuuspuistosta ja valtakunnallisesta pääväylästä (valtatie 2) johtuen. Aluetta halkoo lisäksi voimajohto. Valtatie 2 pohjoispuolella sijaitsee laaja läjitysalue, ja alueen metsät ovat olleet metsätalouden vaikutuksen alaisia.

Suunnittelualueen sisäinen, paikallinen maisemakuva tulee voimakkaasti muuttumaan maatalousalueen muuttuessa tehokkaasti rakennetuksi teollisuusympäristöksi olemassa olevan Harjavallan keskustaajamarakenteen jatkoksi. Avoin maisemakuva muuttuu suljetummaksi. Datakeskuksen ympäristö siistiytyy rakentamisen ja istutusten sekä maisemoinnin myötä – maisemakuva siistiytyy myös vanhojen huonokuntoisten asuinrakennusten purkamisen myötä. Rakentamisen sopeutumista alueen maisemakuvaan pyritään parantamaan rakennusten massoitteilla sekä rakentamistapaa ohjaavilla kaavamääräyksillä. Datakeskuksen asemakaavan myötä maisemaan muodostuu uusi ajallinen kerrostuma.

Kuva 9-1. Datakeskusrakennusten näkymäalueanalyysi, joka on mallinnettu 27 metrin rakennuskorkeudella.

Maakunnallisesti arvokkaalta maisema-alueelta, Leistilän aukean viljelymaisemasta, lännen suunnalta katsottuna korkeahko ja tiivis teollisuusrakentaminen tulee läheisemmäksi elementiksi Harjavallan keskustaan päin katsottaessa – taustamaisemassa suurteollisuuspuiston korkeat piiput ja rakenteet näkyvät jo nyt, ja ne tulevat kohoamaan myös datakeskuskompleksin taustalla (Kuva 9-2). Leistilän aukean viljelymaisema on pinta-alaltaan laaja maisema-alue, jonka ominaispiirteet ja erityisarvot perustuvat laajoihin Kokemäenjokilaakson viljelytasankoihin sekä viljelymaisemaa jaksottaviin talonpoikaistaloihin ja nauhamaiseen kyläasutukseen. Näkymäsektori Harjavallan keskustaa suuntaan on peltoja rajaavien metsäselänteiden vuoksi kapea ja datakeskuksen aiheuttama visuaalinen muutos on merkittävyydeltään varsin vähäinen. Laaditun näkymäalueanalyysin perusteella kapea näkymäsektori ulottuu lännen ja luoteen suunnalla Nakkilan puoleisten Kurkelantien ja Kissakuja II:n peltoalueille. Näkyvyyttä kohdistuu myös etelän suunnalla Metsäkulmantielle sekä siitä etelään kohti Leikkauksen peltoaluetta (Kuva 9-3). Etäisyyden kasvaessa rakennuksista näkyy vain niiden ylimpiä osia.

Datakeskuksen alue rakennuksineen ja istutuksineen luo uudenlaista rakennettua kulttuurimaisemaa valtatie 2 varteen. Asemakaava-alueen länsiosaan on osoitettu maisemallinen istutettava suojavyöhyke (is-1), joka lieventää maisemavaikutuksia Leistilän viljelyaukean maisema-alueelle. Torttilan eritasoliittymästä lännen suuntaan katsottaessa rakentamaton peltoalue muuttuu rakennetuksi, mutta muutos on luonteva jatkumo valtatie varren tienvarsimaisemaan, joka on Harjavallan keskustaa suuntaan jo voimakkaasti ihmisperäistä teollisuusmaisemaa. Datakeskusrakennusten korkeus on silmiinpistävä muutos, mutta tuo valtatiellä liikkuville tiemaisemaan kaupunkimaisuutta, ja näkymäkohta on autolla varsin nopeasti ohitettu.

Kuva 9-2. Viitteellinen havainnekuva suunnittelualueen uudisrakentamisesta. Datakeskusalueutta näkyy taustamaisemassa metsäselänteiden välisellä alueella. Puu- ja kasvillisuusistutukset pehmentävät vaikutusta maisemakuvaan. Datakeskusalue muodostaa uudenlaista kulttuurimaisemaa, mutta visuaalinen vaikutus länsipuoliseen maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen jää varsin vähäiseksi. Kuvauspaikka on lähellä Hiittenkiukaantien ja Kissakuja II:n risteysaluetta, Harjavalan ja Nakkilan rajalla, noin 1,7 kilometriä suunnitellusta datakeskuskokonaisuudesta länteen. Kuvauspaikka sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (Leistilän aukean viljelymaisema).

Kuva 9-3. Viitteellinen havainnekuva suunnittelualueen uudisrakentamisesta. Rakennusmassat istuvat maisemaan hyvin, ja aiempi maatalousmaisema antaa tilaa rakennetulle ympäristölle. Rakennusten länsi- ja lounaispuolelle istutetaan suojaviheralueelle puita ja kasvillisuutta, jotka pehmentävät rakennettavaa aluetta osaksi ympäristöään. Kuvauspaikka sijaitsee Metsäkulmantiellä, noin 500–600 metriä rakennettavasta alueesta lounaan suuntaan.

Suunnittelualueen eteläpuolelle, suunnitellun Hiittenkiukaantien uuden linjauksen toiselle puolelle, sijoittuu kaksi olemassa olevaa asuinrakennusta sekä useita talousrakennuksia. Idempänä sijaitsevan asuinrakennuksen suojaksi kaavassa on osoitettu noin 30 metriä leveä suojaviheralue EV-1. Lännempänä sijaitsevan asuinrakennuksen ja datakeskuskorttelin väliin jää noin 40 metriä leveä puustoinen tontin osa. Näkymäalueanalyysin (Kuva 9-1) perusteella kyseisiin asuinrakennuksiin ei kohdistu maisemavaikutuksia.

Suunnittelualueen länsipuolella Hiittenkiukaantien suunnalla sekä etelässä Metsäkulmantien varrella sijaitsee haja-asutustyyppistä asutusta. Näkymäalueanalyysin (Kuva 9-1) perusteella maise-mavaikutuksia ei kohdistu Metsäkulmantien varren asutukselle. Suunnittelualueen länsipuolelle ra-kennukset tulevat jossain määrin näkymään. Maisemallista muutosta on asemakaavassa pyritty lieventämään Hiittenkiukaantien varrelle osoitetuin suojaviheraluein (EV-1) sekä istutettavien alu-eiden osilla (is-1).

Visuaalista maisemallista muutosta aiheutuu myös Lammaisten Energian 110 kV voimajohdon lin-jauksen siirtämisestä, mutta tällä ei ole merkittävää vaikutusta verrattuna alueen nykytilaan. Mer-kittävämpi muutos aiheutuu Hiittenkiukaantien linjauksen siirtämisestä, kun uusi tie kulkee eteläm-pää sivuten datakeskusaluetta.

9.4.2 Arkeologinen kulttuuriperintö

Alueella sijaitsee yksi kiinteä muinaisjäännösalue, Pelkin kiviröykkiöt. Pelkin röykkiöalueen tutkimuk-set on toteutettu Maanala Oy:n toimesta 5.–8.5.2025. Museovirasto on 20.5.2025 päivätyssä lau-sunnossaan todennut, että muinaisjäännöksen tutkimukset ja niiden dokumentointi on ollut riittä-vää. Muinaismuistolaki ei enää rajoita maankäyttöä tutkitulla alueella eikä muinaisjäännöstä enää tule merkitä kaavakarttaan. Asemakaavalla ei arvioida olevan vaikutuksia arkeologiseen kulttuuri-perintöön.

9.5 Vaikutukset luonnonympäristöön

9.5.1 Vaikutukset luonnonsuojeluun

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, luonnon-suojeluohjelmiin kuuluvia alueita tai Natura 2000 -verkoston kohteita. Kaavaratkaisusta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia lähiympäristön luonnonsuojeluun.

9.5.2 Kasvillisuus ja luontotyytit

Kaava-alue on pääosin viljelyssä olevaa avointa peltoa sekä pienialaisesti talousmetsää. Asema-kaavan toteuttamisen vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppisiin kohdistuvat ensisijaisesti alu-eille, joille rakentamistoimet sijoittuvat. Kaavassa rakentamisen ulkopuolelle on jätetty Lammais-tensuon eteläosa sekä alueen reunoilla olevia suojaviheralueita. Muutoin kaava-alueelta raivataan kasvillisuutta. Näillä alueilla luonnonympäristö muuttuu pysyvästi rakennetuksi ympäristöksi ja alu-eella olemassa oleva kasvillisuus, luontotyytit ja elinympäristöt tuhoutuvat täysin.

Suorien vaikutusten lisäksi luontotyyppisiin ja kasvillisuuteen kohdistuu myös epäsuoria vaikutuk-sia etenkin elinympäristöjen pirstoutumisen ja reunavaikutuksen lisääntymisen seurauksena. Reu-navaikutus muuttaa elinympäristöjen rajavyöhykkeiden olosuhteita ja kaventaa elinympäristöstä riippuvaisten lajien elintilaa. Rakentamistoimet saattavat vaikuttaa kasvillisuuteen ja luontotyypp-peihiin myös muuttuneiden pinta- ja pohjavesiolosuhteiden vuoksi.

Luontoselvityksen mukainen arvoluokan 3 kohde (Lammaistensuon eteläreunassa) ei ole suoraan lain suojaama, mutta sen osittainenkin säästäminen on vahvasti suositeltavaa paikallisen luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Alue on osoitettu kaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alu-eksi (M), osin suojaviheralueeksi (EV-1) eikä alue kuulu suunnitellun rakentamisen piiriin. Kohteen säästämisen myötä säilyy paitsi kuvion 3 ruohoturvekangas, myös sitä ympäröivät alueen muut puustoiset turvekangaskuviot, mikä tukee Lammaistensuon jäljellä olevien suoluontotyyppien ja yhtenäisen metsäalueen säilymistä. Säästäminen säilyttää myös uhanalaisten hömö- ja töyhtötiais-ten elinympäristöt, pohjanlepakoiden ruokailualueen sekä liito-oravalle soveltuvan metsäkuvion

paikallisen liito-oravapopulaation elinolosuhteiden tukijana. Arvoluokan 3 kohteen monimuotoisuutta voi myös parantaa mm. jättämällä sen puusto kehittymään luontaisesti ja tukkimalla soveltuvilta osin sen ojat.

9.5.3 Liito-orava

Liito-oravan ruokailualueeksi soveltuva metsäkuvio sijoittuu kaava-alueen pohjoisosaan Lammais-tensuon eteläosaan, joka kaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Noin 300 hehtaarin suuruisesta metsäkuviosta alle 13,8 hehtaaria eli noin 2 % sijoittuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T). Kaavaratkaisulla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta liito-oravalle.

9.5.4 Lepakot

Arvoluokan 1 kohteet eli lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat Oikotien rakennuksissa ovat luonnonsuojelulain suojaamia. Niiden hävittämiseksi haetaan luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista poikkeamislupaa lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevasta hävittämis- ja heikentämiskiellosta, sillä kohteet joudutaan purkamaan asemakaavan toteuttamiseksi. Poikkeamislupaa haetaan myös Peltöhyötiläntien rakennusten osalta, jotka ovat potentiaalisia lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, ja joiden nykytilaa ei päästy selvittämään.

Edellä mainittujen kohteiden hävittämistä voi osittain korvata asentamalla valaisemattomille alueille metsien läheisyyteen lepakonpönttöjä puihin tai rakennusten seiniin alueen rakentamisen valmistuttua. Lepakoiden elinympäristöjen huomioimiseksi hankkeen toteutuessa kaikki valaistus on pyrittävä suuntamaan niin, että valoa ei turhaan leviä rakennetun ympäristön ulkopuolelle. Tämä turvaa lepakoiden saalistusalueita ja siirtymistä selvitysalueen ympäristössä. Erityisesti on pyrittävä välttämään voimakasta valaistusta ympäröivien metsäalueiden läheisyydessä.

9.5.5 Linnusto

Asemakaavan mahdollistamasta teollisesta rakentamisesta ja käytöstä voi aiheutua suoria ja epäsuoria vaikutuksia alueen linnustoon. Vaikutusten ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä.

Linnuston osalta eniten pesimä- ja saalistusympäristöä häviää rakentamisen toteutuessa avomaiden lajeilta. Puoliavointen maiden lintulajien, kuten pensastaskun ja pikkulepinkäisen, elinympäristöjen menetyksen lieventämiseksi alueelle suositellaan jättämään tai luomaan uusia pensaikkoisia ojanreunuksia. Tuulihaukan osalta lajin saalistusympäristöjen häviämistä korvaamaan voi pellon reunaan sopivan rakennuksen seinään tai puuhun asentaa tuulihaukan pöntön. Tuulihaukkahavain-toja ja rengastuksia on tehty noin 10 vuotta sitten suunnittelualueen ulkopuolella, noin 300 metrin etäisyydellä sijaitsevan ladon ympäristössä. Asemakaavan toteuttamisella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta tuulihaukan esiintymiseen kyseisellä alueella.

Suoria vaikutuksia aiheutuu pääosin elinympäristön hävittämisestä sekä lintujen törmäyksistä teollisuus- ja varastoalueelle rakennettaviin kohteisiin. Epäsuoria vaikutuksia ovat rakentamisen aikaisen häirinnän, estevaikutuksen ja elinympäristössä aiheutuvien muutosten vaikutukset alueen lintulajistoon ja yksilömääriin. Kaavan mahdollistaman datakeskuksen rakentamisesta aiheutuvat elinympäristömuutokset syntyvät suunnittelualueelta häviävästä elinympäristöstä. Datakeskuksen toiminnan aikana häiriövaikutus koostuu datakeskuksen vähäisestä sisäisestä liikenteestä, joka kuitenkin rajoittuu suunnittelualueen välittömään läheisyyteen. Merkittävin häiriövaikutus alueen pesimälinnustolle syntyy kuitenkin rakentamisen aikaisesta melusta ja raskaasta kuljetusliikenteestä suunnittelualueelle.

9.5.6 Viitasammakko

Suunnittelualueella ei tehty havaintoja viitasammakosta eikä suunnittelualueella ole niille hyvin soveltuvia lisääntymisympäristöjä. Asemakaavalla ei arvioida olevan vaikutuksia viitasammakoihin.

9.6 Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin

Kaava-alueen länsipuolelta Lammaistensuon kautta etelään kulkee Satakunnan yksi tärkeimmistä viherkäytävistä. Kaavaratkaisulla ei heikennettä kyseisen yhteyden toimivuutta, sillä nykyinen viherkäytävä jää kokonaisuudessaan kaava-alueen ulkopuolelle. Datakeskuksen rakennustyöt sekä datakeskuksen melu ja liikenne voivat vähäisessä määrin häiritä viherkäytävän eläinten elinympäristöjä. Asemakaavassa kaava-alueen pohjoisosassa Lammaistensuo on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M) ja länsi- ja lounaisosissa datakeskuksen korttelin reunoille on osoitettu istutettavat alueen osat (is-1) sekä suojaviheralueet (EV-1). Näin alueella turvataan monimuotoisen, monilajisen ja alueelle luontaisen lajiston säilyminen. Alueen länsi- ja eteläreunalle jää suojaavaa kasvillisuutta tarjoava, riittävän leveä ja puustoinen vyöhyke, joka helpottaa mm. monien nisäkkäiden, metsälintujen, sammakkoeläinten ja hyönteisten liikkumista paikallisesti pohjois-eteläsuunnassa.

9.7 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Suunnittelualueella ei ole erityisiä maa- tai kallioperän arvokohteita. Kaavan mahdollistaman maankäyttö tulee muuttamaan rakentamatonta ympäristöä rakennetuksi, ja maaperään tulee kohdistu- maan toimenpiteitä ja muutoksia. Vaikutukset maaperään ovat näin suuria, mutta merkitykseltään varsin vähäisiä, sillä suunnittelualueella ei esimerkiksi ole valtakunnallisesti arvokkaita geologisia muodostumia, kuten tuuli- ja rantakerrostumia, moreenimuodostumia, kivikoita tai kallioalueita.

Alueelle on laadittu rakennettavuusselvitys, joka on kaavaselvityksen liitteenä (LIITE 3).

Rakennettavuusselvityksen mukaan koko selvitysalueella maaperä on pääosin silttiä, savista silttiä, silttistä hiekkaa, hiekkaa ja savea. Lammaistensuon alueella (alue V) päällimmäisenä kerroksena on noin 3–4 metriä paksu turvekerros.

Alueella esiintyy happamia sulfaattimaita. Happamat sulfaattimaat tulee pyrkiä jättämään ennalleen ja vallitseviin luontaisiin olosuhteisiin, mikäli se on mahdollista. Alueilla, joilla esiintyy happamia sulfaattimaita, pohjaveden pinnan muutos voi merkittävästi lisätä maan hapettumista ja vaikutus voi olla maalajista riippuen hyvin pitkäaikainen ja laaja-alainen. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen alueella vaikuttaa alueen rakentamiseen, kuten esim. kaivumaiden käsittelyyn, paalujen materiaaleihin ja käytettäviin sideaineisiin. Rakennussuunnitteluvaiheessa on tehtävä lisäselvityksiä happamien sulfaattimaiden esiintyvyydestä alueella.

Painumaa tarkasteltiin alueen länsireunassa sijaitsevalla suunnitellulla katulinjalla sekä alueen luoteiskulmassa. Painumalaskelmissa painumaa tarkasteltiin asettamalla maanpinnalle yhden metrin paksuinen pengeri, josta aiheutuu noin 20 kN/m² tasainen kuormitus. Alustavien painumalaskelmien mukaan yhden metrin korkuinen pengertäyttö aiheuttaa paksuimmilla savisilla alueilla (alueet III ja IV) noin 150–200 mm kokonaispainuman.

Alueella I on hyvä rakennettavuus. Alueella ei arvioida olevan pohjanvahvistustarpeita, eikä rakennuksille paalutustarvetta. Rakennukset voidaan alustavasti perustaa kallion tai maan varaan. Tarpeen vaatiessa tehdään ohut massanvaihto. Kadut ja piha-alueet rakennetaan maanvaraisesti. Alueella tulee varautua louhintoihin.

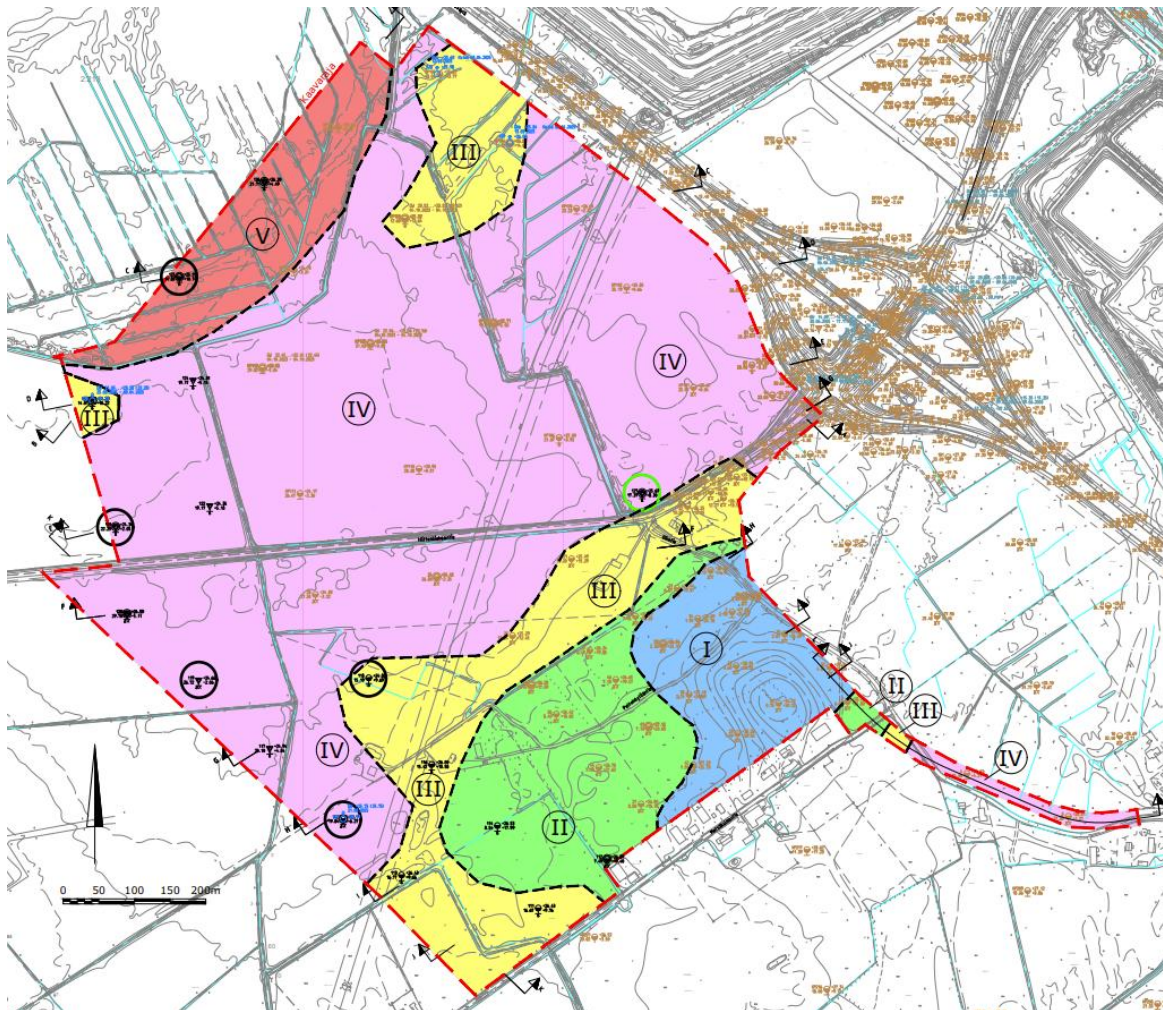
Alueella II rakennettavuus on kohtuullinen. Raskaat rakennukset voidaan perustaa kovaan pohjaan asti ulottuvien paalujen varaan (3–7,5 metrin syvyydellä) tai massanvaihdon varaan (2–5 metrin syvyydellä). Kevyemmät rakennukset voidaan alustavasti perustaa pohjanvahvistustoimenpiteiden jälkeen maanvaraisesti anturaperustusten tai murskearinnan varaan. Kadut ja piha-alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti. Paikallisesti voi olla tarve pohjanvahvistuksille, kuten esimerkiksi kevennys, massanvaihto tai esikuormitus.

Alueella III rakennettavuus on kohtuullinen. Raskaammat rakennukset on perustettava kovaan pohjaan asti ulottuvien paalujen varaan (10–17 metriä). Kaduilla ja piha-alueilla suositellaan tehtäväksi pohjanvahvistuksia, mikäli pengerrystä tehdään paljon, tai kun katujen ja piha-alueiden alle sijoittuu painumille herkkiä rakenteita kuten viettoviemäreitä. Pohjanvahvistusmenetelminä esimerkiksi kevennys, esikuormitus ja stabilointi.

Alueella IV rakennettavuus on haasteellista. Raskaammat rakennukset on perustettava kovaan pohjaan asti ulottuvien paalujen varaan (17–32 metriä). Kaduilla ja piha-alueilla suositellaan tehtäväksi pohjanvahvistuksia maltillisillakin pengerkorkeuksilla, tai kun katujen ja piha-alueiden alle sijoittuu painumille herkkiä rakenteita kuten viettoviemäreitä. Pohjanvahvistusmenetelminä esimerkiksi kevennys, esikuormitus ja paalulaatta.

Alue V on erittäin vaikeasti rakennettavaa aluetta, jolle on tehtävä vaativat pohjanvahvistukset ennen rakentamista. Haastavien pohjaolosuhteiden takia alueelle V ei suositella rakentamista. Riippuen mm. tasauksesta ja pehmeän kerroksen paksuudesta kadut ja kunnallistekniikka tulee perustaa pilaristabiloinnin, paalulaatan tai massanvaihdon varaan.

Ennen rakentamista alueelle suunniteltaviin rakennuksiin ja katuihin tulee tehdä kohdekohtaiset pohjatutkimukset, joiden perusteella tehdään yksityiskohtaiset pohjarakennussuunnitelmat. Tarkemmat pohjamaan painuma- ja kantavuusarviot tulee rakennussuunnitteluvaiheessa tehdä uusien, tarkempien pohjatutkimusten perusteella. Painumaparametrien määrittämisellä pystytään tarkentamaan laskennallisten painumien suuruutta ja nopeutta.

Kuva 9-4. Alueelle laaditun rakennettavuusselvityksen mukaiset rakennettavuusalueet (I–V).

Alueelle laadittiin kaavatöön tueksi myös maaperän haitta-ainekartoitus (LIITE 8). Maaperässä todettiin useassa tutkimuspisteessä Valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 mainittujen ylempien ja alemman ohjearvon ylittäviä metallipitoisuuksia. Tutkimusten perusteella voimakkaammat metallipitoisuudet esiintyivät alueen pintakerroksissa noin 0 ... 0,1 metriä maanpinnasta. Tämän alapuolella olevassa kerroksessa metallipitoisuudet jäivät alle alemman ohjearvon tai alle kynnysarvon. Tutkimusten perusteella voidaan myös todeta, että korkeammat metallipitoisuudet sijoittuvat kaava-alueen luoteis- ja pohjoisosaan, joka on lähimpänä hienokuonan läjitysalueita.

Maaperää voidaan pitää yleensä pilaantuneena, jos ylempi ohjearvo ylittyy yhden tai useamman aineen pitoisuuden kohdalla. Viitearvovertailun perusteella tutkitun alueen maaperä on siis pilaantunut, jollei tarkemmalla riskinarviolla voida osoittaa toisin. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kuitenkin lausunnossaan (17.12.2025) todennut, etteivät tutkitun alueen maaperän pintamaassa todetut haitta-ainepitoisuudet alueen nykyisessä tai tulevassa käytössä aiheuta ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n tarkoittamaa vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle – kaava-alueen maaperää ei ole syytä pitää ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla pilaantuneena, eikä alueen maaperää ole tästä syystä tarvetta puhdistaa.

Maa-aineksen haitta-ainepitoisuudet tulee huomioida, mikäli kohonneita metallipitoisuuksia sisältävällä alueella suoritetaan kaivutöitä. Lähtökohtaisesti haitta-ainepitoista maa-ainesta ei voida palauttaa kaivantoon tai jättää uusien tai saneerattavien rakennusten alle. Kohonneet metallipitoisuudet tulee huomioida kaivetun maa-aineksen sijoittamisessa. Pilaantuneen maan kaivu ja käsittely on luvanvaraista toimintaa. Tarvittavista toimenpiteistä ja mahdollisesta lupatarpeesta tulee neuvotella ympäristöviranomaisen kanssa hyvissä ajoin ennen kaivutöiden aloittamista.

Asemakaavassa on osoitettu maaperään ja rakennettavuuteen liittyen seuraavia yleismääräyksiä:

- Rakennussuunnittelun yhteydessä tulee selvittää happamien sulfaattimaiden ja potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen ja niiden vaikutus suunnitelmatarkeiksi. Happamoitumisriski on otettava huomioon rakenteiden suunnittelussa, kaivutöissä, massanvaihdoissa ja maa-aineksen läjityksessä happamoitumishaittojen ennaltaehkäisemiseksi. Maamassat tulee käsitellä niin, ettei happamia valumavesiä joudu vesistöihin.
- Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee huomioida kaivutöissä sekä kaivetun maa-aineksen sijoittamisessa. Poistettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia.
- Rakentamislupaa haettaessa tai laajoja maarakennustöitä suunniteltaessa tulee tehdä laskelma maamassojen massatasapainosta. Alueen maarakentamisessa syntyviä ylijäämämassoja tulee pyrkiä hyödyntämään piha-alueiden maisemoinnissa ja maaston muotoilussa sekä mahdollisuuksien mukaan lähialueen maarakentamisessa. Korttelialueella tulee tonttia rakennettaessa mahdollisesti syntyvää louhekiveä käyttää tontilla esimerkiksi kivimuureissa, maastonmuotoilussa tai kiveyksissä. Mikäli maamassoja jää runsaasti yli, tulee arvioida niiden mahdollista käyttöä lähialueella.

9.8 Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Kaavatyön tueksi on laadittu hulevesiselvitys, joka on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 4).

Mitoitus- ja suunnitteluperiaatteet

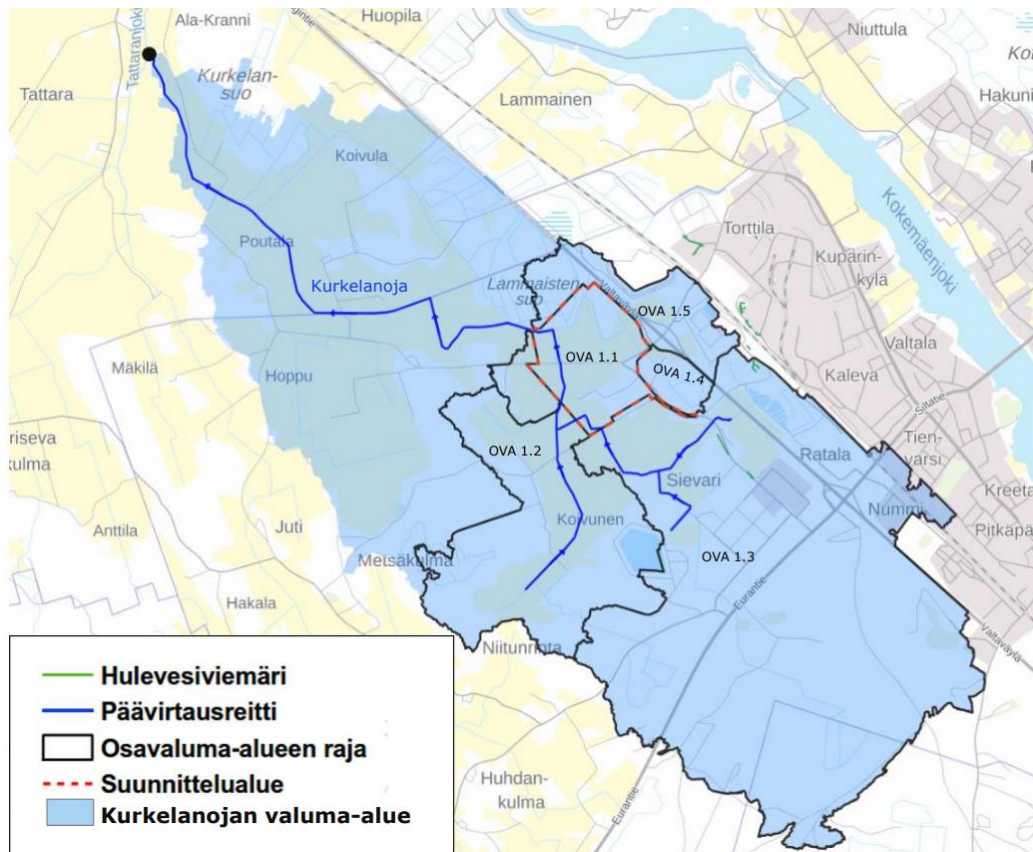
Rakentaminen tulee vaikuttamaan osavaluma-alueeseen VA 1.1. Tulevan rakentamisen myötä läpäisemättömien pintojen määrä kasvaa paikkatietanalyysin perusteella noin 49 hehtaaria, joka kasvattaa suunnittelualueella syntyvien hulevesien määrää merkittävästi. Tulevan maankäytön vaikutuksia hulevesivirtaamiin arvioitiin valumakertoimen muutoksien avulla. Valumakertoimella tarkoitetaan sitä sadannan osuutta, joka ei imeydy maaperään, haihdu tai päädy kasvien käyttöön vaan jatkaa valuntana eteenpäin. Virtaamat kasvavat kaikilla osavaluma-alueilla tulevassa tilanteessa nykytilaan verrattuna. Kaikilla valuma-alueilla ilmastomuutoksen on arvioitu lisäävän mitoitussateen intensiteettiä 20 %. Ainoastaan suunnittelualueella (OVA 1.1) virtaamien on laskettu kasvavan ilmastomuutoksen vaikutuksen lisäksi myös tulevien maankäytön muutosten myötä.

Valuntaolosuhteiden muutoksia tarkasteltiin kaikilta suunnittelualueelle tai -alueella virtaavilla valuma-alueiden osalta. Viivytystarvetta arvioidaan kuitenkin vain suunnittelualueen sisällä olevalla valuma-alueella OVA 1.1. Tulevien hulevesirakenteiden mitoituksessa voidaan käyttää lyhyempää mitoitussadetta. Hulevedelle mitoitetaan alustava viivytystarve 15 min kestäväällä kerran viidessä vuodessa toistuvalla sateella. Alueelle ehdotettavien viivytysrakenteiden tulee viivyttää yhteensä noin 5 430 m³. Laskennallisesti saatu viivytystarve vastaa likimain tyypillisesti käytettyä tonttikohdasta hulevesien viivytysvelvollisuutta, joka on 1 m³/100 m² vettä läpäisemättömä pinta kohden.

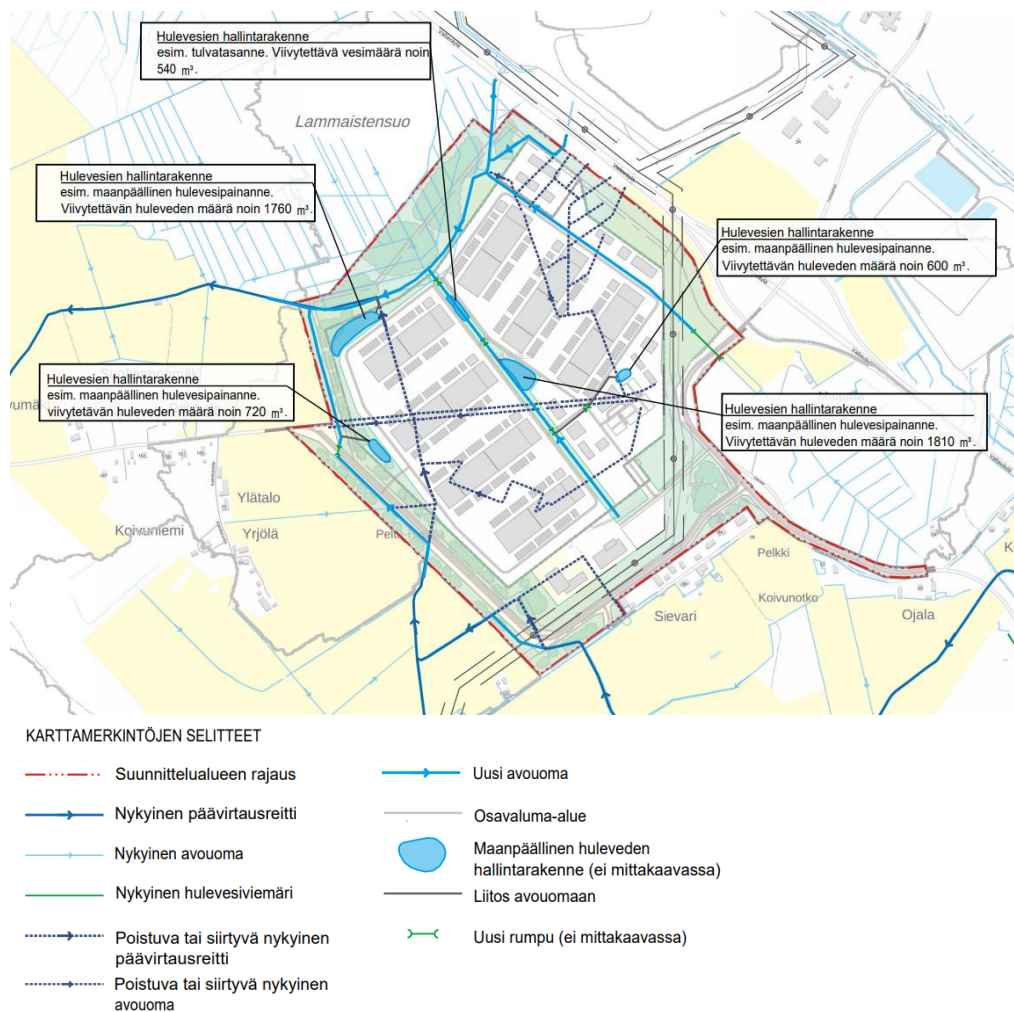
Hulevesien hallinta

Hulevesien määrällinen hallinta edellyttää kuivaa tyhjätavuutta, johon rankkasateen aiheuttama äkillisesti katto- ja asfalttipinnoilta kertyvä vesimäärä saadaan viivytettyä. Maanpäälliset viivytyspainanteet voidaan toteuttaa luonnonmukaisina. Osana hulevesiselvitystä on laadittu hulevesien hallinnan yleissuunnitelma. Suunnitelmassa on esitetty alustavat ehdotukset hulevesien hallintarakenteiden tilavarauksille sekä tarvittavat muutokset avouomiin. Rakenteiden korot, tilavaraukset ja

sijainnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Hulevesirakenteet eristetään pohjavedestä, mikäli jatkosuunnittelussa selviää, että alueen pohjavesipinta on korkealla. Hulevesien hallinta perustuu suunnittelualueella viivyttämiseen. Viivytyksen tavoitteena on hulevesien maksimivirtaamien säilyttäminen nykyisellä luonnontilaisella tasolla. Suunnittelualueella viivytyspainanteet suunnitellaan myös laadullisen hallinnan tarpeisiin.

Kuva 9-5. Päävirtausreitit ja osavalmualueet (@Scalco & Maanmittauslaitos)

Kuva 9-6. Hulevesien hallinnan yleissuunnitelma.

Asemakaavassa on annettu kattavat tonttikohtaiset hulevesien hallintaa ja viivytystä käsittelevät määräykset. Rakentamislupahakemukseen tulee sisältyä hulevesien käsittelysuunnitelma, joka käsittää myös rakentamisen aikaisen hulevesien käsittelyn. Hulevesien hallinnan jatkosuunnittelussa on varmistettava, että tulva- ja virtausreitit toimivat. Toteutettavat hulevesien viivytys- ja hallintarakenteet tarkentuvat jatkosuunnittelussa, jossa otetaan huomioon tarpeellisilta osin myös valtatien kuivatuksen asettamat reunaehdot rakenteille.

Asemakaavassa hulevesien hallintaan ja käsittelyyn liittyen on annettu seuraavat määräykset:

- Korttelialueen vettä läpäisemättömiltä pinnoilta tulevia hulevesiä viivytetään. Hulevettä tulee viivyttaa luonnontilaan verrattuna, mutta vähintään 1 m³/jokaista 100 m² vettä läpäisemätöntä pintaa kohti. Viivytysrakenteiden tulee tyhjentyä viimeistään 12 tunnin kuluessa täyttymisestään. Rakenteissa tulee olla suunniteltu ylivuoto.
- Liikennealueiden pintavedet ohjataan mahdollisuuksien mukaan viheralueille tai bio-suodatusrakenteisiin.
- Happamat sulfaattimaat alueella tulee huomioida jatkosuunnittelussa ja työmaavesien hallinnassa. Rakentamislupa tulee sisältyä hulevesien hallintasuunnitelma ja työmaavesien hallintasuunnitelma, joissa on huomioitava mahdollisesti kontaminoitunut maa-aines ja

happamat sulfaattimaat. Hulevesien käsittelyalueiden ja järjestelmien rakentaminen on toteutettava rakennusvalvontaviranomaisten ohjeiden mukaan. Pysäköinti-, liikenne- ja varastointialueilta hulevedet tulee johtaa hiekan- ja öljynerotuskaivoihin.

- Vettä kokonaan tai osittain läpäiseviä pintoja tulee suosia ja säilyttää viheralueita mahdollisimman paljon.
- Sammutusjätevedet tulee ohjata alueelta erillisiin säiliöihin, altaisiin tai hulevesien hallintarakenteisiin. Jos sammutusvedet ohjataan hulevesien viivytukseen tarkoitettuihin painanteisiin, altaisiin tai säiliöihin, ne tulee suunnitella suljettavana rakenteena.

9.9 Vaikutukset liikenteeseen

Kaavatyön tueksi on laadittu liikenneselvitys (LIITE 11).

Kaavaratkaisussa Hiittenkiukaantie kääntyy kiertämään kaava-aluetta etelä- ja länsipuolitse. Oikotie korvautuu Sievarinkadulla, joka liittyy Torttilantiehen eritasoliittymän eteläpuolella ja kulkee kaava-alueen itäreunaa pitkin kohti Sievaria. Peltohyötiläntie poistuu. Alueen viitesuunnitelman mukaan korttelin pääliittymä sijoittuu Sievarinkadulle.

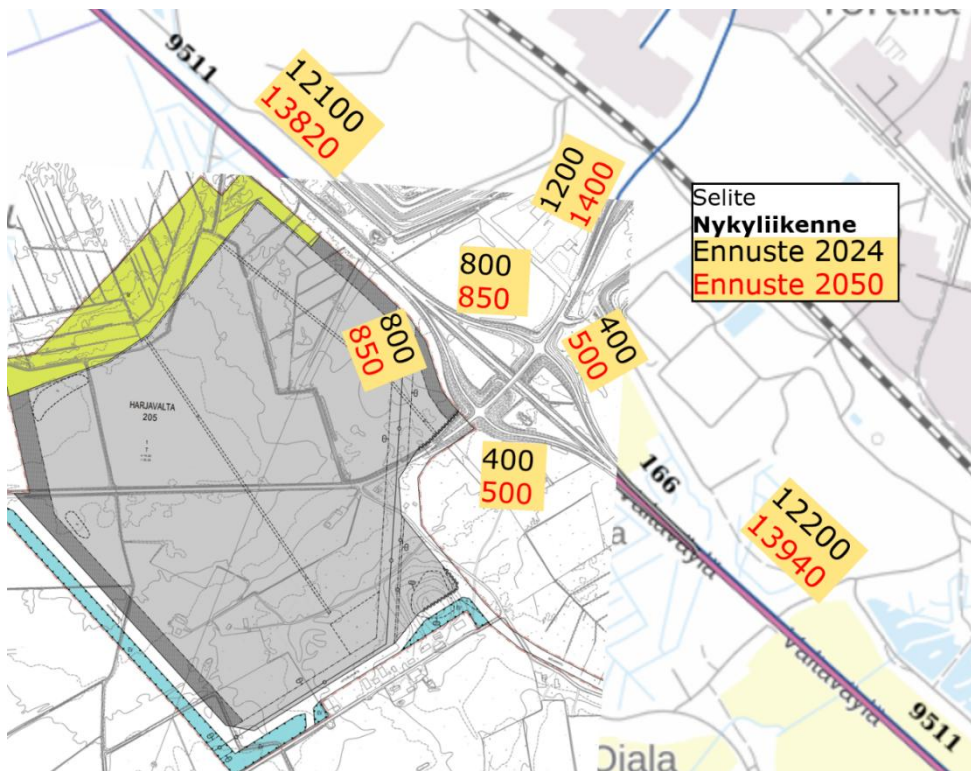
Harjavallan kaupunki on laatinut aluevaraussuunnitelman Sievarinkadusta ja uudesta Hiittenkiukaantiesta asemakaavoitusta varten. Katujen varsille on osoitettu jalankululle ja pyöräliikenteelle erilliset väylät. Aluevaraussuunnitelmassa ei ole erikseen osoitettu joukkoliikenteen pysäkkejä.

Datakeskuksen liikennevaikutukset voidaan jakaa kahteen osaan: 1) rakentamisen ja 2) toiminnan aikaisiin liikenteisiin. Alueen rakentamisen aikana vaikutusten pääpaino on raskaassa liikenteessä, sillä alueelle tuodaan rakennusmateriaaleja ja itse datakeskuksen komponentteja. Todennäköisesti osa kuljetuksista on erikoiskuljetuksia. Toiminnan aikana suurin osa liikenteestä on työmatka- ja huoltoliikenteeseen liittyviä henkilö ja pakettiautoja, mutta myös raskaita huoltoautoja käy alueella jonkin verran. On syytä huomata, että todennäköisesti alue rakentuu vaihteittain, jolloin rakentamiseen liittyvää liikennettä on jaksoittain ja toiminnan aikaisen liikenteen kanssa yhtäaikaaisesti. Autoliikenne saapuu alueelle pääosin valtatie 2 eritasoliittymän kautta. Jonkin verran liikenteestä saapuneen Sievarin alueen kautta.

Eritasoliittymä toimii edelleen hyvin lisääntyvästä liikenteestä huolimatta, sillä nykyinen liikennemäärä on varsin vähäinen verrattuna eritasoliittymän kapasiteettiin. Valtatielle on eri selvityksissä esitetty parantamistoimenpiteitä, joiden tarve lisääntyy tämänkin hankkeen myötä. Rakennettava katu liittymineen mitoitetaan tässä esitetyn asemakaava-alueen sekä muun yleiskaavan maankäytön perusteella toimivaksi.

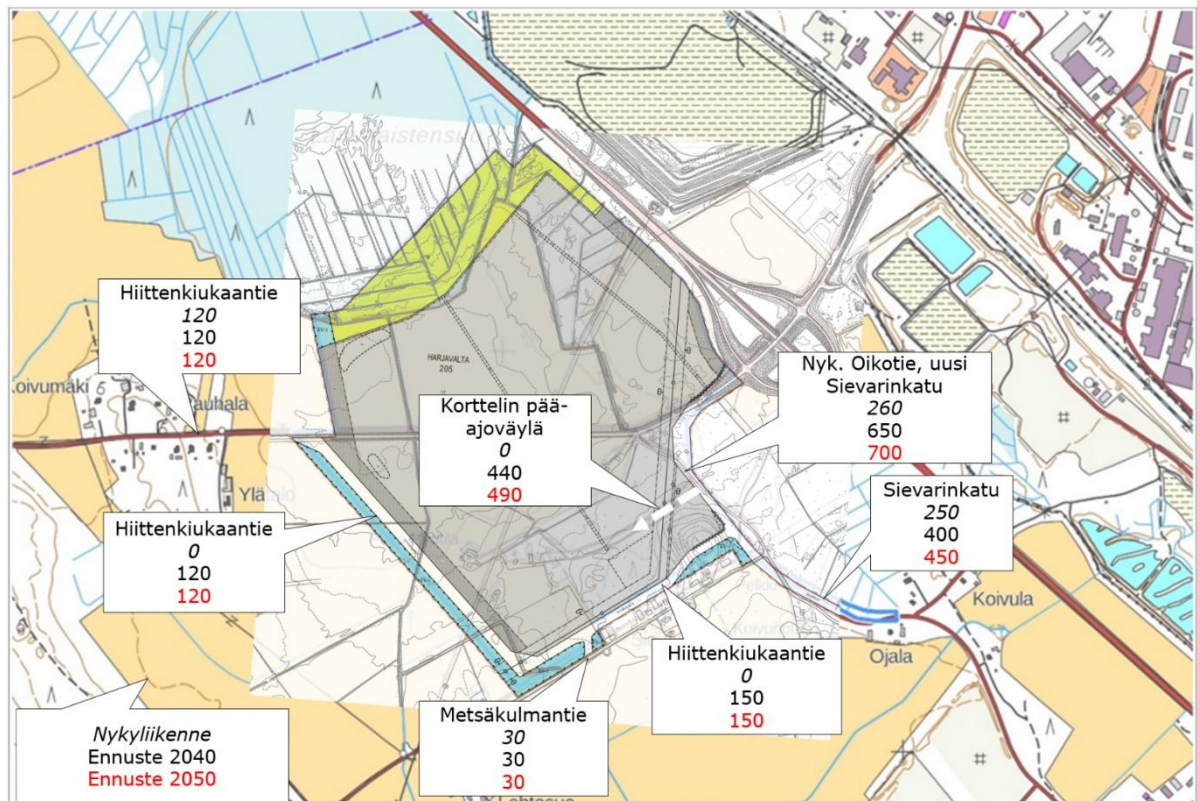
Osa toiminnanaikaisesta työmatkaliikenteestä lienee pyöräliikennettä, joten yleiskaavassa esitetty jalankulun ja pyöräliikenteen väylä on syytä toteuttaa Torttilan ja Sievarin välille.

Asemakaavoituksen ja alueelle kaavaillun toiminnan perusteella on laadittu liikenne-ennuste vuosille 2040 ja 2050 sillä oletuksella, että kaava-alue on silloin kokonaan rakennettu. Toiminnan aikana työntekijämääräksi on arvioitu 200–250 työntekijää. Liikennearvion mukaan suurin osa työntekijöistä liikkuisi henkilöautolla, ja osa työntekijöistä on vuorotyössä. Huoltoliikennettä on noin 10 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikenne-ennusteessa on huomioitu myös muu lähialueen maankäytön kasvu ja valtatie yleiset liikennemuutokset (Valtakunnalliset liikenne-ennusteet, Traficom 2024). Ennustettu liikennetuotos on sijoitettu liikenneverkolle.

Kuva 9-7. Liikenne-ennusteet valtatiellä, eritasoliittymässä ja Torttilantiellä.

Valtatiellä 2 suurin osa liikenteen kasvusta johtuu yleisestä kasvusta. Valtatiestä on laadittu kehittämissuunnitelma vuonna 2017, jossa on esitetty muun muassa valtatie nelikaistaistamista Ulvilan ja Harjavallan välillä, mikä parantaisi valtatie liikenteen sujumista ja turvallisuutta. Tosin ko. toimenpide on sijoitettu vasta kolmanteen toteutusvaiheeseen. Kaava-alueen toteuttaminen ei merkittävästi muuta valtatie liikenteellistä tilannetta, sillä liittymä valtatielle on korkeatasoinen, rampiliittymien kapasiteetit riittävät ja kaava-alueen synnyttämä liikennemäärä on suhteellisen vähäinen.

Kuva 9-8. Liikenne-ennusteet suunnittelualueen ympäristössä.

Kaava-alueen ja sen lähialueen liikennemäärät ennustetilanteessa ovat maltillisia ja tavanomaiset liikennejärjestelyt riittävät. Katujen aluevaraussuunnitelmassa esitettyjen jalankulun ja pyöräliikenteen väylien rakentamista suositellaan, sillä alue on hyvien pyöräilyetäisyyksien päässä muun muassa Harjavallan keskustaaajamasta (noin 3–6 kilometriä). Yleisesti voidaan todeta, että uusien katujärjestelyjen myötä alue on hyvin saavutettavissa henkilöautoillen ja pyöräillen.

Kaava-alueelle kaavailtu työntekijämäärä tuskin edesauttaa joukkoliikenteen kehittämistä alueella. Joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä heikentää se, että osa työntekijöistä on vuorotyössä, jolloin matkustajamäärä per linja jää vähäiseksi. Pysäkkien rakentamiseen on syytä kuitenkin varautua, sillä muu Sievarin alueen kehittyminen voi laukaista joukkoliikenteen kehittymisen.

Kaava-alueelle sijoittuvan toiminnan rakentamisen aikana raskaan liikenteen määrä on huomattavasti suurempaa kuin toiminnan aikana. Liikenteen suuntautuminen ratkeaa vasta rakentamisvaiheessa, sillä esimerkiksi kiviainesten kuljettaminen riippuu rakennuttajan ja urakoitsijan tekemistä valinnoista. Asemakaavan pohjalta rakennettava lähialueen liikenneverkko ja valtatie viereisine eritasoliittymineen toimivat kuitenkin hyvin myös korttelialueen rakentamisvaiheessa.

Valtatie 2 tavoitetilanteen tilatarve on selvitetty Torttilan eritasoliittymän lounaisneljänneksessä datakeskuksen asemakaava-alueen rajausta varten (Sitowise 17.10.2025). Tarkastelun perusteella tavoitetilanteen mukainen ramppi kuivautusjärjestelyineen ja riista-aitoineen sijoittuu datakeskusalueen asemakaava-alueen ulkopuolelle lukuun ottamatta Sievarinkadun kulmaa. Asemakaava-alueen rajausta on tarkastettu tämän kulman osalta vastaamaan tilatarvetta.

9.10 Vaikutukset tekniseen huoltoon

Datakeskuksen asemakaava edellyttää uuden kunnallistekniikan rakentamista olemassa olevan taa-jamarakenteen läheisyyteen. Alueella on nykyisiä vesijohtoja ja Euran kunnan paineviemäri, jotka siirretään pois asemakaavan mukaisen rakentamisen tieltä. Alue on nykyisin vesijohdon osalta vesihuollon toiminta-alue. Alueen jätevesihuolto tulee perustumaan kiinteistökohtaisiin pumppaamoihin, joilla kiinteistöt voivat liittyä Euran paineviemäriin.

Datakeskus voidaan liittää kaukolämpöverkkoon, mikä mahdollistaa datakeskuksen hukkalämmön hyödyntämisen teollisuuden kaukolämmön lähteeksi. Kaukolämpöverkon laajentamiselle on hyvät edellytykset, ja esimerkiksi Harjavallan Suurteollisuuspuiston laitosten tuotannosta vapautuvaa ylijäämälämpöä hyödynnetään jo Harjavallassa kotien ja muiden rakennusten lämmittämisessä.

Kaavahankkeen yhteydessä on tutkittu Lammaisten Energian olemassa olevan 110 kV voimajohdon uudelleen sijoittumista alueen reunalle. Voimajohdon toteuttaminen on kaavaprosessista erillinen hanke, jonka yhteydessä käydään läpi omat yleissuunnittelut, maastotyöt sekä lupaprosessit.

Suunnittelualueen halki kulkevaa Euran kunnan siirtoviemäriä on tarpeen siirtää korttelialueen laidalle. Muutoin siirtoviemäri sijoitetaan kaavan katualueille.

Datakeskuksissa sähkönsaanti varmistetaan häiriötilanteissa varavoimakonein, jotka ovat tavallisesti dieselmoottorilla pyöritettäviä generaattoreita. Varavoimalat voidaan sijoittaa tarpeen mukaan datakeskusrakennuksen ulkopuolelle erilliseen rakennukseen, tai ne voidaan toteuttaa datakeskusrakennuksien yhteyteen. Alueella tullaan säilyttämään polttoainetta varavoimakoneiden tarpeisiin.

Datakeskuksen asemakaava ei luo esteitä aurinkoenergiaa hyödyntävien järjestelmien toteuttamiselle.

9.11 Vaikutukset turvallisuuteen

Datakeskuksen asemakaava jäsentää alueen liikenneverkkoa, parantaen myös liikenneturvallisuutta. Alueen liikennemäärät ovat perinteistä teollisuusaluetta vähäisemmät. Datakeskuksen toiminta ei aiheuta lähialueen asukkaille terveydellistä häiriötä tai merkittäviä turvallisuusriskejä. Datakeskustoiminta on hyvin vähän ympäristöhäiriötä aiheuttavaa toimintaa verrattuna muihin teollisuustoimintoihin.

Kaava-alue sijaitsee noin 300 metrin etäisyydellä Tukesin valvonnassa olevasta laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavasta kohteesta P2X Solutions Oy:n vedyntuotantolaitos. Tukes toteaa kaavaluonnosaineistosta antamassaan lausunnossa 2.7.2025, että käytössä olevien tietojen perusteella mahdollisten onnettomuuksien vaikutusalueet eivät ulotu kaavoitettavalle alueelle.

9.12 Vaikutukset talouteen ja elinkeinoihin

Asemakaavatyön tueksi on laadittu taloudellisten vaikutusten arviointi (LIITE 13).

Datakeskushankkeella on sekä suoria vaikutuksia että laajoja kerrannaisvaikutuksia, jotka jatkuvat koko sen käyttöiän ajan. Arvioitu toiminta-aika on 30 vuotta. Rakentamisen aikana kerrannaisvaikutuksina syntyy noin 11 000 henkilötyövuotta.

Suorat vaikutukset tarkoittavat datakeskuksen omaa työllistämistä. Keskus työllistää pysyvästi noin 250 henkilöä, mikä vastaa yhteensä noin 7 500 henkilötyövuotta koko käyttökauden aikana. Tuotannon aikana kerrannaisvaikutukset näkyvät etenkin palveluissa, jalostuksessa ja energia-alalla. Niiden seurauksena arvioidaan syntyvän Suomessa yli 1 350 työpaikkaa, mikä 30 vuoden aikana vastaa noin 40 000 henkilötyövuotta.

Taloudellisesti hanke kasvattaa liikevaihtoa merkittävästi eri toimialoilla. Elinkaaren aikana kerrannaisvaikutusten kautta syntyy yhteensä noin 10 miljardia euroa liikevaihtoa, josta arvonlisän osuus on noin 5 miljardia euroa.

Datakeskuksen asemakaavalla ja sen toteuttamisella on kokonaisuutena katsoen myönteisiä vaikutuksia elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin ja toimivan kilpailun kehittämiseen kunnallisella ja jopa seudullisella tasolla. Suuren datakeskuksen ja sen oheistoimintojen sijoittaminen alueelle tuo satoja uusia työpaikkoja, ja alueen rakentaminen datakeskustoimintaan on suuri investointi. Tällä voi olla myönteinen vaikutus kaupunkiin kohdistuvaan muuttoliikkeeseen.

Kunnalle kohdistuvat verohyödyt muodostuvat erityisesti kiinteistö- ja kunnallisveroista sekä osuudesta yhteisöveroon. Samalla kunnalle aiheutuu investointitarpeita kunnallistekniikkaan ja infrastruktuuriin, mutta nämä kustannukset ovat rajallisia suhteessa hankkeen kokonaisvaikutuksiin. Edullisen sijainnin vuoksi esimerkiksi tarvittava infraverkosto on verrattain helposti rakennettävissä.

Hanke parantaa alueen vetovoimaa, luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja lisää osaavan työvoiman kysyntää. Vaikutukset eivät rajoitu vain suoraan talouteen, vaan tukevat myös pitkän aikavälin elinvoimaisuutta ja kehitystä.

Datakeskuksen rakentaminen aiheuttaa väistämättä sen, että aiemmin maa- ja metsätalouskäytössä olleiden alueiden hyödyntäminen esimerkiksi maanviljelyssä ja metsätaloudessa päättyy, ja vaikuttaa näin alkutuotannon toimintaedellytyksiin.

9.13 Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja viihtyvyyteen

Datakeskuksen asemakaavassa ei osoiteta asumista. Vanha asuntokanta on ostettu kaupungin maanomistukseen, ja vanhat asuinrakennukset puretaan uuden rakentamisen tieltä. Alueelle sijoitettava uusi työpaikkatarjonta ja -toiminta tukee kuitenkin välillisesti Harjavalan muun alueen asuntorakentamista, ja vaikuttaa todennäköisesti siten myönteisesti väestökehitykseen.

Suunnittelualueen länsipuolella Hiittenkiukaantien suunnalla sekä etelässä Metsäkulmantien varrella sijaitsee haja-asutustyyppistä asutusta. Näkymäalueanalyysin ([Kuva 9-1](#)) perusteella asemakaavan merkittäviä maisemavaikutuksia ei kohdistu Metsäkulmantien varren asutukselle. Suunnittelualueen länsipuolelle rakennukset tulevat jossain määrin näkymään. Maisemallista muutosta on asemakaavassa pyritty lieventämään Hiittenkiukaantien varrelle osoitetuin suojaviheraluein (EV-1) sekä istutettavien alueiden osilla (is-1).

Datakeskuksen sekä sen toimintaan liittyvien laitosten ja rakennusten rakentaminen sekä kunnallistekniikan ja katualueiden toteuttaminen vaikuttavat lähialueen asukkaiden elinoloihin merkittävämmiin alueen rakentamisvaiheessa. Toimintavaiheessa datakeskus aiheuttaa vain tilapäistä, ajoittaista meluhäiriötä, ja liikennöinti alueelle on verrattain vähäistä. Esimerkiksi datakeskusten jäähdytyslaitteistojen tekniset ratkaisut voidaan toteuttaa niin, että melutasot pysyvät alle ohjearvojen. Varavoimalähteinä polttoaineella toimivat generaattorit aiheuttavat kuukausittaisten koe-käyttöjen aikana meluvaikutuksia. Kaavassa on annettu yleismääräys rakennusten teknisten laitteiden melunvaimennuksen toteuttamisesta siten, että melutaso lähialueen asuintalojen sisätiloissa

ja ulko-oleskelualueilla ei tule ylittämään asetettuja valtioneuvoston ohjearvoja. Toimintaan liittyvä meluselvitys tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä.

Kaavatyön tueksi on laadittu meluselvitys, joka on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 9). Meluselvitys on laadittu varovaisuusperiaatteen mukaisesti niin, että oletuksena datakeskuksen kokonaisteho on 400 MW, vaikka suunniteltavan datakeskuksen kokonaisteho on lähtökohtaisesti 300 MW. Datakeskuksen melu on mallinnettu ilmajäähdytystekniikalla toteutetun referenssilaitoksen melutietojen perusteella. Melutason ohjearvot eivät ylitä asuin- tai loma-asuinrakennuksissa, vaikka meluselvityksessä datakeskuksen kokonaistehon oletusarvo on ollut 400 MW.

Meluselvityksen mukaan yhteismeluvaikutuksen Harjavalan suurteollisuuspuiston melun kanssa voidaan arvioida olevan suurimmillaan datakeskuksen kaakkoispuolella olevien lähimpien asuinrakennusten kohdalla. Datakeskuksen ja liikenteen melutaso yöaikana on noin 47 dB, ja suurteollisuuspuiston arviolta noin 44 dB. Yhteismelutasoksi muodostuu noin 49 dB, mikä ei ylitä ohjearvoa 50 dB. Datakeskuksen meluun voidaan vaikuttaa erilaisilla suunnitteluratkaisuilla. Jatkosuunnittelussa tulee melu mallintaa tarkentuneilla suunnitelmilla niin, että melutason ohjearvoja ei ylitetä.

Yöaikainen varavoimaloiden käyttö on luonteeltaan poikkeustilanne (sähkökatko), jonka vuoksi melumallinnuksessa on yleisesti keskitytty ainoastaan testipäivien päiväaikaiseen melutasoon. Tätä käytäntöä on noudatettu yleisesti Suomessa kaavoitetuissa datakeskushankkeissa. Datakeskushanke on suunniteltu lähtökohtaisesti kytkeytyvän suoraan Suomen kantaverkkoon, jolloin yöaikaisen poikkeustilan mahdollisuus on hyvin vähäinen.

Vaikka melutason ohjearvot eivät ylitä lähialueen asutuksessa asemakaavan myötä, voivat ihmiset reagoida kuitenkin alkuun ääniympäristössään tapahtuviin melutasojen muutoksiin etenkin rakentamisaikana. Toiminnasta aiheutuva melu voi olla matalaa, vaikeasti havaittavaa pienitaajuisista melua, ja joissain tilanteissa melu voi olla kapeakaistaista (esim. ilmanvaihtolaitteet) tai iskumaista (esim. rakentamisen aikaiset äänet). Asemakaavassa on annettu kaavamääräys, jonka mukaan toimintaan liittyvä meluselvitys (sekä mahdollisesti tarvittavat meluntorjuntatoimenpiteet) tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä. Näin varmistutaan siitä, että melutaso lähialueen asuintalojen sisätiloissa ja ulko-oleskelualueilla eli ylitä asetettuja melun ohjearvoja, eikä näin aiheuta merkittäviä haittavaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin tai viihtyvyyteen.

Datakeskuksen asemakaava parantaa alueen jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä. Rakentamisen myötä maa- ja metsätalousmaisema muuttuu rakennetuksi ympäristöksi – ympäristö ja maisemakuva toisaalta siistyy vanhojen huonokuntoisten rakennusten poistuessa uuden rakentamisen tieltä. Aluetta maisemoidaan rakentamisen jälkeen puuistutuksin ja suojaviheraluein, jotta se nivoutuu osaksi ympäristöään.

Suunnittelualueella ei ole huomattavaa merkitystä virkistyskäytön kannalta eikä alueella ole paikallisille asukkaille muuta merkittävää toiminnallista arvoa. Alueen ympäristössä säilyy runsaasti virkistyskäyttöön soveltuvia alueita. Asemakaavan toteutumisen myötä esimerkiksi Lammaistensuon alue säilyy edelleen luonnonympäristön kannalta merkittävänä alueena.

Voimajohdon siirtämisen lähtökohtana on, ettei sen uudelleen sijoittamisesta ja muusta sähkönsiirrosta aiheudu kenellekään terveydellistä haittaa.

Datakeskusalueen valaistuksen aiheuttamia vaikutuksia ympäristöön lievennetään kaavassa yleismääräyksin. Valaistuksen merkittävät vaikutukset kohdentuvat välittömään lähiympäristöön, ja ennen ilman valonlähdettä olleet alueet valtatie 2 länsipuolella muuttuvat valaistuuksi. Valaistus datakeskuskokonaisuus voi yöaikaan näkyä avoimessa maisematilassa pidemmällekin.

9.14 Vaikutukset ilmastoon

Asemakaavatyön tueksi on laadittu ilmastovaikutusten arviointi (LIITE 12).

Harjavallan datakeskuksen asemakaavan toteuttaminen aiheuttaa yhteensä noin 158,1 kt CO₂e päästöt eli vuosittain noin 3,2 kt (50 vuoden aikana). Vuonna 2023 Harjavallan kaupungin päästöt olivat 33,1 kt CO₂e. Jos ajatellaan, että hankkeen kaikki päästöt kohdistuisivat kunnalle, datakeskuksen asemakaavan toteuttaminen kasvattaisi kaupungin päästöjä hieman alle 10 % vuosittain, 50 vuoden ajan.

Datakeskuksen konesalit käyttävät suuren määrän energiaa toimiakseen. Jos konesalit eivät käyttäisi uusiutuvaa energiaa, erittäin suuri osa kokonaispäästöistä aiheutuisi energiasta. Vähäpäästöisen energian käytöllä datakeskuksen toiminta-aikana vältetään huomattavat päästöt. Rakennusten osalta merkittävin elinkaaren päästövaikutus syntyy rakentamisvaiheessa raaka-aineiden käytöstä.

Lisääntynyt liikenne alueelle nostaa kokonaispäästöjä. Mikäli laskettujen päästöjen arvioitaisiin kohdistuvan kokonaisuudessaan Harjavallan päästöiksi, kasvaisivat kaupungin vuoden 2023 päästöt noin 2,1 % nykytilan mukaisilla päästöarvoilla laskettaessa, ja noin 0,8 % vuoden 2040 päästökertoimilla laskettaessa. Harjavallan kaupungin vuoden 2023 liikennepäästöt nousisivat 5,9 %, ja vuoden 2040 päästökertoimilla +2,3 %.

Hiilivarastojen menetys aiheuttaa noin 20 % hankkeen vuosittaisista päästöistä. Merkittävin vaikutus syntyy peltojen muokkaamisesta rakennetuksi alueeksi, sillä alueesta lähes 70 % on peltoja (30 % metsää). Hiilivarastojen ja -nielujen menetys on pitkäaikainen, yli hankkeen elinkaaren kestävä negatiivinen ilmastovaikutus, jolla on lisäksi haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle. Hiilensidontaa voidaan lisätä alueen toteutuksessa säilyttämällä nykyisiä kasvipeitteisiä alueita ja puustoa, istuttamalla puita, suunnittelemalla ympäristön sopeutumiskykyä parantavaa monilajista ja kerroksellista kasvillisuutta sekä rakentamalla esimerkiksi viherkattoja.

Positiivisia vaikutuksia asemakaavan toteutuessa muodostuu hukkalämmön hyötykäytöstä paikallisessa kaukolämpöverkossa ja lähialueen teollisessa toiminnassa, sekä puiden ja muun kasvillisuuden istuttamisesta. Lisäksi paikallisella energiantuotannolla, esimerkiksi katto- tai seinäpinnoille asennettavilla aurinkokennoilla voidaan saavuttaa hyötyä. Hukkalämmön hyötykäytöstä saatava päästövähennyspotentiaali (n. 1 kt CO₂e/vuosi) kattaisi noin 30 % hankkeen vuosittaisista päästöistä ja pudottaisi Harjavallan kaukolämmön päästöt nolnaan. Hukkalämmön hyödyntämisellä olisi merkittävä positiivinen vaikutus.

Datakeskus voidaan liittää kaukolämpöverkkoon, mikä mahdollistaa datakeskuksen hukkalämmön hyödyntämisen teollisuuden kaukolämmön lähteeksi. Kaukolämpöverkon laajentamiselle on hyvät edellytykset, ja esimerkiksi Harjavallan Suurteollisuuspuiston laitosten tuotannosta vapautuvaa ylijäämälämpöä hyödynnetään jo Harjavallassa kotien ja muiden rakennusten lämmittämisessä.

Asemakaavassa on määritetty asemakaava-alueella tontille istutettavien puiden lukumäärä.

10. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

10.1 Toteutusta ohjaavat suunnitelmat

Rakentamista ohjataan kaavamääräyksillä ja kaupungin rakennusjärjestyksellä.

10.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaava voidaan toteuttaa sen tultua lainvoimaiseksi.

Rakennusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota ympäristölle ja asukkaille aiheutuvien haittojen minimointiin, kuten melun- ja pölyntorjuntaan, sekä työmaaliikenteen ja -pysäköinnin järjestämiseen. Työmaan vaiheista ja etenkin melua tai muuta häiriötä aiheuttavista töistä tulee tiedottaa lähialueen asukkaita hyvissä ajoin etukäteen. Rakennusaikana tulee kiinnittää erityistä huomiota myös kävely- ja pyöräilyreittien sekä mahdollisten tilapäisjärjestelyjen turvallisuuteen.

Alueelle suunniteltu datakeskus saattaa tarvita Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) kemikaaliturvallisuusluvan riippuen datakeskuksessa varastoitavista vaarallisista kemikaaleista, kuten varavoiimageneraattoreiden polttoaineista ja jäähdytysaineista. Lupatarve määräytyy jatkosuunnittelussa kemikaalien vaarallisuusluokitusten ja varastoitavien määrien perusteella. Muita datakeskuksen tarvitsemia lupia ovat esimerkiksi ympäristölupa, päästölupa ja rakentamislupa.

10.3 Toteutuksen seuranta

Kaupunki valvoo kaavamääräysten ja rakentamislupien kautta asemakaavan toteuttamista.

Sovittujen rakennusvaiheen toimenpiteiden toteutumista valvotaan työmaa-aikana, ja esim. asukaspalautteiden vuoksi voidaan hankkeeseen ryhtyvän toimijan kanssa sopia tarvittavista lisätoimenpiteistä, jotta rakennusaikaiset haitat asukkaille saadaan mahdollisimman vähäisiksi.

Harjavallassa ja Lahdessa 22. päivänä tammikuuta 2026

11. LÄHDELUETTELO

Harjavallan Lammaistensuon luontoselvitys 2023. Ahlman Group Oy. Raportteja 204/2023.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavan selostus. Ramboll Finland Oy. 22.8.2024.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavan luontoselvitys. Ramboll Finland Oy. 25.2.2024.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavan liikenneselvitys. Ramboll Finland Oy. 4/2024.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavan rakennettavuusselvitys. Ramboll Finland Oy.
25.10.2023.

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavan hulevesiselvitys. Ramboll Finland Oy. 23.10.2023.

Harjavalta. Yleiskaava- ja asemakaava-alueiden sekä YVA-alueen arkeologinen inventointi 2022.
Hannu Takala. Maanala Oy.

12. YHTEYSTIEDOT

Harjavallan kaupunki

kaupungingeodeetti Jari Prehti
etunimi.sukunimi@harjavalta.fi
p. 044 432 5377

Ramboll Finland Oy

projektipäällikkö Tiina Heikkilä
etunimi.sukunimi@ramboll.fi
p. 044 901 4097

suunnittelija Niko Mäkinen
etunimi.sukunimi@ramboll.fi
p. 044 534 0061